

MAA-AINESLUPAHAKEMUS

(Maa-aineslaki 555/1981)

Viranomaisen merkinnät

Kyseessä on

☒ uusi lupahakemus

☐ jatkolupahakemus (MAL 10:3 §), tiedot aiemmasta maa-ainesluvasta

☐ Haetaan lupaa aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta (MAL 21 §)

Perustelut aineiden ottamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta sekä esitys vakuudeksi niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa

1. HAKIJA

Nimi tai toiminimi Saint-Gobain Finland Oy / Weber	Y-tunnus 0951555-3
Postiosoite Tervola, sirotetehdas Kummujärventie 44 95375 Ylipaakkola	

2. YHTEYSHENKILÖ- JA LASKUTUSTIEDOT

3. OTTAMISALUEEN SIJAINTI, KIINTEISTÖTIEDOT SEKÄ KAAVOITUSTILANNE

Kunta, kylä/kaupunginosa Tornio, Karunki	Ottamisalueen nimi Karungin fylliittilouhos	
Kiinteistötunnus/-tunnukset 851-431-16-3, 851-431-32-2, 851-431-29-12	Tilan nimi/nimet ANGERIA, KOULUMAA, KUUSIKANGAS	
Ottamisalueen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN) pohjoiskoordinaatti X= 7326760 itäkoordinaatti Y= 365755		
Kiinteistön omistaja ja yhteystiedot sekä selvitys hakijan hallintaoikeudesta ottamispaikkaan Erillisellä lomakkeella		
Ottamisalueen rajanaapurit ja muut mahdolliset asianosaiset ☒ Tiedot on esitetty erillisellä liitelomakkeella 6010c		
Ottamisalueen ja sen ympäristön kaavoitustilanne	Sijaitseeko ottamisalue pohjavesialueella?	Sijaitseeko ottamisalue meren tai vesistön rantavyöhykkeellä?

☒ Maakuntakaava, kaavamerkintä MT, mv ja mk ☒ Yleiskaava, kaavamerkintä EO ja MU ☐ Asemakaava, kaavamerkintä ☐ Poikkeamispäätös ☐ Ei oikeusvaikutteista kaavaa ☐ Kaavamuutos vireillä	☐ kyllä ☒ ei ☐ osittain Pohjavesialueen nimi ja tunnus	☐ kyllä ☒ ei
--	---	--

4. OTETTAVA MAA-AINES JA OTTAMISEN JÄRJESTÄMINEN

Ottettavan aineksen kokonaismäärä (k-m ³) 230 000	Arvioitu vuotuinen ottamismäärä (k-m ³) 15 000	Ottamisaika (vuotta) 15	Ottamisalueen pinta-ala (ha) 2,36
Alin ottamistaso (m, N2000 -korkeusjärjestelmä) +20.40m	Pohjaveden pinnan ylin korkeustaso (m, N2000, havaintopiste, havaintoaika) Havaintopiste: K1 Havaintoaika: 31.7.2025 Vedenpinta (N60): +39,35m Vedenpinta (N2000, arvio): +39,75m	Pohjaveden pinnan keskimääräinen korkeustaso (m, N2000) noin tasolla +40.00m	

Ottettavan aineksen laatu	Määrä (k-m ³)
Kalliokiviaines	219 100
Sora ja hiekka	
Moreeni	10 000
Siltti ja savi	
Eloperäiset maa-ainekset	900

Ottettavan aineksen käyttötarkoitus	Prosenttiosuus tai sanallinen kuvaus
Asfalttituotanto	
Betonituotanto	
Rakennuskivituotanto	
Raidesepeli	
Teiden rakentaminen ja tienpito	
Täytöt	
Muu käyttötarkoitus	Fylliitistä tuotettava kattosirote

Onko alueelle tarkoitus sijoittaa kivenmurskaamo? ☐ kyllä ☒ ei Lisätiedot Kaikki kiviaines räjäytetään irti, lastataan kuorma-autoihin ja kuljetetaan Tervolan tehtaalle. Kiviainesta ei murskata tai varastoida alueella.
Esitys vakuudeksi (MAL 12 §)
Ottamistoiminnassa syntyvä kaivannaisjäte (laatu, määrä, hyödyntäminen) Poistetut pintamaat (moreeni ja eloperäiset) ovat luonnontilaisia ja pilaantumattomia. Pintamaita voidaan hyödyntää ottoalueen maisemoinnin yhteydessä, niistä ei aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia. Käyttämättömät pintamaat voidaan tarpeen tullen myös maisemoida erillisenä kasana.
☐ Tiedot on esitetty liitteessä tai ottamissuunnitelmassa

Yleiskuvaus ottamisen, ottamiseen liittyvien toimintojen ja liikenteen järjestämisestä

Saint-Gobain Finland Oy / Weber hakee maan-ottolupaa Karungin fylliittilouhoksen louhintaan pohjaveden pinnan alapuolelta (+20.40m N2000) 2,36ha alueelle ja 230 000m³ kokonaisottomäärälle 15 vuodeksi. Alueella ei suoriteta murskaustoimintaa vaan kalliokiviainekset räjäytetään irti ja viedään Weberin Tervolan sirotetehtaalte jatkokäsittelyä varten, kiviainesta ei myöskään varastoida alueella. Toiminnan luonne on lyhytaikaista, 1–2 viikkoa kesäisin sekä 1–2 räjäytystä.

Vesilain mukainen lupa laskea louhoksen pohjaveden pintaa louhintajakson ajaksi sekä johtaa louhoksen kuivatusvedet tilojen Tornion kaupunki (851-431-32-2), yleinen tie (851-895-2-2), Angeria (851-431-16-3), Tornion kaupunki (851-30-2-2), yleinen katualue (851-30-9901-0) alueilla olevien ojen ja Saharanta (851-431-16-6) alueella olevan putken ja lyhyen ojan kautta Tornionjokeen on myönnetty 31.12.2042 saakka. Pohjois-Suomen AVI, päätös nro 75/2023, Dnro PSAVI/2246/2022. Vesilain mukaisia louhoksen kuivatus vedenjohtamista koskevia lupia alueelle on myönnetty vuodesta 1988 lähtien.

Liikenne alueelle tapahtuu Jokivarrentien, Metsurintien sekä ottoalueelle johtavan puomitetun metsäautotien kautta.

Yleiskuvaus ottamisalueesta, ottamisalueen ja sen ympäristön luonnonolosuhteista sekä hankkeen vaikutuksista ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin ja toimenpiteistä ympäristön hoitamiseksi

Louhinta on alueella aloitettu jo vuonna 1979 ja louhoksella on sen toiminta-aikana ollut useampi maa-ainesten ottolupa. Nykyinen louhoksen Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunnan 18.12.2012 myöntämä maa-aineslain mukainen ottamislupa on voimassa 30.6.2027, Saint-Gobain Finland Oy on toiminut alueella vuodesta 2005 (entinen Maxit Oy Ab).

Suunnitelman pohjana on käytetty Rovamitan kartoitusta, sekä Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistoa. Kartoitus ja keilaus suoritettiin kumpikin syksyllä 2024 louhoksen ollessa tyhjä vedestä.

Nyt suunniteltu ensimmäisen vaiheen ottoalue kattaa koko louhos alueen sekä osan nykyisestä ottoalueesta.

Otettavia maa-aineksia alueella on vielä runsaasti joten tämä on luonnollinen jatkumo kyseisellä alueella.

Tuleva ottotoiminta suoritetaan kahdessa vaiheessa 15 vuoden väliajoin, ensimmäisessä vaiheessa (2027-2042) maanottoa suoritetaan lännestä itään rajautuen B-Leikkauslinjaan 230 000m³ ottomäärällä.

Toiselle vaiheelle haetaan uusi 15 vuoden lupa (2042-2057) samoin 230 000m³ ottomäärälle, silloin ottoalue kattaa myös jäljelle jääneen itäisen osan. Tässä hakemuksessa esitetyt tulevan tilanteen suunnitelmat osoittavat millaiseksi louhos muodostuu vuodeksi 2057. Alueen loppumaisemointi aloitetaan vuonna 2057, eikä täten ole vielä ajankohtainen asia. Maisemointisuunnitelmat esitetty liitteissä 11. ja 12.

Maanottotoiminnan kokonaan päättyttyä louhos muodostetaan uimiseen soveltuvaksi lammeksi, jonka etelä ranta olisi osaksi luiskattu 1:10 kaltevuudella uimista ajatellen (nykyisten ajoväylien kohta). Muut louhoksen luiskat jätettäisiin 10:1 kaltevuuteen, jyrkät reunamat voidaan aidata sekä tarvittaessa vedenpinnan päälle jäävää rannan luiskaa voidaan muokata loivemmaksi (vähintään 1:3).

Ottotoiminta tapahtuu kesäisin ja samalla tavalla kuin viimeisimmän luvan myöntämisestä lähtien.

Vuosittaisen tyhjennyspumpppauksen vedenlaadun seurannasta on tehty tutkimuksia vuodesta 1993 alkaen.

Näytteitä on otettu myös purkukohdan ylä- ja alapuolelta Tornionjoesta. Tarkkailuvelvoitteen lisäksi on otettu vuosittain näytteet kaikilta velvoitteessa mainituilta pisteiltä velvoitetarkkailun ohjelmaa seuraten myös ennen pumpppauksen aloittamista. Tutkimusten perusteella louhokselta johdettavalla vedellä on vähäinen vaikutus Tornionjoen virtaamaan ja louhoksen vesi mielummin vähentää kuin lisää joen keskimääräistä kiintoainepitoisuutta.

-Lähin pohjavesialue Nivavaara (1285105) alue luokassa 1 sijaitsee ottoalueesta 10 kilometriä pohjoiseen

-Lähin Natura2000 alue on Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue (FII301912) 760 metriä ottoalueesta länteen.

-Ottoalueesta luoteeseen 40 metriä sijaitsee 13kpl muinaisjäännös kuoppia Häkkisenmäki (1000030773), louhostoiminta ei vaaranna muinaisjäännösten säilymistä.

-Laji.fi -sivustolle ilmoitettujen havaintojen perusteella alueella, eikä sen läheisyydessä pesi tai elä uhanalaisia lajeja.

-Ottotoiminnan aikana työturvallisuutta edistetään luiskaamalla syntyneet luiskat loivemmiksi ja tarvittaessa jyrkät luiskat aidataan. Koneet ja laitteet tarkastetaan aina työvuoron alkaessa sekä suoritetaan käytönaikaista jatkuvaa tarkkailua.

-Alueella noudatetaan lupaviranomaisen antamia ohjeita ja määräyksiä. Toiminnan tarkkailu maa-aineslupan määräysten mukaisesti.

-Ottotoiminnassa käytettävät työkonet ovat uudehkoja ja määräaikaishuollettuja.

Työkoneiden huoltoja ei suoriteta alueella. Mikäli työkonelle täytyy tehdä jokin välttämätön korjaustoimenpide, jota ei voida toteuttaa muualla, käytetään työkonen alla alustana öljynimeytysmattoa tai muuta vastaavaa alustaa, jolla öljypitoisten yhdisteiden pääsy maaperään estetään. Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta, sekä varataan vahinkotilanteiden varalle riittävästi öljynimeytysmateriaalia. Alueella on vuonna 2011 rakennettu tankkaus- ja

säilytyspaikka, jossa on geokalvo ja muovikelmu ympäristön suojaamiseksi.

-Biodiversiteettisuunnitelma: Saint-Gobain Finland Oy on laatinut Karunkiin biodiversiteettisuunnitelman.

-Sidosryhmät: toiminnasta ei ole tullut huomautuksia tai palautetta.

5. LIITTEET

Kiinteistöjen omistusoikeuteen ja ottamisen järjestämiseen liittyvät sopimukset ja asiakirjat

- ☒ Hallintaoikeusselvitys ottamisaikanaan
- ☒ Kiinteistön omistajan antama kirjallinen suostumus luvan hakemiseen
- ☒ Luettelo ottamisalueen rajanaapureista ja muista mahdollisista asianosaisista ([lomake 6010c](#))
- ☒ Kiinteistörekisteriote ja kiinteistörekisterin karttaote
- ☐ Selvitys naapurien kuulemisesta
- ☒ Selvitys tieoikeuksista
- ☒ Valtakirja

Ottamissuunnitelma ja kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

- ☒ Ottamissuunnitelma
- ☒ Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

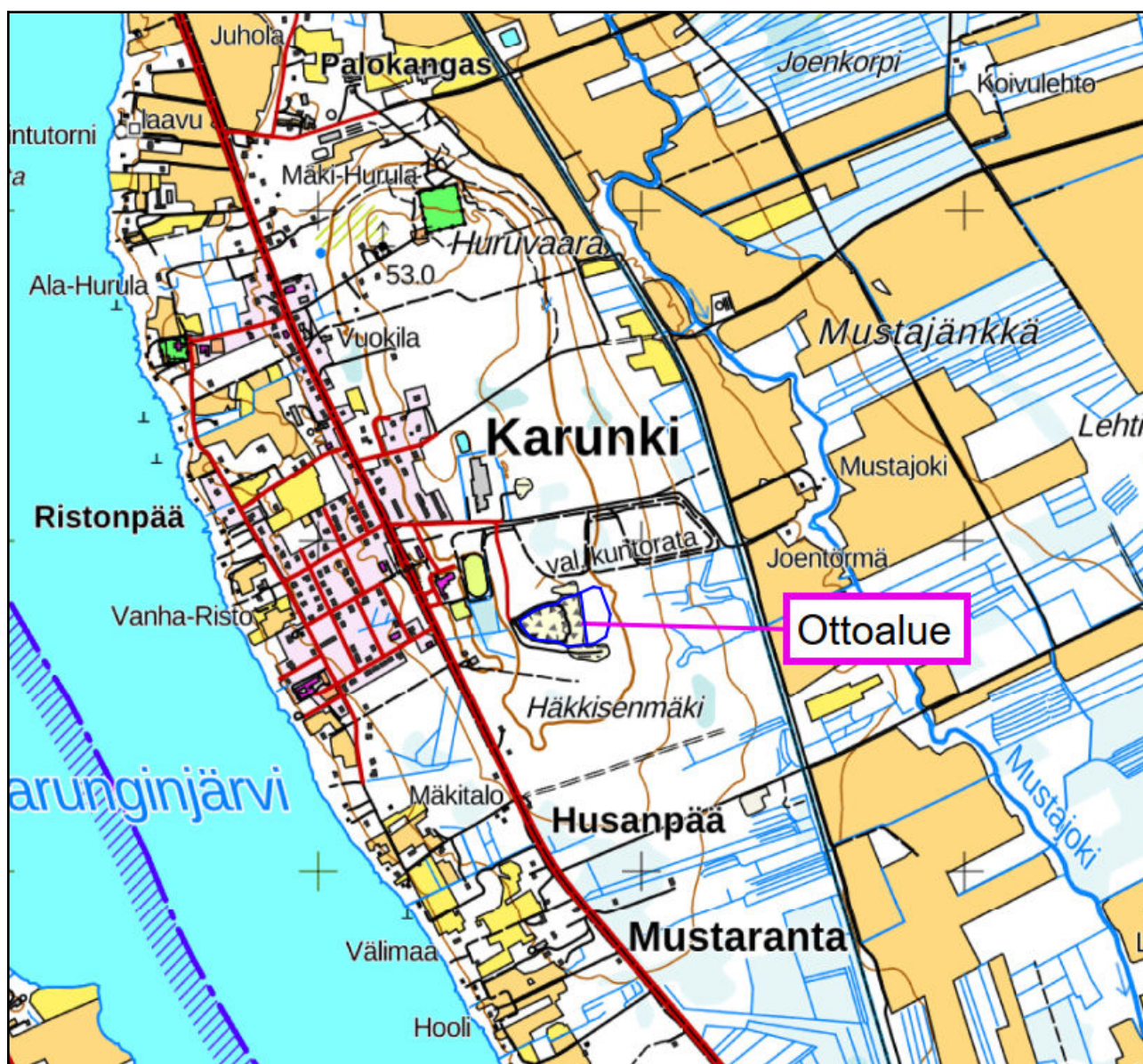
Kartat ja leikkauspiirustukset

- ☒ Yleiskartta
- ☒ Sijaintikartta
- ☒ Kaavakartta- ja kaavamääräysote
- ☒ Suunnitelmakartta
- ☒ Leikkauspiirustukset

Muut liitteet

- ☐ Ympäristövaikutusten arviointiselostus ja YVA-yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä
- ☐ Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arvioinnin tarveharkinta
- ☒ Muu, mikä? Liite 10.- Havainnekuva tulevasta tilanteesta, Liitteet 11.1 ja 11.2 sekä 12.- Maisemointisuunnitelmat, Liite 13.- Vesilupa

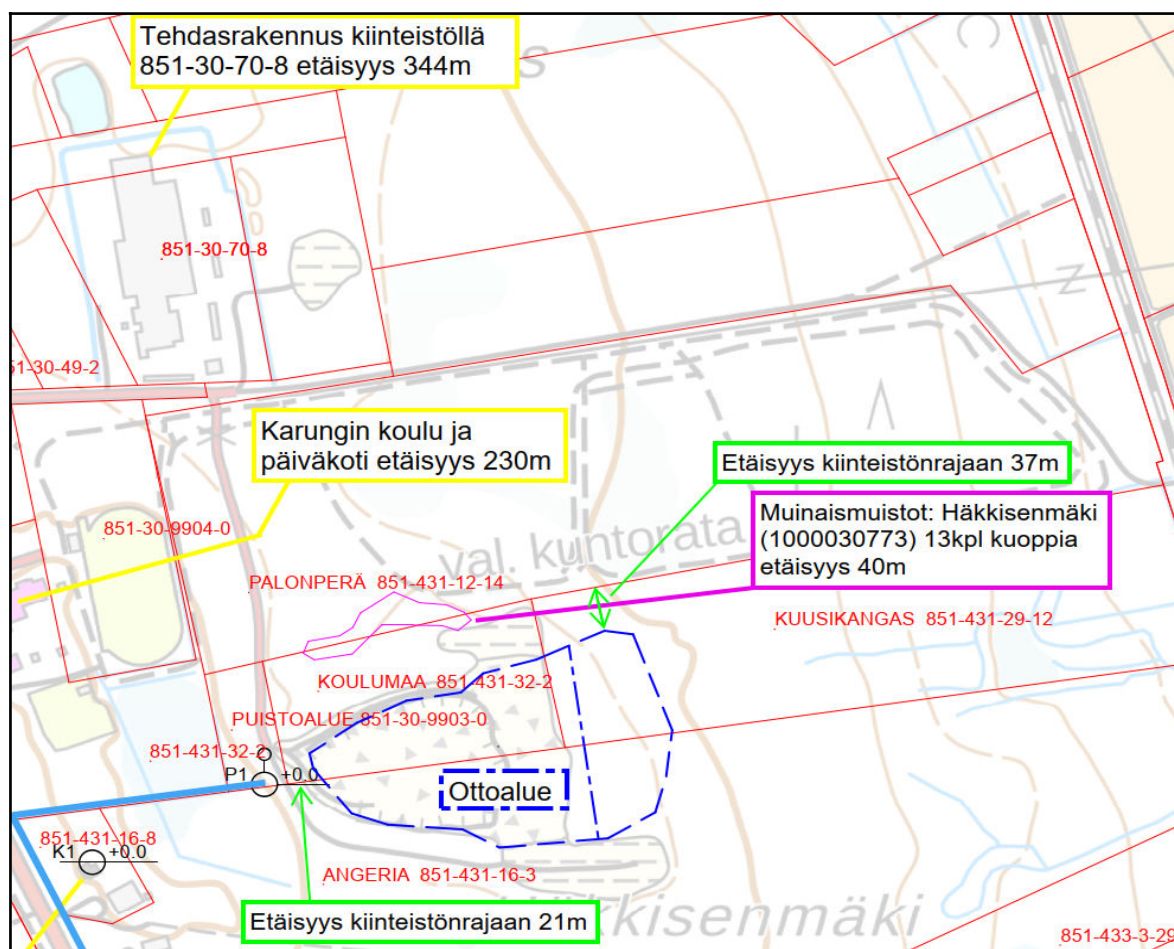
6. ALLEKIRJOITUS

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA**Tornio, Karunki****851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS****Karungin fylliittilouhos**

1. Hanketiedot ja alueen maankäyttö

Karungin fylliittilouhos sijaitsee Torniossa Karungin kylässä, noin 25 kilometriä Tornion keskustasta pohjoiseen. Ottoalue sijoittuu kolmelle eri tilalle: 851-431-16-3 ANGERIA, 851-431-32-2 KOULUMAA sekä 851-431-29-12 KUUSIKANGAS. Tilojen omistajina on yksityishenkilöitä, eikä heidän yhteystietojaan käsitellä tässä hakemuksessa vaan ne toimitetaan viranomaiselle erillisellä lomakkeella.

Saint-Gobain Finland Oy / Weber hakee maan-ottolupaa Karungin fylliittilouhoksen louhintaan pohjaveden pinnan alapuolelta (+20.40m N2000) 2,36ha alueelle ja 230 000m³ kokonaisottomäärälle 15 vuodeksi. Alueella ei suoriteta murskaustoimintaa vaan kalliokiviainekset räjäytetään irti ja viedään Weberin Tervolan sirotetehtaalle jatkokäsittelyä varten, kiviainesta ei myöskään varastoida alueella.

Kuva 1: Ote rekisterikartasta

Louhintaa alueella on alkanut jo vuonna 1979 ja louhoksella on sen toiminta-aikana ollut useampi maa-ainesten ottolupa. Nykyinen louhoksen Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunnan 18.12.2012 myöntämä maa-aineslain mukainen ottamislupa on voimassa 30.6.2027, Saint-Gobain Finland Oy on toiminut alueella vuodesta 2005 (entinen Maxit Oy Ab).

Suunnitelman pohjana on käytetty Maanmittauslaitoksen laserkeilaus aineistoa, joka on keilattu kesällä 2024 louhoksen ollessa tyhjä vedestä. Nyt suunniteltu ensimmäisen vaiheen ottoalue kattaa koko louhos alueen sekä osan nykyisestä ottoalueesta. Otettavia maa-aineksia alueella on vielä runsaasti joten tämä on luonnollinen jatkumo kyseisellä alueella.

Hakemuksen kohdekiinteistöillä on yhteensä yhdeksän rajanaapurikiinteistöä. Rajanaapuri tilat ovat enimmäkseen metsätalouskäytössä, kahdessa niistä kuitenkin on asuinrakennus sekä talousrakennuksia. Ottoaluetta lähin asuinrakennus sijaitsee kiinteistöllä 851-431-16-8 etäisyys ottoalueesta 184m länteen.

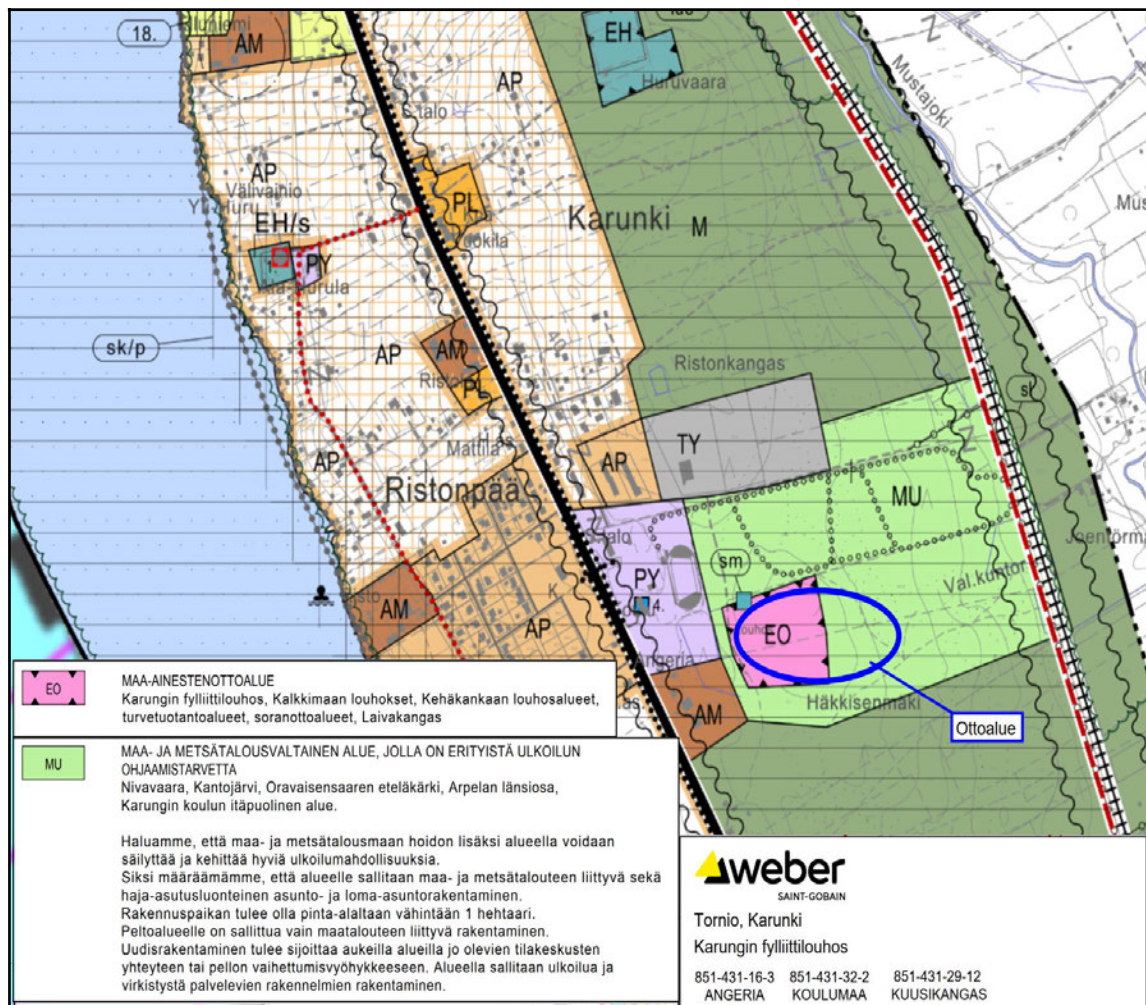
Seuraavaksi lähin asuintalo on ottoalueen omalla tilalla 851-431-16-3 etäisyys ottoalueesta 285m lounaaseen.

Ottoalueen läheisyydessä sijaitsee myös Karungin koulu ja päiväkoti etäisyys 230m länteen.

Suojaetäisyys pohjoisen kiinteistönrajaan on lähimillään 37 metriä ja läntiseen 21 metriä.

Rajanaapurikiinteistöjen omistajien yhteystiedot toimitetaan erillisenä liitteenä lupaviranomaiselle (sisältävät henkilötietoja, eikä niitä esitetä tässä suunnitelmaselostuksessa).

Länsi-Lapin maakuntakaavassa (2015) louhos sijoittuu ”Maatalousalueelle” (MT 5099). Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamiselta ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

Kuva 2: Ote Yleiskaavakartasta

Tornion yleiskaavassa (2009) vanhempi louhos sijoittuu "Maa-ainestenottoalueelle" (EO, Karungin fylliittilouhos).

Nykyinen louhos kuuluu "Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta" (MU, Karungin koulun itäpuolinen alue). MU-alueella koskevan yleiskaavamääräyksen mukaan "Maa- ja metsätalouden hoidon lisäksi alueella voidaan säilyttää ja kehittää hyviä ulkoilumahdollisuuksia. Siksi määräämämme, että alueelle sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asunto- ja loma-asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 1 hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihtumisvyöhykkeeseen. Alueella sallitaan ulkoilua ja virkistystä palvelevien rakennelmien rakentaminen."

Yleiskaavassa on lisäksi osoitettu EO alueen pohjoisrajalle ”Suojeitava muinaisjäännös” (sm) sekä koko alueelle Tornionjokilaakson ”Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue” merkinnällä ma/v.

Louhosalue rajautuu luoteisosastaan Karungin asemakaava-alueeseen (1984), jossa viereinen alue on osoitettu Puistoalueeksi (P). Louhoselle johtava tie sijaitsee tällä puistoalueella.

2. Alueen nykytila ja luonnonolosuhteet

Louhosalueen kivilaji on alueella hiukan grafiittipitoista fylliittiä. Fylliitti on syntynyt savi- ja liejukivien muuttumisen tuloksena, ja se koostuu pääosin kiilteistä (biotiiitti) ja kvartsista. Fylliitille on ominaista hyvin kehittynyt liuskeisuus, jonka seurauksena lohkeavuusominaisuus on etevä etenkin liuskeisuuden suunnassa. Liuskeisuuden kulku louhosalueella on luode-kaakkosuuntainen ja kaade lähes pystyasentoinen. Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tekemien timanttikairausten mukaan kiven laadussa ei ole odotettavissa muutoksia suunnitellulla louhinta-alueella.

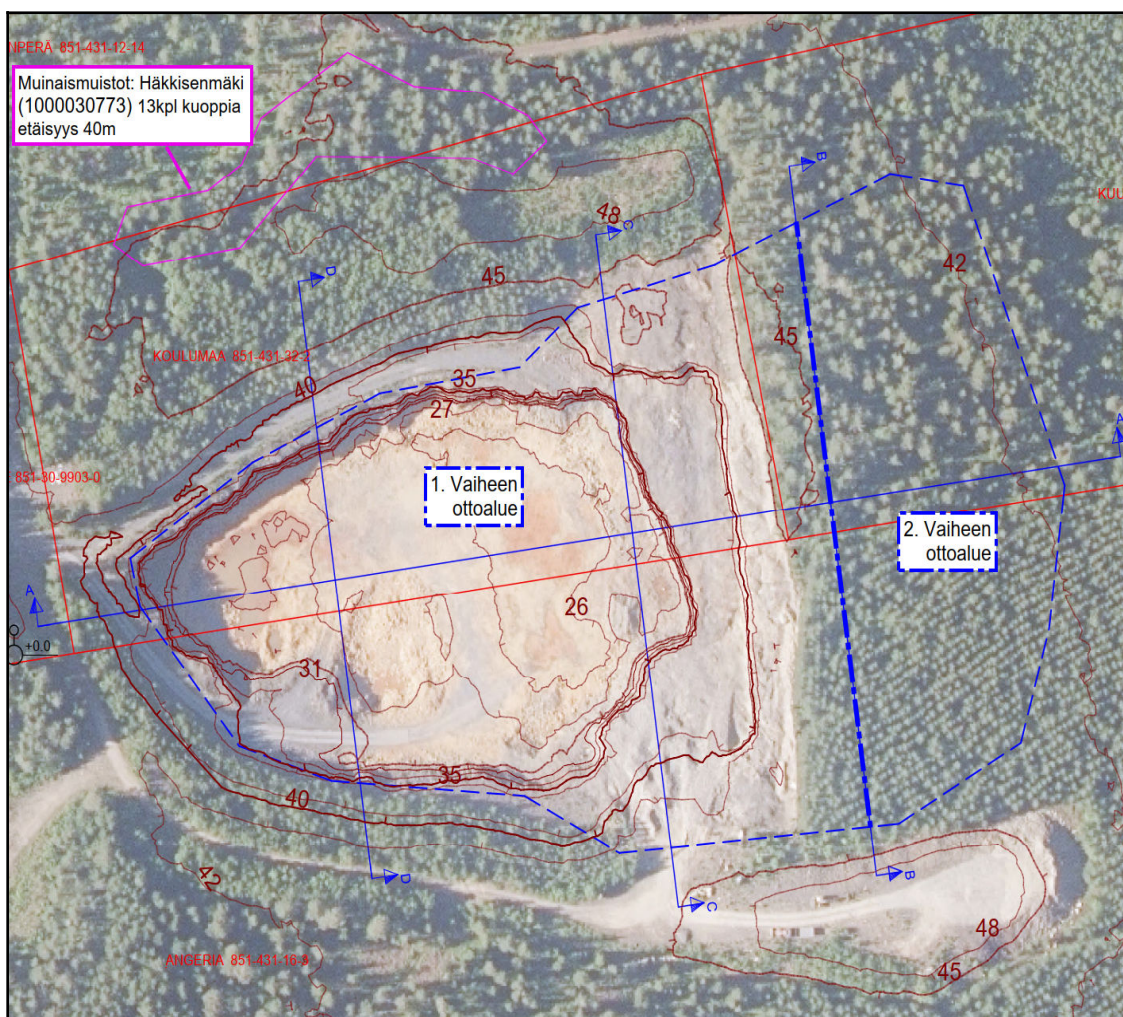
Louhos sijoittuu moreenipeitteisen mäen harjanteelle. Suunnitellulla laajennusalueella tehtyjen tutkimusten mukaan maapeitteen paksuus kallion päällä on keskimäärin 2,8 metriä. Ilmeisesti louhosalueella ja sen lähiympäristössä maaperässä ei ole pohjavesikerrosta kallion päällä tai se on ohut. Pohjaveden todennäköinen virtaussuunta on karttatarkastelun perusteella lounaaseen.

Lähin pohjavesialue Nivavaara (1285105) alue luokassa 1 sijaitsee ottoalueesta 10 kilometriä pohjoiseen.

Lähin Natura2000 alue on Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue (FI1301912) 760 metriä ottoalueesta länteen.

Museoviraston ylläpitämän karttapalvelun perusteella hankealueen välittömässä läheisyydessä louhoksen pohjoispuolella sijaitsee kiinteät muinaisjäännökset 13kpl kuoppia Häkkisenmäki (1000030773) Etäisyyttä 40m.

Laji.fi -sivustolle ilmoitettujen havaintojen perusteella alueella, eikä sen läheisyydessä pesi tai elä uhanalaisia lajeja.

Kuva 3: Ote nykyisen tilanteen kartasta

3. Suunnitellut ottotoimenpiteet

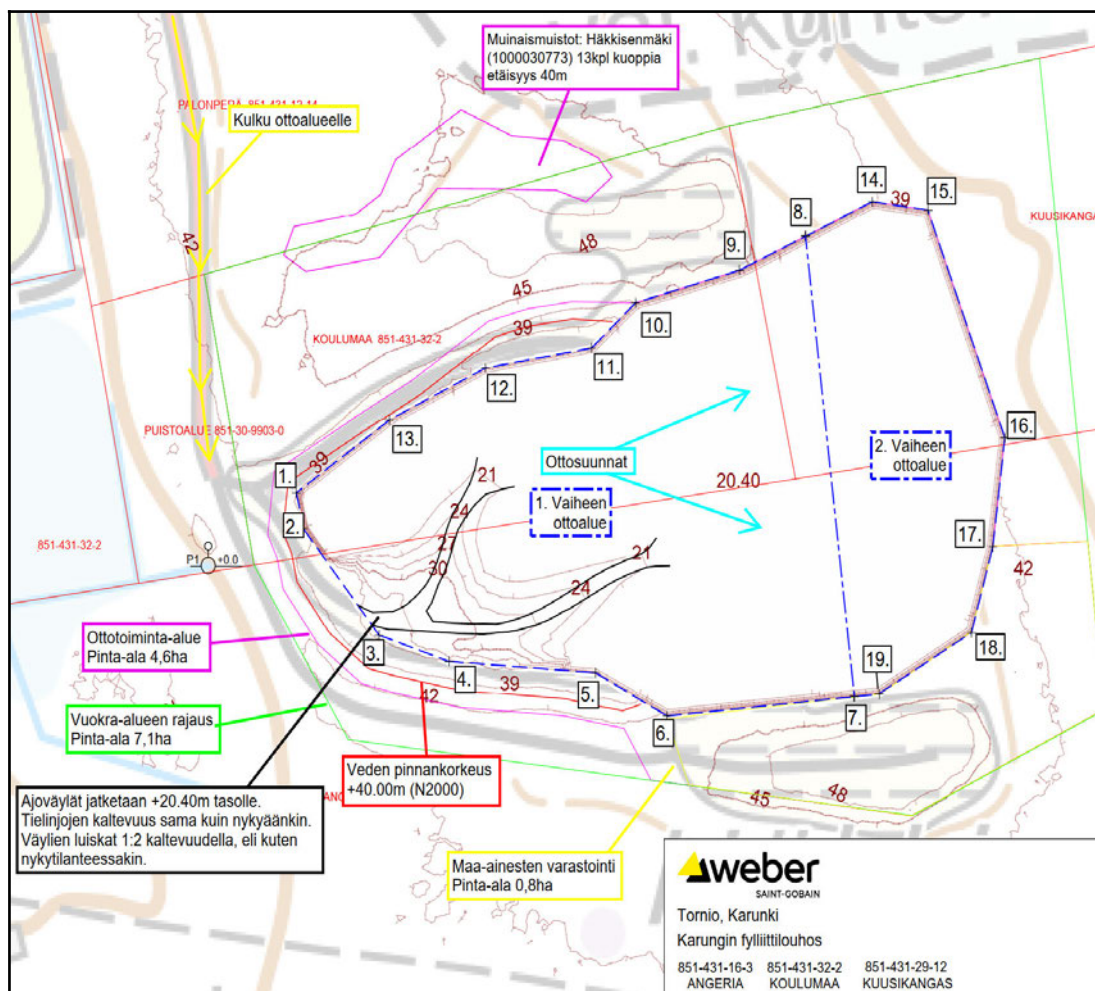
Saint-Gobain Finland Oy / Weber hakee maan-ottolupaa Karungin fylliittilouhoksen louhintaan pohjaveden pinnan alapuolelta (+20.40m N2000) 2,36ha alueelle ja 230 000m³ kokonaisottomäärälle 15 vuodeksi. Vuotuinen ottamismäärä noin 15 000m³. Tuleva ottotoiminta suoritetaan kahdessa vaiheessa 15 vuoden väliajoin, ensimmäisessä vaiheessa (2027-2042) maanottoa suoritetaan lännestä itään rajautuen B-Leikkauslinjaan 230 000m³ ottomäärällä. Toiselle vaiheelle haetaan uusi 15 vuoden lupa (2042-2057) samoin 230 000m³ ottomäärälle, silloin ottoalue kattaa myös jäljelle jääneen itäisen osan. Alueella ei suoriteta murskaustoimintaa vaan kalliokiviainekset räjäytetään irti ja viedään Weberin Tervolan sirotetehtaalle jatkokäsittelyä varten, kiviainesta ei myöskään varastoida alueella. Lähes kaikki louhintamateriaali voidaan hyödyntää tehtaan tuotannossa, jolloin muodostuvan sivukiven määrä on vähäinen (huonolaatuinen kivi jätetään louhimatta). Ottamisalue sovitetaan hakemusalueelle siten että länsiosan nykyistä kaivualuetta lähdetään laajentamaan idän suuntaan sekä louhospohjan tasoa alennetaan +20.40 metriin. Louhoksen seinämille on suunniteltu 10:1 luiskakaltevuus. Ottosyvyys vaihtelee 4,6- 25m välillä. Leikkauslinja-liitteissä vertikaalisesti esitetyt pintojen korkeudet havainnollistavat hyvin ottosyvyyttä eri kohdissa. Maa-ainesten ottoa suoritetaan liite 8. Ottosuunnitelmakartassa osoitetulla alueella ottosuuntanuolen mukaisesti ja leikkauksissa esitettyihin alimpiin ottotasoihin. Toiminnan luonne on lyhytaikaista, 1–2 viikkoa kesäisin sekä 1–2 räjäytystä. Ottotoiminta tapahtuu kesäisin ja louhos tyhjennetään vedestä ennen sitä, eli samalla tavalla kuin viimeisimmän luvan myötämisestä lähtien.

Suunnitelman pohjana on käytetty Rovamitan kartoitusta, sekä Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistoa. Kartoitus ja keilaus suoritettiin kumpikin syksyllä 2024 louhoksen ollessa tyhjä vedestä.

Vuoden 2024 syksyllä louhoksen pohja oli alimillaan tasolla +25.00.

Vuonna 2025 ottoa ei suoritettu vaan annettiin louhoksen täyttyä vedellä syksyyn saakka, samalla mitattiin pohjaveden pinnan korkeuden asettuminen havaintopisteestä K1 (31.7.2025) vedenpinnan korkeus oli +39,35m (N60) ja arviolta +39.75m (N2000).

Koskemattoman alueen puut ajetaan ja pintamaat kuoritaan ottoalueelta ja ne varastoidaan ottoalueen laidalle käytettäväksi myöhemmin maisemoinnin yhteydessä, puut ja kannot voidaan myös käyttää hyödyksi muualla.

Kuva 4: Ote ottamissuunnitelmapakartasta

4. Turvallisuus ja liikennejärjestelyt

Ottotoiminnan aikana työturvallisuutta edistetään luiskaamalla syntyneet luiskat loivemmiksi ja tarvittaessa jyrkät luiskat aidataan. Koneet ja laitteet tarkastetaan aina työvuoron alkaessa sekä suoritetaan käytönaikaista jatkuvaa tarkkailua. Liikenne alueelle tapahtuu Jokivarrentien, Metsurintien sekä ottoalueelle johtavan puomitetun metsäautotien kautta.

Ottoalueen maa-ainesten siirtoihin käytetään yleisiä tieyhteyksiä ja kiinteistörekisteriin merkittyjä tieoikeuksia sekä vuokrattua tieoikeutta.

Jos esimerkiksi louhintajaksolla louhitaan noin 10 000 m³, aiheutuu siitä liikennettä (Tervolaan) kaivujaksolla noin 40-50 kuorma-autoa/pv (kasettiauto). Pölyämisen estämiseksi ajoväylät suolataan. Porauskalusto on varustettu asianmukaisin pölynkeräimin. Louhittu kiviaines ajetaan Tervolaan seuraavaa reittiä: Jokitie, Jokivarrentie, Aapajoen-tie, Paakkolantie, Taivalkoskentie, Kummujärventie. Maa-ainesta ottaessa huomioidaan teiden kulkuyhteyden säilyminen ja turvallinen käyttö. Tieoikeudet ja rasi-tieoikeudet on esitetty kiinteistörekisteriotteessa sekä kiinteistörekisterin karttaotteessa.

5. Toimet ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Alueella noudatetaan lupaviranomaisen antamia ohjeita ja määräyksiä. Toiminnan tarkkailu maa-aineslupan määräysten mukaisesti. Aloituskatselmus, vuosittaiset valvontakäynnit toiminnan aikana ja loppukatselmus toiminnan päättyessä yhdessä lupaviranomaisen kanssa.

Pintamaiden varastokasat ja maa-ainesten varastokasat voidaan myös tarvittaessa sijoitella ottoalueelle siten, että ne muodostavat meluvalleja.

Ottotoiminnassa käytettävät työkoneet ovat uudehkoja ja määräaikaishuollettuja. Työkoneiden huoltoja ei suoriteta alueella. Mikäli työkoneelle täytyy tehdä jokin välttämätön korjaustoimenpide, jota ei voida toteuttaa muualla, käytetään työkoneen alla alustana öljynimeytysmattoa tai muuta vastaavaa alustaa, jolla öljypitoisten yhdisteiden pääsy maaperään estetään.

Poltto- ja voiteluaineiden käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta, sekä varataan vahinkotilanteiden varalle riittävästi öljynimeytysmateriaalia. Alueella on vuonna 2011 rakennettu tankkaus- ja säilytyspaikka, jossa on geokalvo ja muovikeltu ympäristön suojaamiseksi.

Saint-Gobain Finland Oy on laatinut Karunkiin biodiversiteettisuunnitelman. Ottotoiminnasta ei ole tullut huomautuksia tai palautetta sidosryhmiltä.

Merkittävimpiä louhimoiden melu-, pöly- ja värinälähteitä ovat räjäytykset, poraaminen, sahaaminen, lastaaminen ja kuljetukset. Kiviaineksen louhinta tapahtuu kesän aikana kesä-elokuussa. Siten louhintaan liittyvät ympäristövaikutukset kuten melu, pöly ja liikenne rajoittuvat tiettyyn ajanjaksoon.

5.1 Veden johtaminen

Louhoksen tyhjennys ajoittuu Tornionjoen ylivirtaamakautteen touko-kesäkuussa. Louhintajakson (5-6 viikkoa) ajaksi tyhjäksi pumpattu louhos täyttyy myöhemmin vedellä ja pohjaveden pinta asettuu luonnontilaiselle tasolle. Todennäköisesti allas ei ehdi joka kerta täyttyä louhintajaksojen välillä. Lammen lopullinen vesikerroksen paksuus tulee olemaan enimmillään noin 19 m. Syvässä lammessa pohjaveden laatu säilyy parempilaatuisena kuin matalammassa lammessa. Louhosalueen vedet johdetaan Tornion kaupunki (851-431-32-2), yleinen tie (851-895-2-2), Angeria (851-431-16-3), Tornion kaupunki (851-30-2-2), yleinen katualue (851-30-9901-0) alueilla olevien ojien ja Saharanta (851-431-16-6) alueella olevan putken ja lyhyen ojan kautta Tornionjokeen. Tie- ja vesirakennuslaitoksen Lapin piiri on 10.3.1989 kirjeellään hyväksynyt vesien johtamisen tiealueen sivuojaan (laskuoja 2) ja edelleen rummun kautta laskuojaan. Luvan myöntämisen ehtona on, että luvan saaja vastaa mahdollisesti tierakenteille aiheuttamistaan vahingoista. Hyväksyntä koskee yleistä tiealuetta 851-895-2-2, eli valtatie 21:n reunaojaa ja tien alitusta käyttäen olemassa olevaa rumpua.

Louhosvesien purkuoja alkaa avo-ojana noin 880 metriä ja yhtyy Tornionjokeen loppupäässään noin 150 metriä pitkän putken kautta. Louhoksen keskimääräinen vuosittainen tyhjennysmäärä on vuosien 1997–2022 aikana ollut noin 43 400 m³ ja vuosien 2011–2022 aikana noin 53 300 m³. Tyhjennyspumppauksessa louhoksesta on poistettu vettä pääosin selkeästi alle aiemman päätöksen lupamääräyksen salliman 150 m³/h tehon. Vuonna 2022 louhokselta pumpattiin tyhjennysvesiä purkuojaan keskimäärin 104 m³/h 15 vuorokauden ajan. 5–6 viikkoa kestävä kuivanapitopumppauksen aikana vettä on pumpattu 5 m³/h teholla keskimäärin 5000 m³. Louhosvesien pumppauksesta ja johtamisesta ei ole käytettävissä olevien

tarkkailutulosten ja selvitysten perusteella aiheutunut haittaa purkuojan varressa oleville tiloille eikä purkuojan kunnolle.

Veden johtaminen louhosalueelta ei ole mahdollista muutoin kuin ole-massa olevaa purkuojaa ja putkea pitkin. Pumpattavien vesien johtami-nen ojastoon ja edelleen Tornionjokeen ei lupamääräyksissä määrätyllä tavalla toteutettuna aiheuta edunmenetystä toisten alueilla, lupa on myönnetty 31.12.2042 saakka.

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto Nro 75/2023 Dnro PSAVI/2246/2022

Noudatettu tarkkailuohjelma on pääosin ollut sama kuin jo aikaisemmin pitkäaikaisesti noudatettu ohjelma. Tarkkailun vaatimusten lisäksi on jo 1990-luvulta lähtien seurattu ylimääräisin näyttein myös pumpattavan veden laatua louhoksessa ja purkuojan alaosan vedenlaatua ennen louhoksen tyhjennyspumpppauksen aloittamista vertailutiedon saamiseksi purkuojasta ja louhoksen veden mahdollisesta kerrostumisesta. Pitkäai-kaisen aineiston mukaan louhoksen tyhjentäminen parantaa selkeästi purkuojan vedenlaatua ja laadullisesti Tornionjoen vedenlaatua parem-pana ei heikennä Tornionjoen tilaa.

6. Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Nyt haettavan luvan päätyttyä vuonna 2042 haetaan uusi maanottolupa toisen vaiheen ottoalueelle 15 vuodeksi. Tässä hakemuksessa esitetyt tulevan tilanteen suunnitelmat osoittavat millaiseksi louhos muodostuu vuodeksi 2057 (toisen vaiheen loppu). Alueen loppumaisemointi aloitetaan vuonna 2057, eikä täten ole vielä ajankohtainen asia. Maisemointisuunnitelmat esitetty liitteissä 11. ja 12.

Maanottotoiminnan kokonaan päätyttyä on louhosta suunniteltu uimiseen soveltuvaksi lammeksi, jonka etelä ranta olisi osaksi luiskattu 1:10 kaltevuudella uimista ajatellen (nykyisten ajoväylien kohta). Muut louhoksen luiskat jätettäisiin 10:1 kaltevuuteen, jyrkät reunamat voidaan aidata sekä tarvittaessa vedenpinnan päälle jäävää rannan luiskaa voidaan muokata loivemmaksi (vähintään 1:3).

Ottamisalue jää suurimmaksi osaksi pohjavesipinnan alapuolelle. Ottoalue tulee näkymään maisemassa lampena. Vesipinnan yläpuolelle jäävät alueet metsitetään. Louhosalueen ympäristö on metsämaata. Alueen kasvillisuus säilytetään alueella niin hyvinkuin se on teknisesti mahdollista. Maisemointitöiden ja metsittämisen jälkeen maisemallinen haitta ajan myötä poistuu kokonaan.

Maisemoinnissa kasvualustana käytetään pilaantumaton maata ja varastoituja pintamaita. Louhoksen alueelle läjitetyt pintamaat muotoillaan pehmeästi luontoon sopeutuviksi. Ylisuuret kivet haudataan luiskaamisen yhteydessä tai poistetaan alueelta. Luiskiin ei jätetä irtaimia kiviä tai muita mahdollisia vaaratekijöitä. Luiskien viimeistelyn jälkeen turvallinen jalankulku lammen reuna-alueilla on mahdollista.

7. Jätehuolto

Toiminta-aikana syntyy vähäiset määrät poltettavaa jätettä sekä kaatopaikkajätettä. Syntyvät jätteet toimitetaan asianmukaiseen vastaanottopaikkaan käsiteltäviksi. Ylijäämä maat ja/tai maisemointiin kelpaamattomat maat hävitetään asianmukaisesti maankaatopaikalle.

Hakemuksen liitteet

Tornio - Karungin fylliittilouhos - Ottamissuunnitelma (Tämä asiakirja)

Tornio - Karungin fylliittilouhos - Maa-aineslupahakemus

Tornio - Karungin fylliittilouhos - Jätehuoltosuunnitelma

Kiinteistörekisteriotteet

Kiinteistörekisterin karttaotteet

6010c Asianomaisten yhteystiedot

6010c Asianomaisten naapureiden yhteystiedot

Vuokrasopimukset

Liite 1.1-2 Lähestymiskartat

Liite 2. Maakuntakaavakartta

Liite 3. Yleiskaavakartta

Liite 4. Ympäristökartta

Liite 5. Rekisterikartta

Liite 6.1-2 Nykyisen tilanteen kartat

Liite 7. Tulevan tilanteen kartta

Liite 8. Ottamissuunnitelmakartta

Liite 9.1-3 Leikkauslinjat

Liite 10. Havainnekuva tulevasta tilanteesta

Liite 11.1-2 Maisemointisuunnitelman leikkauslinjat

Liite 12. Maisemointisuunnitelman havainnekuva

Liite 13. Vesilupapäätös

Rovaniemellä 19.3.2026

Jani Männistö

Rovamitta Oy

YMPÄRISTÖHALLINTO	PVM	KAIVANNAISJÄTTEEN JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA MAA-AINESTEN OTTAMISTOIMINNALLE (MAL 5a §, 16b §, YSL 114 §).
Suunnitelma liittyy maa-ainesten ottamislupaan ☒		Ympäristölupaan ☐

1. LUPATIEDOT

Ympäristöluvan tai maa-ainesten ottamisluvan hakijan nimi Saint-Gobain Finland Oy / Weber		
Ottamisalueen nimi Karungin fylliittilouhos		
Kunta Tornio	Kylä Karunki	Tilan RN:o 851-431-16-3 ANGERIA, 851-431-32-2 KOULUMAA, 851-431-29-12 KUUSIKANGAS
Ottamisalueen pinta-ala 2,36 ha		
Luvan viimeinen voimassaolopäivä		
Otettava maa-aines	Ottamismäärä (m³-ktr)	
Kalliokiviaines (murske, louhe)	219 100	
Rakennus- ja muu luonnonkivi		
Sora ja hiekka		
Moreeni	... 10 000 ...	
Multa tai savi		

2. KAIVANNAISJÄTE

Kaivannaisjätteen laji ¹		Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä (m³-ktr) ²	Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely ³	
Pilaantumaton			Valitse 1, 2 ja/tai 3	Tarvittaessa yksityiskohtaisempi kuvaus
Ei pysyvä maa-aines	Pintamaa	10 900	1	Pintamaat käytetään maisemointiin
	Kannot ja hakkuutähteet	... 30 ...	... 1,2 ...	
Pysyvä maa-aines	Kivipöly tai kivituhka			
	Vesiseulonta- ja selkeytysaltaiden hienoainekset			
	Savi ja siltti			
	Sivukivi			
	Seulontakivet ja lohkat			
	Muu, mitä?			
	Pilaantunut maa-aines	Mitä?		
Kaivannaisjätteitä yhteensä				

A) Tiedot kaivannaisjätteen ympäristövaikutuksista⁴

☒ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa.

Poistetut pintamaat (moreeni ja eloperäiset) ovat luonnontilaisia ja pilaantumattomia. Pintamaita voidaan hyödyntää ottoalueen maisemoinnin yhteydessä, niistä ei aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia. Käyttämättömät pintamaat voidaan tarpeen tullen myös maisemoida erillisenä kasana.

B) Ympäristön pilaantumisen sekä muiden vaikutusten ehkäisemiseksi toteutettavat toimet toiminnan aikana ja sen päätyttyä⁶

☒ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa.

Toiminnan aikainen silmämääräinen tarkkailu

C) Selvitys seurannasta ja tarkkailusta toiminnan aikana ja sen päätyttyä⁶

☒ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa.

Toiminnan tarkkailu maa-ainesluvan määräysten mukaisesti.

Aloituskatselmus, vuosittaiset valvontakäynnit toiminnan aikana ja loppukatselmus toiminnan päätyttyä yhdessä lupaviranomaisen kanssa.

D) Tiedot toiminnan lopettamisesta⁷

☒ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa.

Ottotoiminnan päätyttyä varastoidut pintamaat voidaan käyttää ottoalueen ja ottotoiminta-alueen maisemoimisessa.

3. KAIVANNAISJÄTEALUE

E) Selvitys kaivannaisjätteen jätealueesta⁸

☒ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa.

Jätealueen sijainti ja pinta-ala (ha)

Alueelta poistettavat pintamaat ovat luonnontilaisia ja pilaantumattomia maaperän pintakerrosta jolloin niille ei tarvitse perustaa erillistä jätealuetta.

Jätealueen perustaminen ja hoito

Alueelta poistettavat pintamaat ovat luonnontilaisia ja pilaantumattomia maaperän pintakerrosta jolloin niille ei tarvitse perustaa erillistä jätealuetta.

Jätealueen ympäristö

.....

Selvitys maaperän ja pohjaveden tilasta

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Otettava maa-aines on kalliokiveä ja moreenia.

Jätealueen ympäristövaikutukset ja niiden seuranta

Ei tiedossa olevia mainittavia vaikutuksia

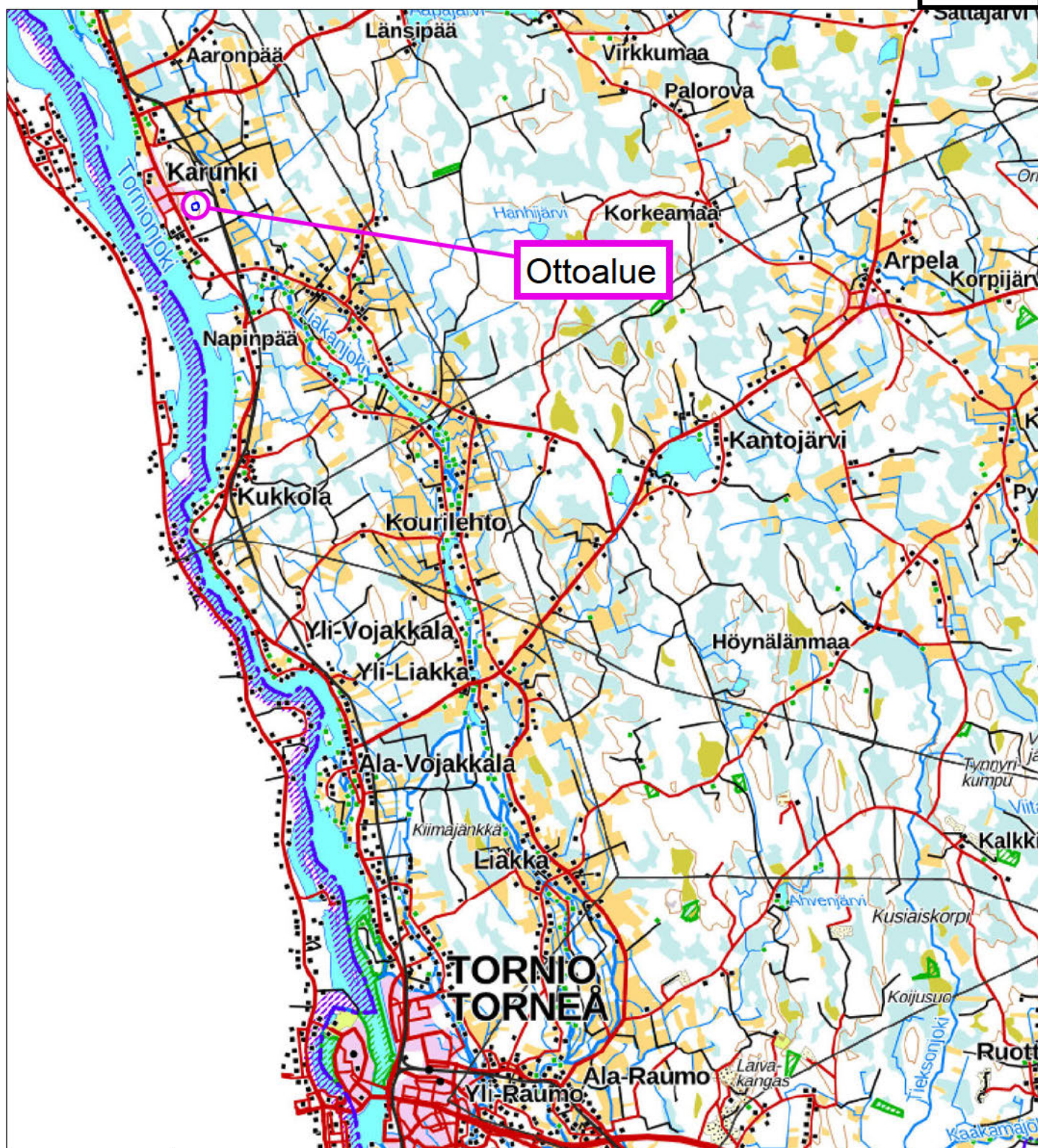
Jätealueen käytöstä poistaminen ja jälkihoito

Varastointialueet maisemoidaan ottotoiminnan päätyttyä ottoalueen maisemoinnin yhteydessä.

F) Liitekarta 1:2000-1:10 000, josta käy ilmi kaivannaisjätteen jätealueiden sijainti ja lähiympäristö

☐ Esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelmassa

4. LISÄTIETOJA

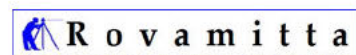
Tornio, Karunki

Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3
ANGERIA

851-431-32-2
KOULUMAA

851-431-29-12
KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Lähestymiskartta

Ottoalueen keskipisteen koordinaatit:

X= 7326760

Y= 365755

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri
Kartta on ladattu maastotietokannasta 11/2025

Koordinaatisto

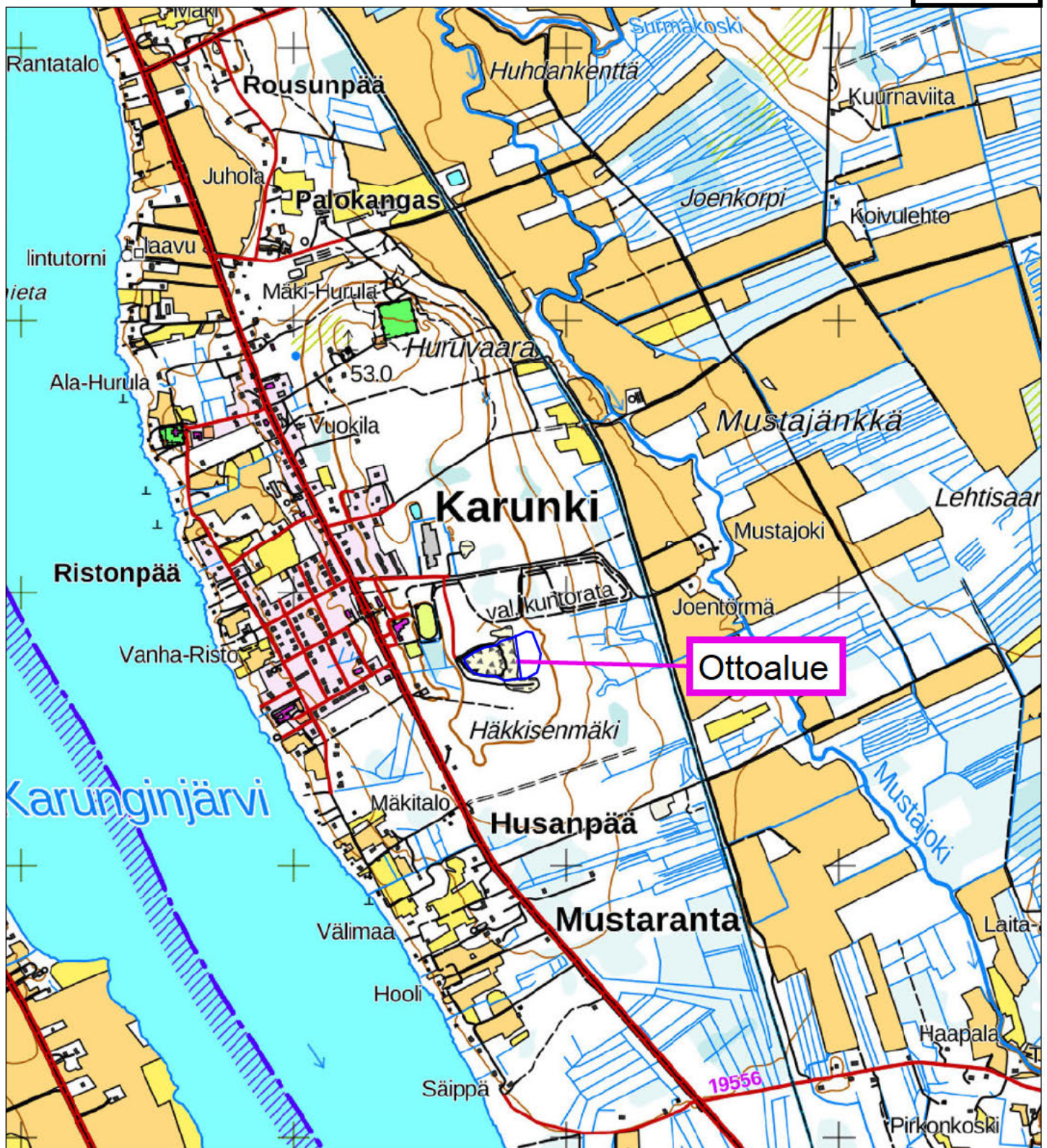
TM35FIN

N2000

0 1000 2000 3000 4000 5000 m

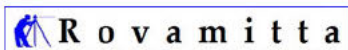
MK 1:130000

PVM 17.3.2026

Tornio, Karunki

Karungin fyliittilouhos

851-431-16-3
ANGERIA851-431-32-2
KOULUMAA851-431-29-12
KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Lähestymiskartta

Ottoalueen keskipisteen koordinaatit:

X= 7326760

Y= 365755

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri
Kartta on ladattu maastotietokannasta 11/2025

Koordinaatisto

TM35FIN

N2000

0 200 400 600 800 1000 m

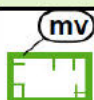
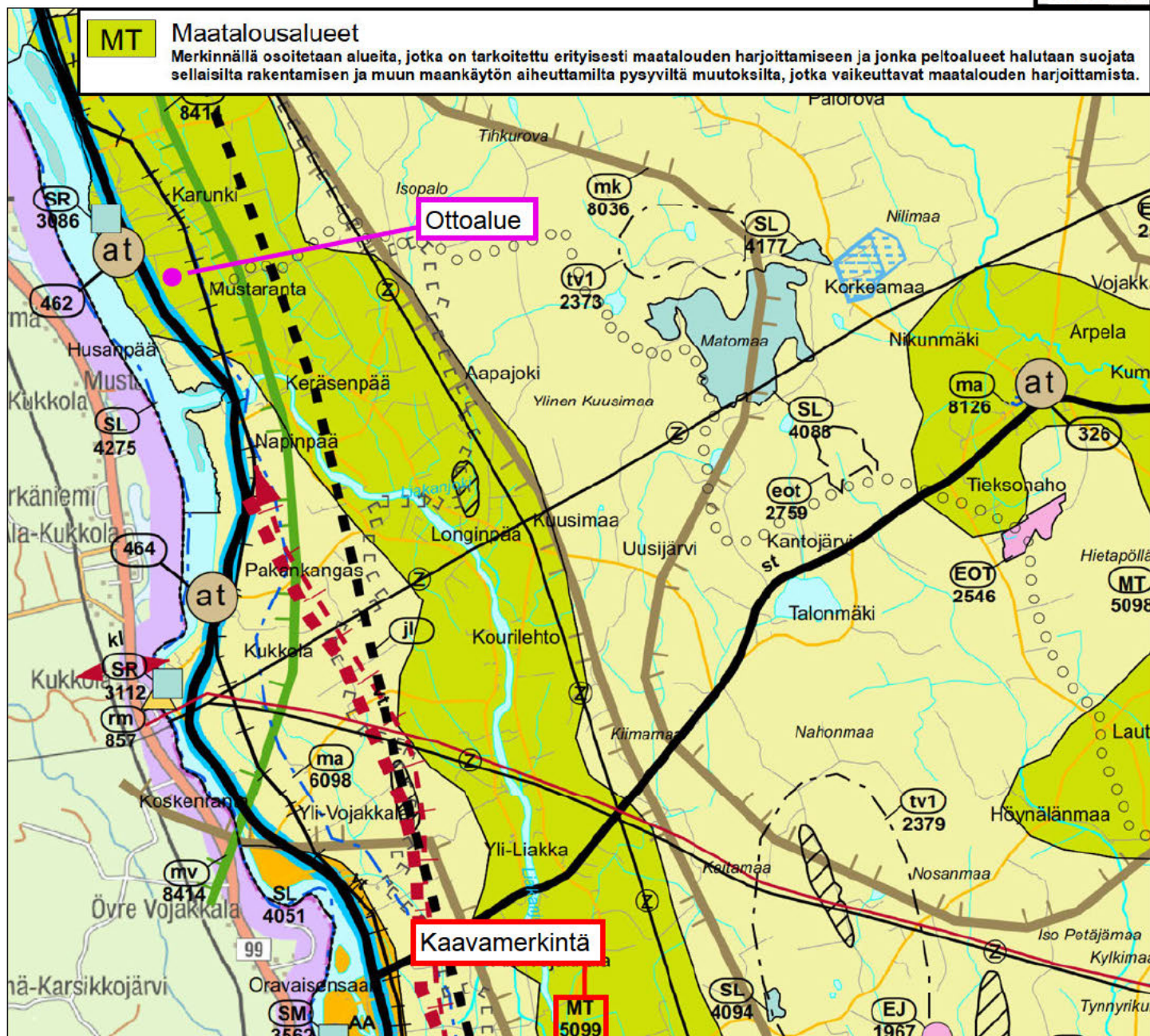
MK 1:20000

PVM 17.3.2026

MT

Maatalousalueet

Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyiltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskehtämisen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Aluetta tulee kehittää matkailu- ja palvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.

Maaseudun kehittämisen kohdealue

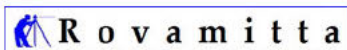
Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittamista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Maakuntakaavakartta

Ottoalueen keskipisteen koordinaatit:

X= 7326760

Y= 365755

Pohjakartta on Länsi-Lapin maakuntakaavakartta
Kartta on viimeisin ja tullut lainvoimaiseksi 11.09.2015

Koordinaatisto

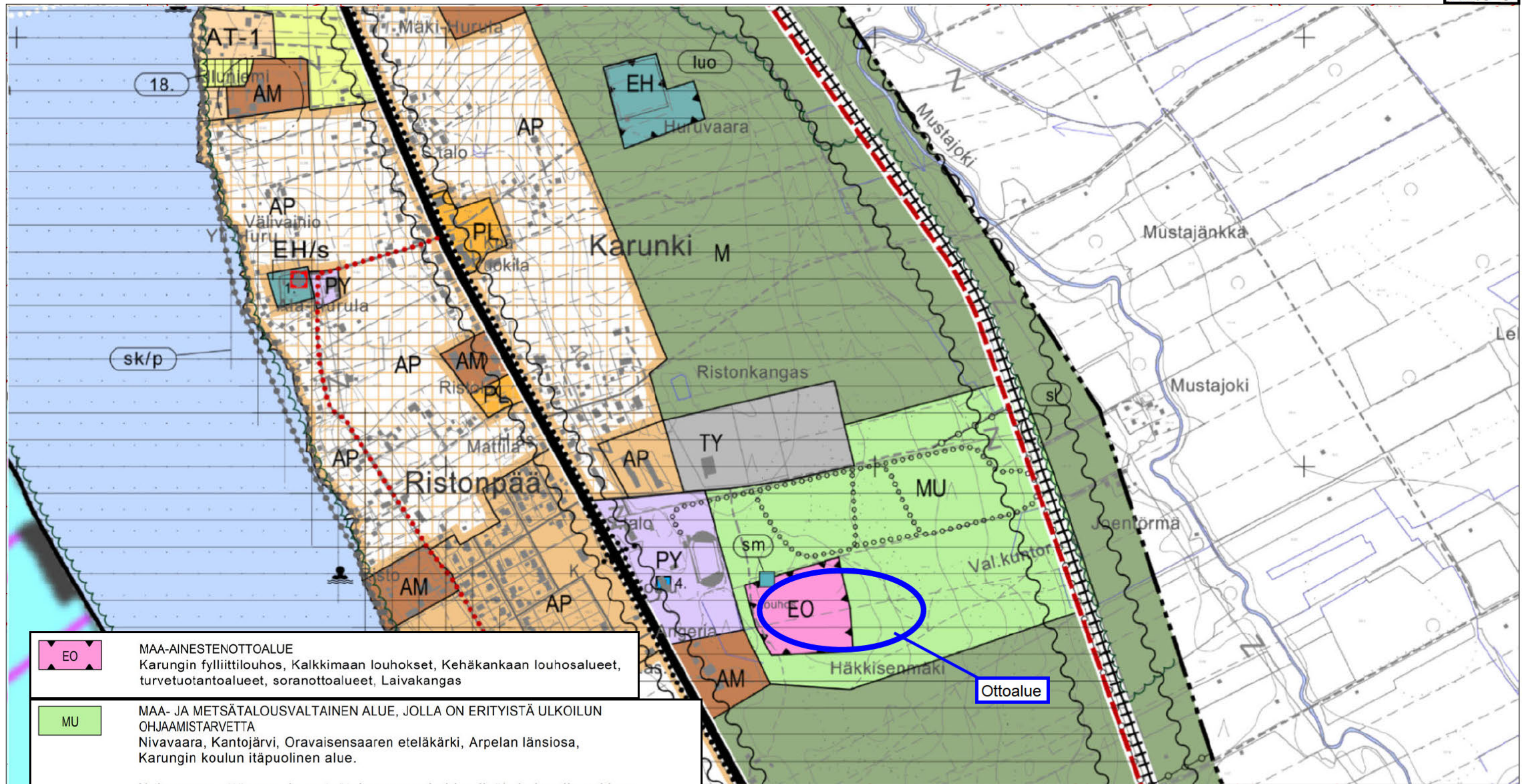
TM35FIN

N2000

0 1000 2000 3000 4000 5000 m

MK 1:110000

PVM 17.3.2026

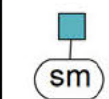

MAA-AINESTENOTTOALUE
Karungin fyliittilouhos, Kalkkimaan louhokset, Kehäkankaan louhosalueet, turvetuotantoalueet, soranottoalueet, Laivakangas

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA
Nivavaara, Kantojärvi, Oravaisensaaren eteläkärki, Arpelan länsiosa, Karungin koulun itäpuolinen alue.

Haluamme, että maa- ja metsätalouden hoidon lisäksi alueella voidaan säilyttää ja kehittää hyviä ulkoilumahdollisuuksia. Siksi määräämämme, että alueelle sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asunto- ja loma-asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 1 hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihtumisyöhykkeeseen. Alueella sallitaan ulkoilua ja virkistystä palvelevien rakennelmien rakentaminen.

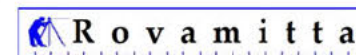

SUOJELTAVA MUINAISJÄÄNNÖS
Alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännöskohde tai alue. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviraston kanssa. Kohteet on luetteloitu yleiskaavaselvityksen liitteessä.

Tornio, Karunki
Karungin fyliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Tornion Yleiskaava 2021 - Karunki

Ottoalueen keskipisteen koordinaatit:
X= 7326760
Y= 365755

Kaava on KV Hyväksytty 14.12.2009

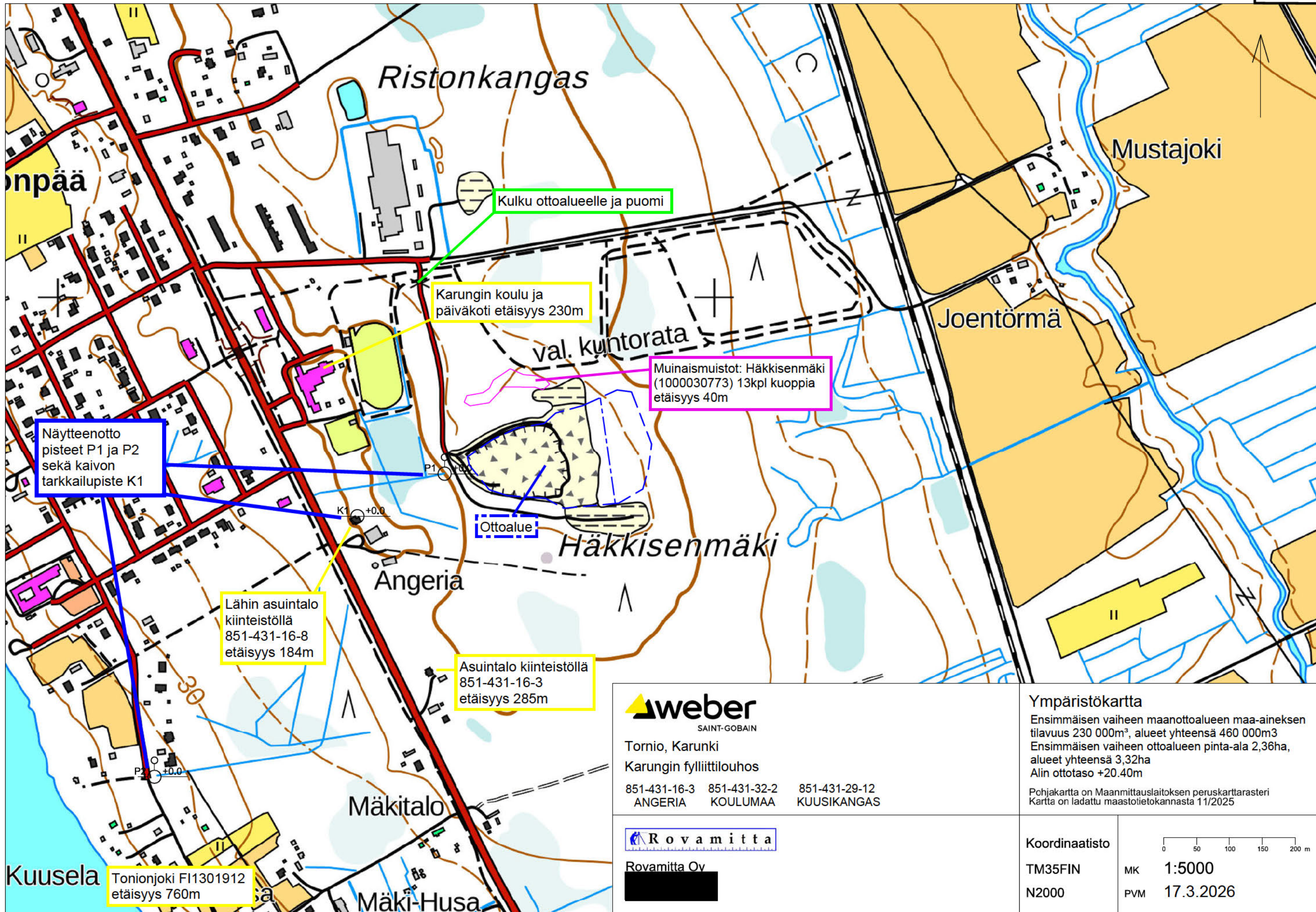
Koordinaatisto

TM35FIN

N2000

PVM

17.3.2026

weber
SAINT-GOBAIN

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta

Rovamitta Oy

Ympäristökartta

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri
Kartta on ladattu maastietokannasta 11/2025

Koordinaatisto

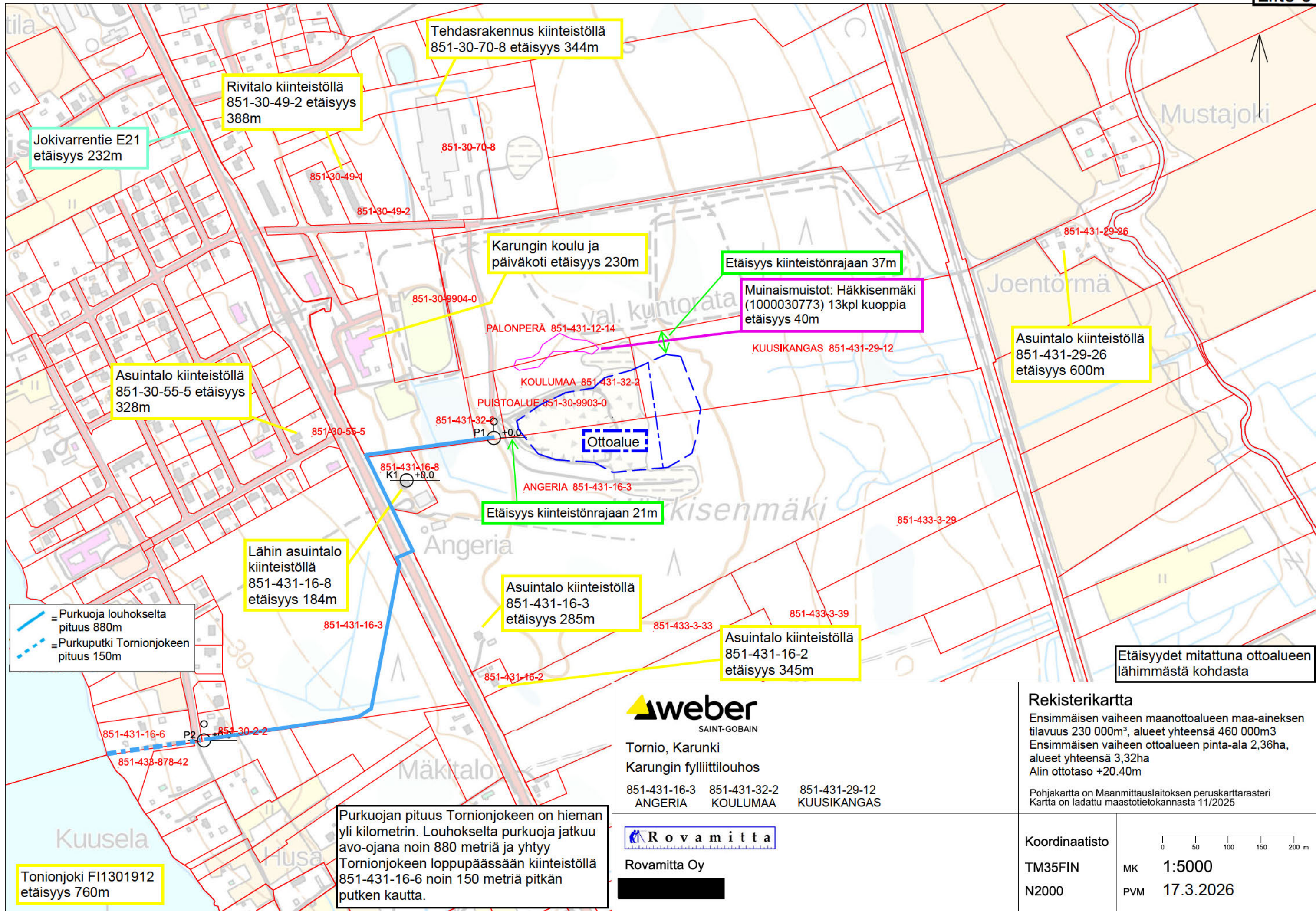
TM35FIN

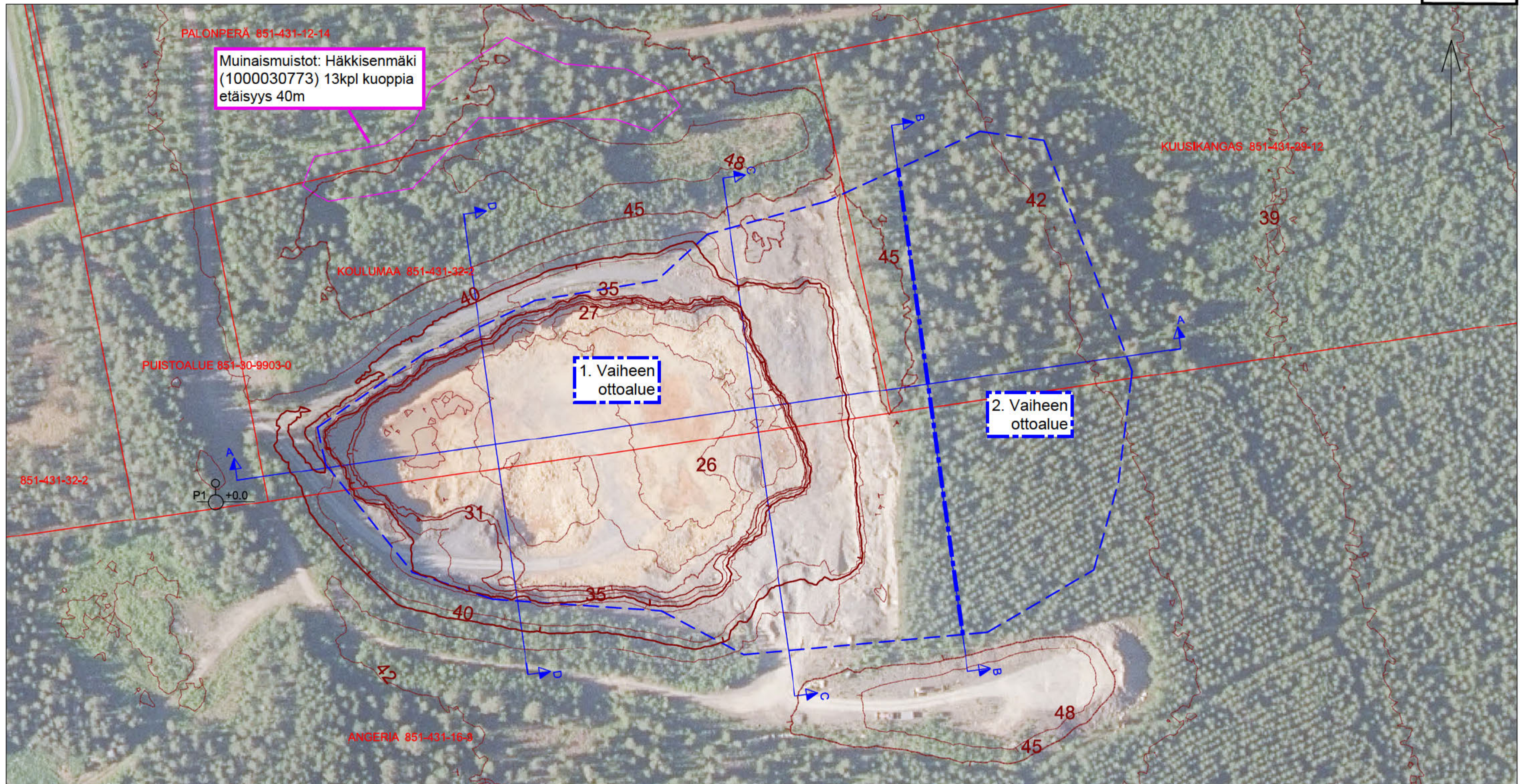
N2000

0 50 100 150 200 m

MK 1:5000

PVM 17.3.2026

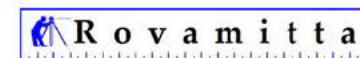

Ensimmäisessä vaiheessa (2027-2042) ottoa suoritetaan lännestä itään rajautuen B-leikkauslinjaan. Toisen vaiheen otto suoritetaan nyt haettavan luvan päätyttyä (2042-2057).

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Nykyinen tilanne

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen ortoilmakuva
Ilmakuva on kuvattu 2024

Koordinaatisto

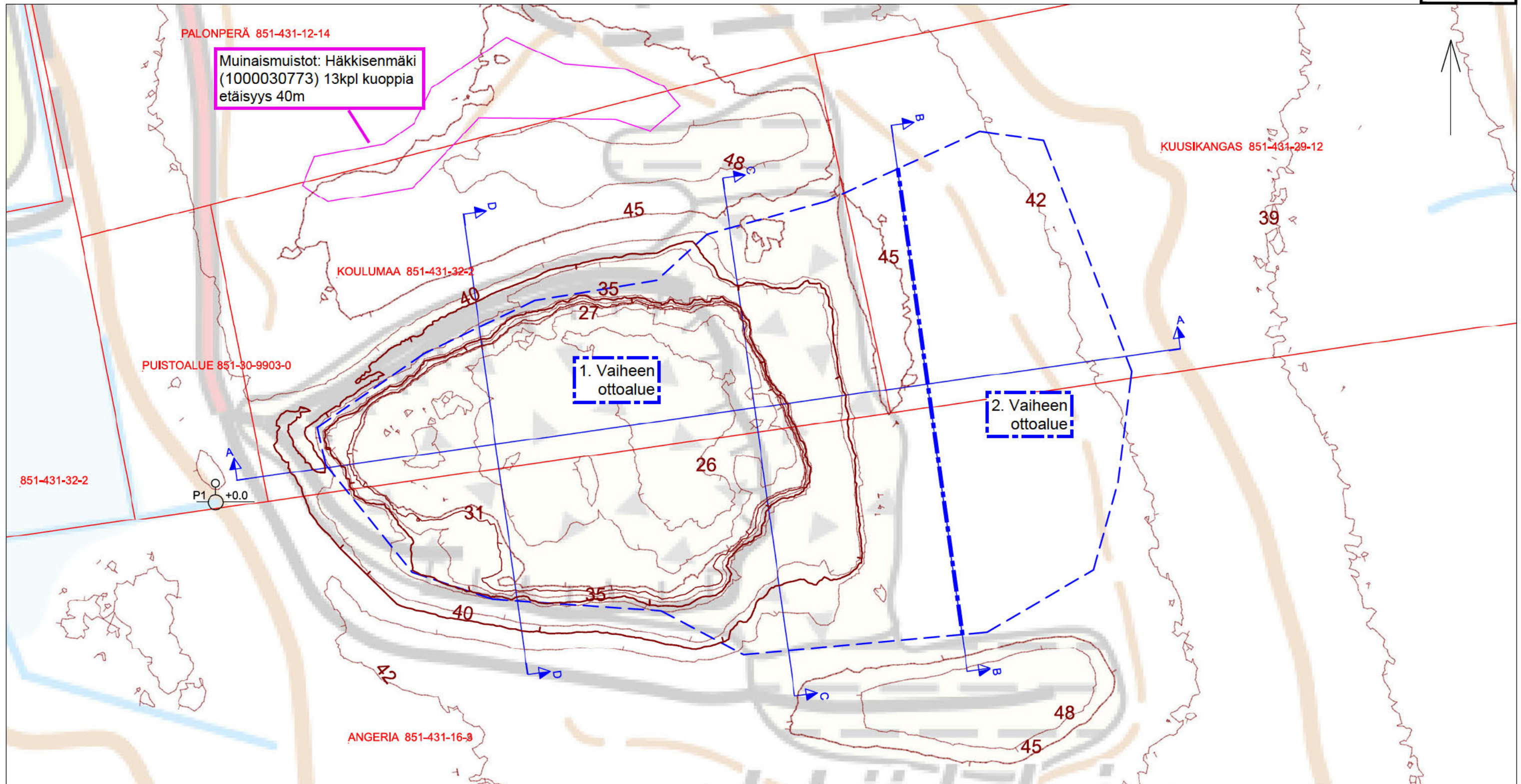
TM35FIN

N2000

0 10 20 30 40 50 m

MK 1:1300

PVM 18.3.2026

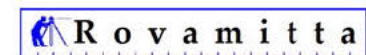

Ensimmäisessä vaiheessa (2027-2042) ottoa suoritetaan lännessä itään rajautuen B-leikkauslinjaan. Toisen vaiheen otto suoritetaan nyt haettavan luvan päätyttyä (2042-2057).

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Nykyinen tilanne

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri
Kartta on ladattu maastotietokannasta 11/2025

Koordinaatisto

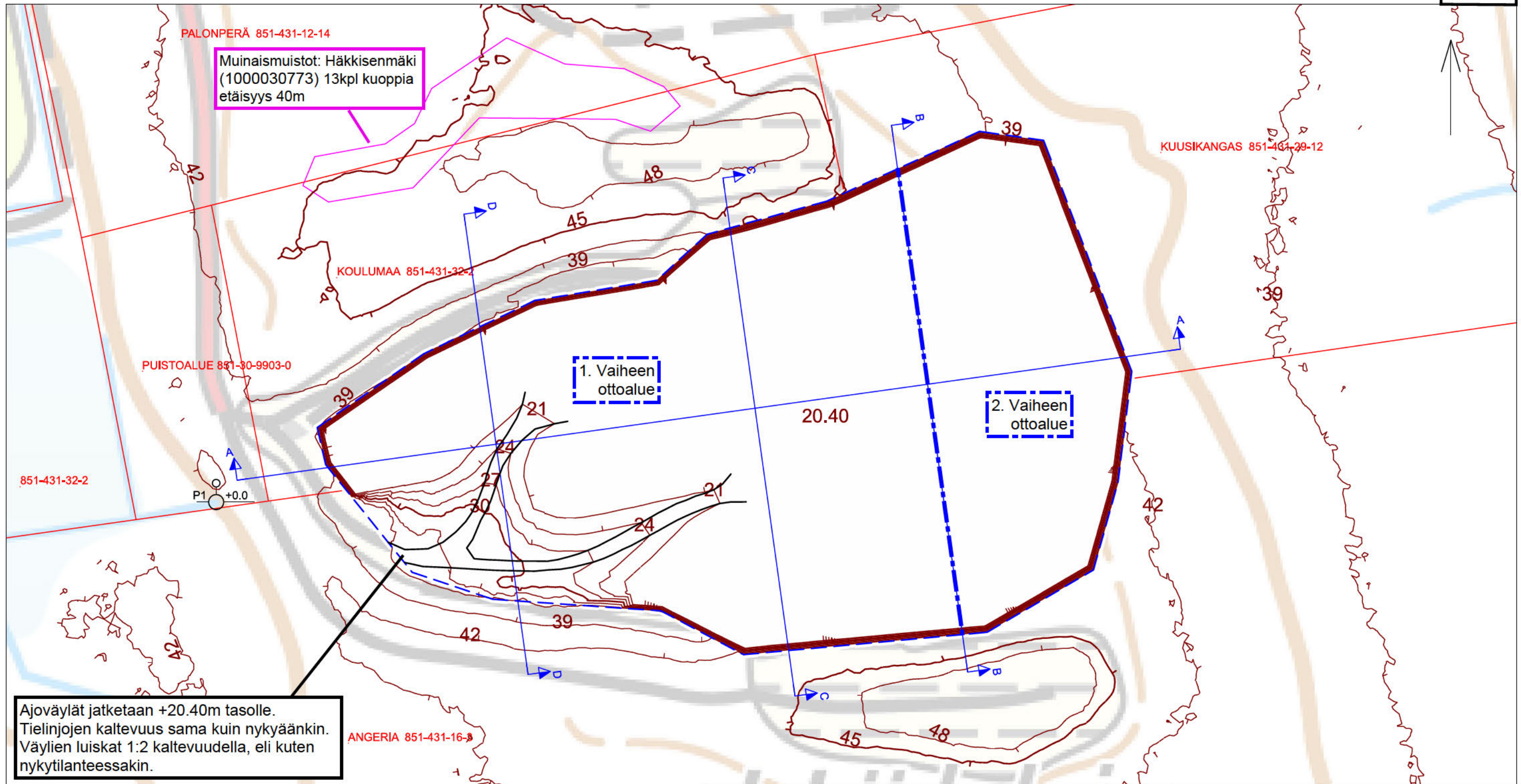
TM35FIN

N2000

0 10 20 30 40 50 m

MK 1:1300

PVM 18.3.2026

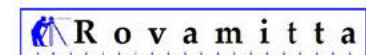

Ensimmäisessä vaiheessa (2027-2042) ottoa suoritetaan lännessä itään rajautuen B-leikkauslinjaan. Toisen vaiheen otto suoritetaan nyt haettavan luvan päätyttyä (2042-2057).

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 851-431-32-2 851-431-29-12
ANGERIA KOULUMAA KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Tuleva tilanne

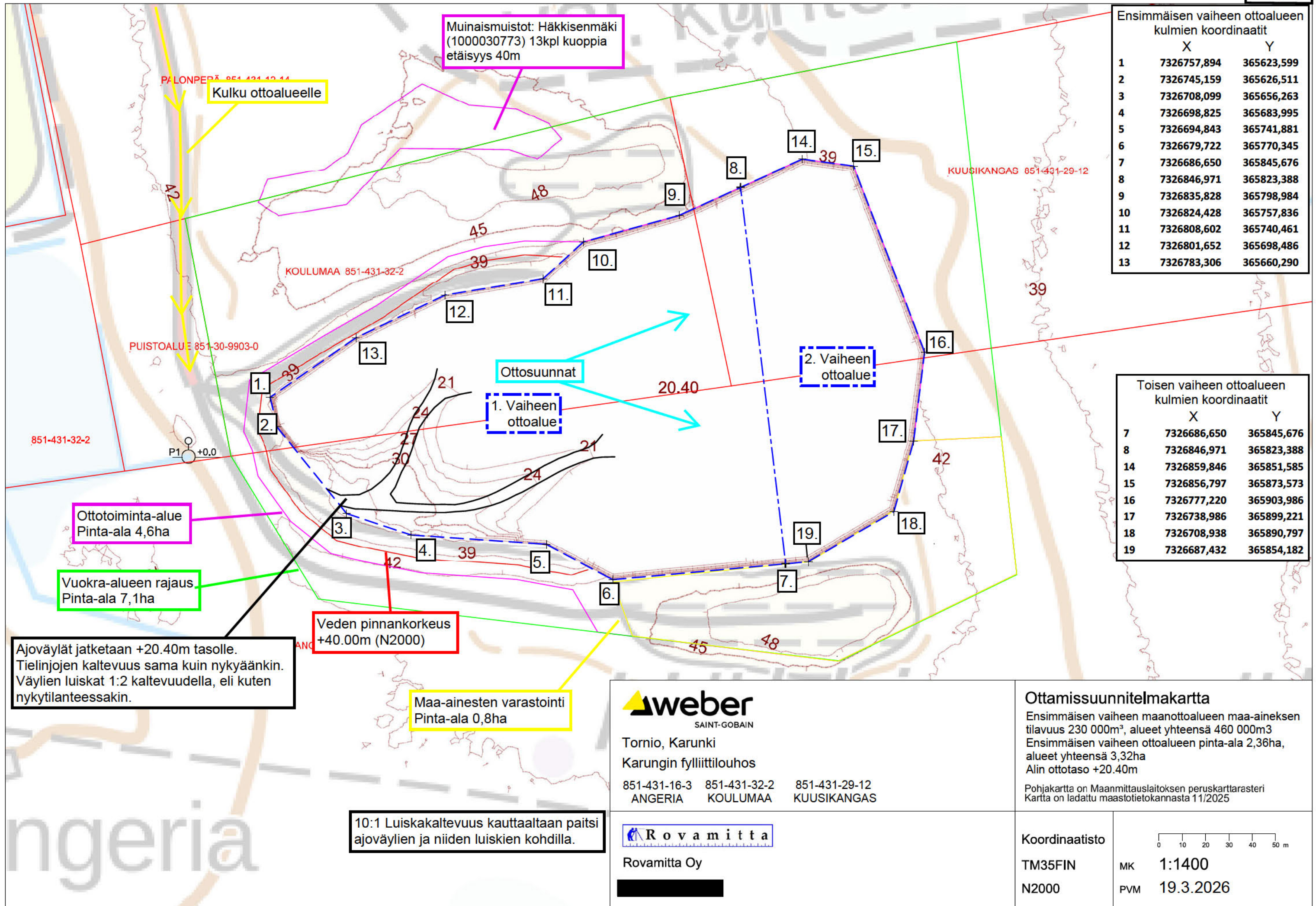
Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Pohjakartta on Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri
Kartta on ladattu maastotietokannasta 11/2025

Koordinaatisto

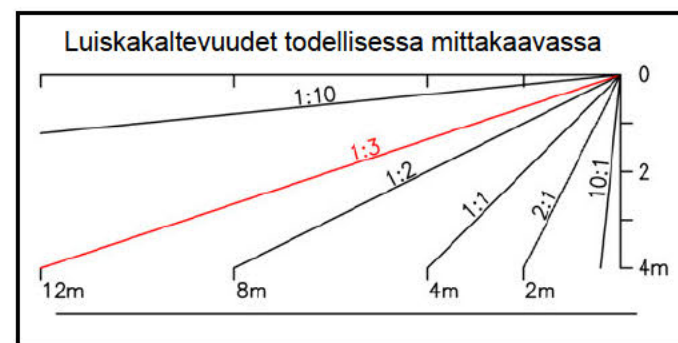
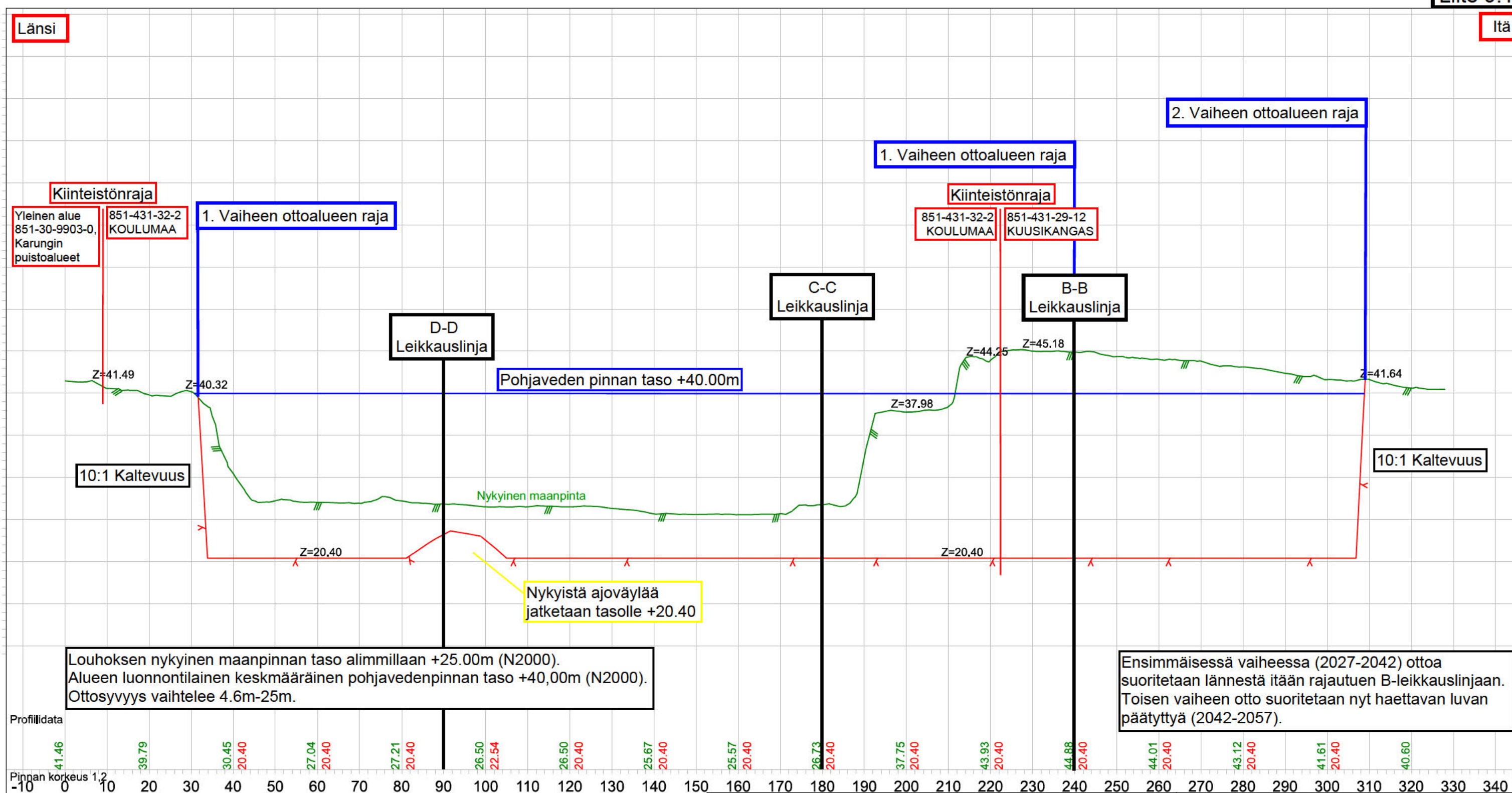
TM35FIN
N2000

0 10 20 30 40 50 m
MK 1:1300
PVM 18.3.2026

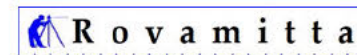
Länsi

Itä

Tornio, Karunki
Karungin fyliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Leikkauslinja A-A

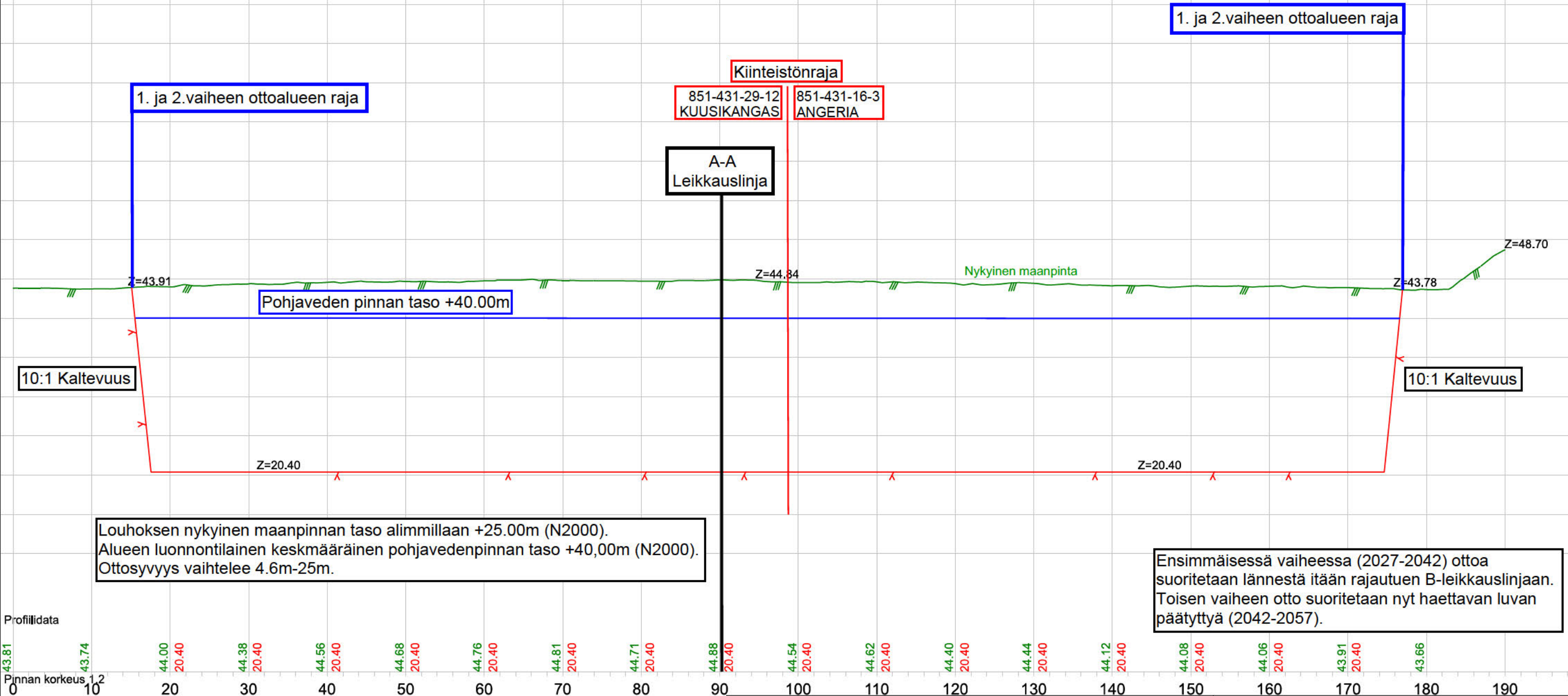
Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Koordinaatisto
TM35FIN
N2000

Z-Kerros 2.00
MK 1:900/1:450
PVM 19.3.2026

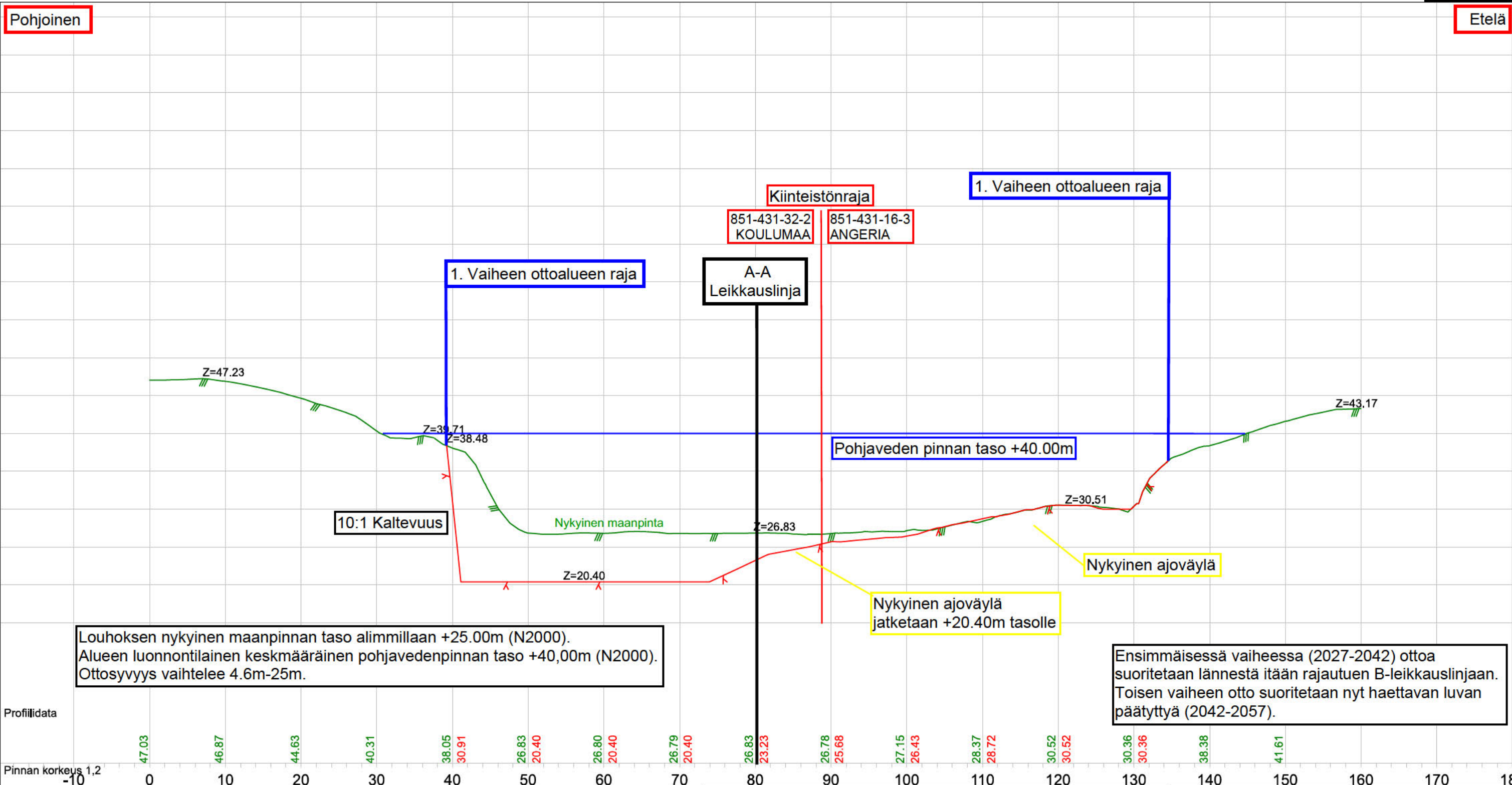
Pohjoinen

Etelä

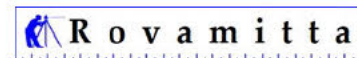
Pohjoinen

Etelä

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

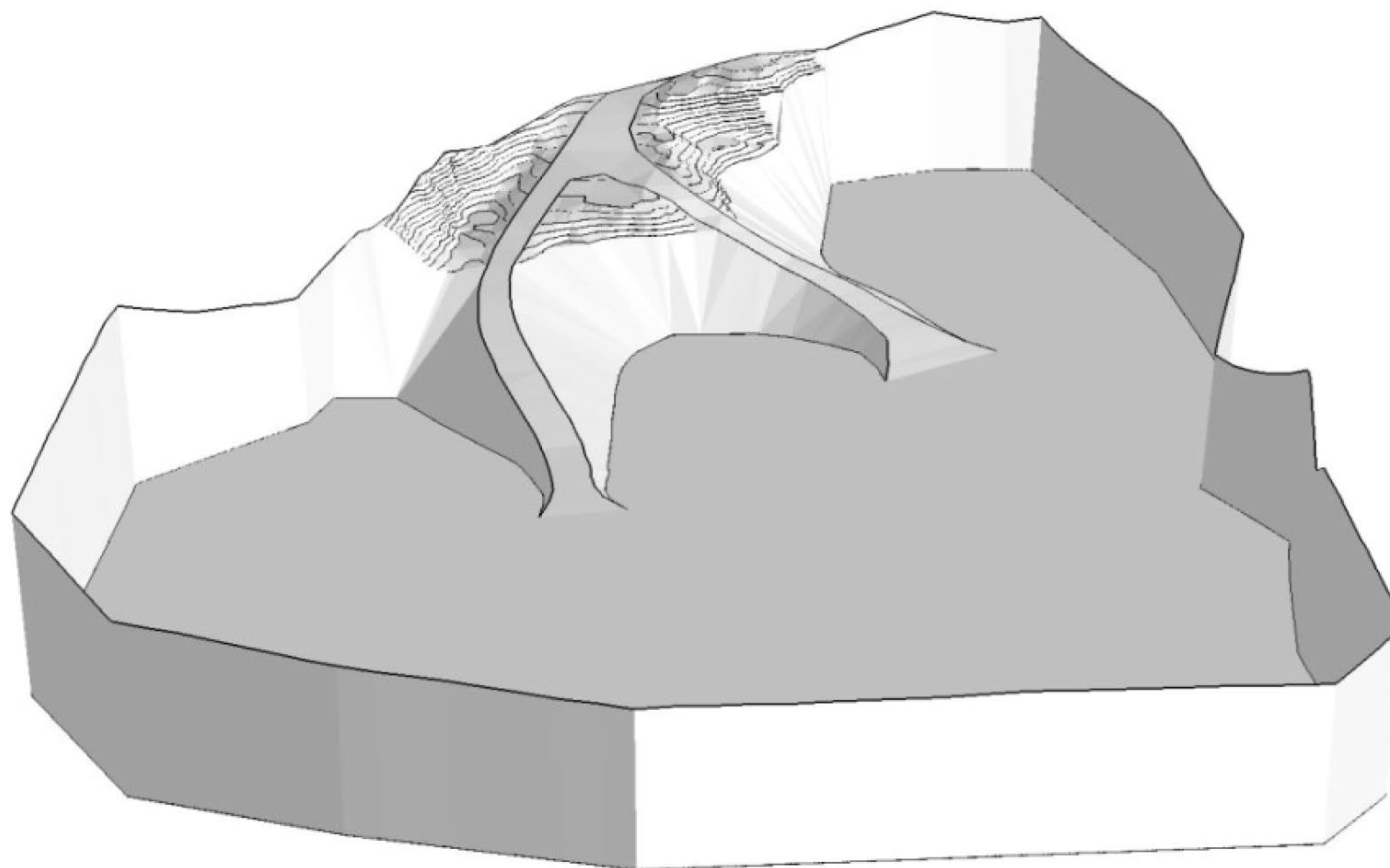
Rovamitta Oy

Leikkauslinja D-D

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Koordinaatisto
TM35FIN
N2000

Z-Kerros 1.00
MK 1:500
PVM 19.3.2026

Pohjoinen

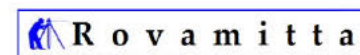

Havainnekuva osoittaa millaiseksi louhos muodostuu vuodeksi 2057.
Louhoksen reunoilla 10:1 kaltevuus, nykyiset ajoväylät jatketaan +20.40 tasolle.
Ajoväylien sivujen luiskakaltevuus 1:2 eli kuten nykyäänkin.

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 851-431-32-2 851-431-29-12
ANGERIA KOULUMAA KUUSIKANGAS

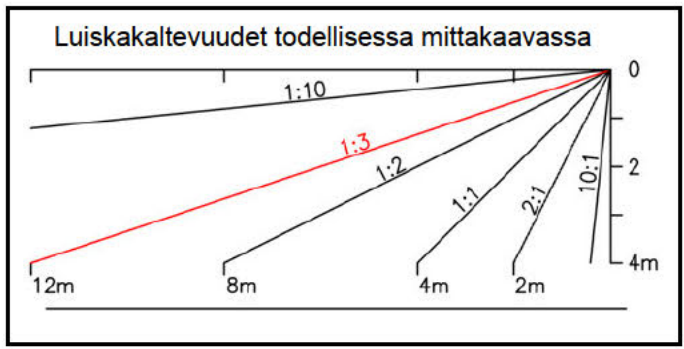
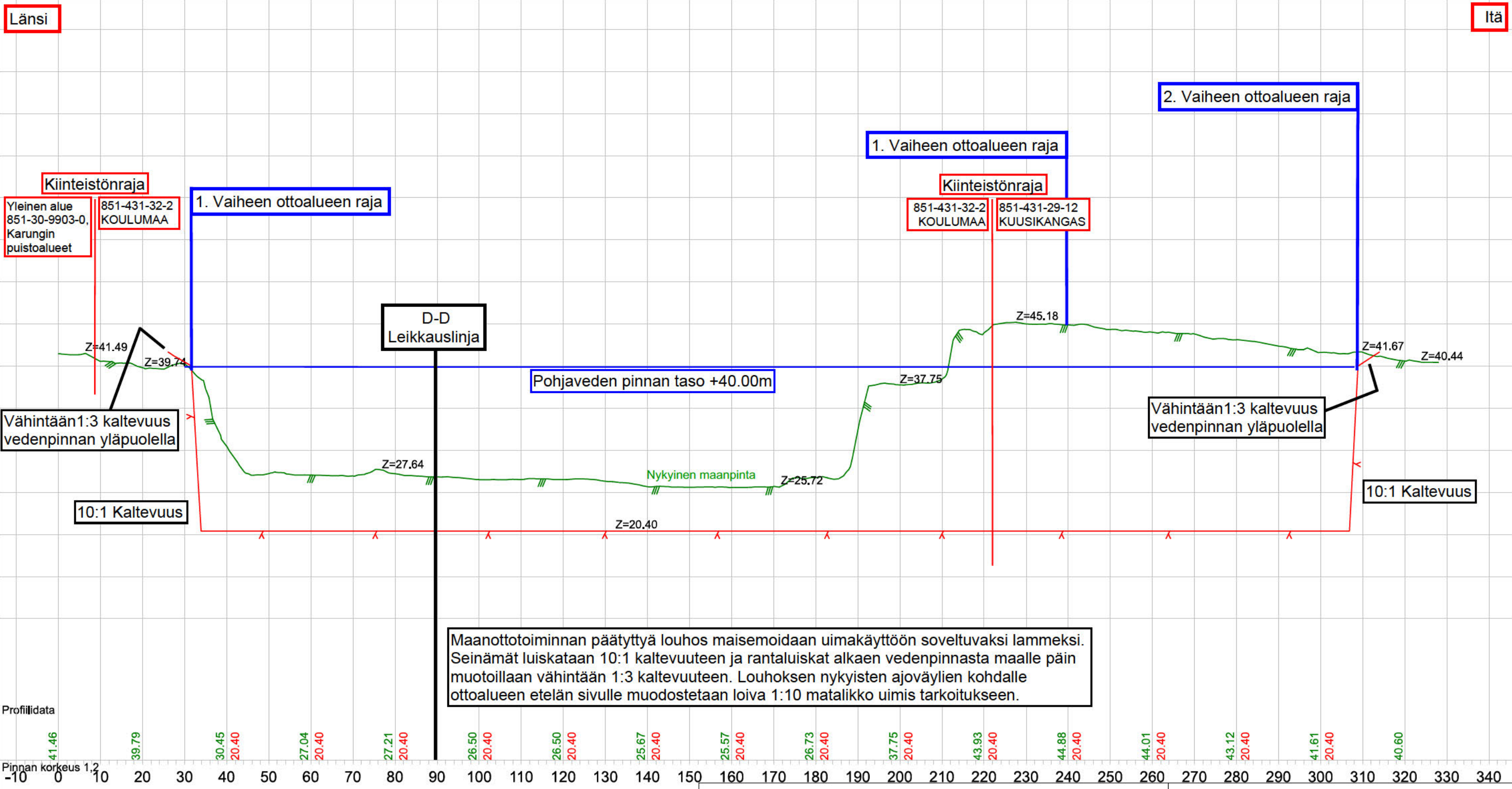
Rovamitta Oy

Havainnekuva tulevasta tilanteesta

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen
tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha,
alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

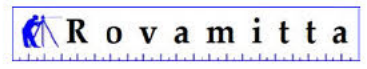
Koordinaatisto
TM35FIN
N2000

Z-Kerros 1.00
PVM 19.3.2026

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA
851-431-32-2 KOULUMAA
851-431-29-12 KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy
[Redacted]

Maisemointisuunnitelma A-A

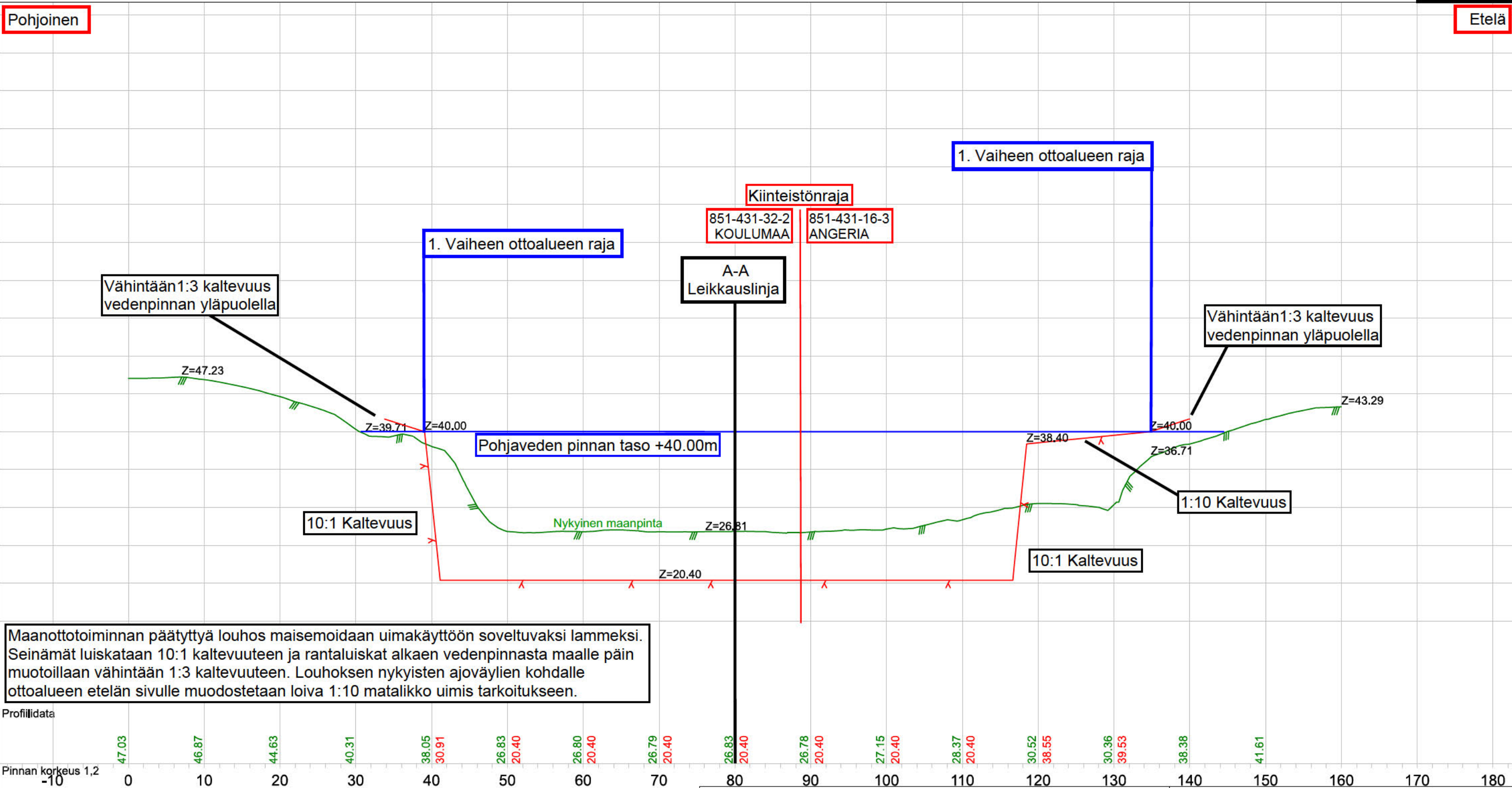
Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Koordinaatisto
TM35FIN
N2000

Z-Kerros 2.00
MK 1:900/1:450
PVM 19.3.2026

Pohjoinen

Etelä

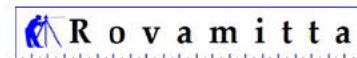

Maanottotoiminnan päätyttyä louhos maisemoidaan uimakäyttöön soveltuvaksi lammeksi. Seinämät luiskataan 10:1 kaltevuuteen ja rantaluiskat alkaen vedenpinnasta maalle päin muotoillaan vähintään 1:3 kaltevuuteen. Louhoksen nykyisten ajoväylien kohdalle ottoalueen etelän sivulle muodostetaan loiva 1:10 matalikko uimis tarkoitukseen.

Tornio, Karunki
Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3 ANGERIA 851-431-32-2 KOULUMAA 851-431-29-12 KUUSIKANGAS

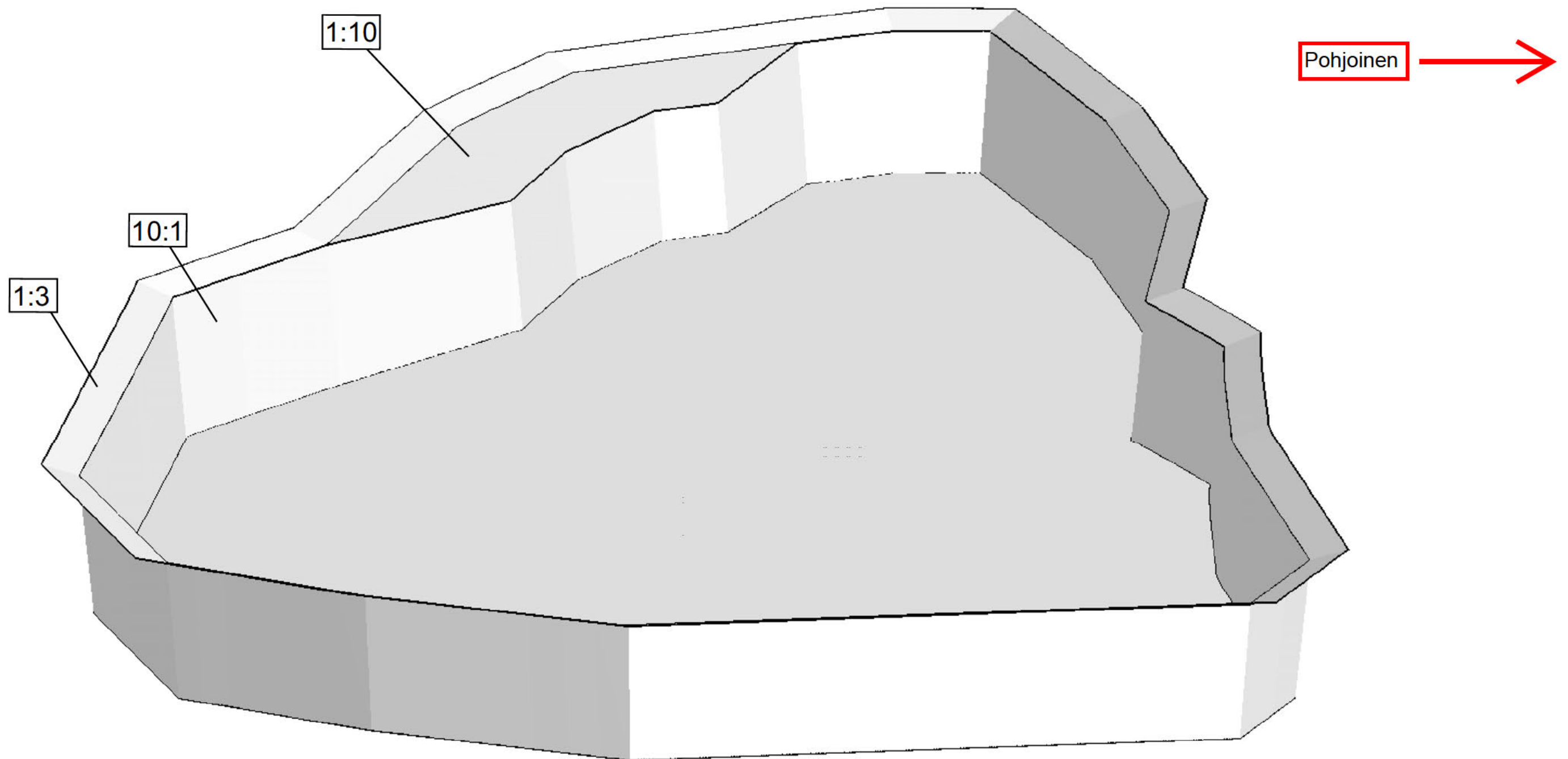

Rovamitta Oy

Maisemointisuunnitelma D-D

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Koordinaatisto Z-Kerros 1.00
TM35FIN MK 1:500
N2000 PVM 19.3.2026

Maanottotoiminnan päätyttyä louhos maisemoidaan uimakäyttöön soveltuvaksi lammeksi. Seinämät luiskataan 10:1 kaltevuuteen ja rantaluiskat alkaen vedenpinnasta maalle päin muotoillaan vähintään 1:3 kaltevuuteen. Louhoksen nykyisten ajoväylien kohdalle ottoalueen etelän sivulle muodostetaan loiva 1:10 matalikko uimis tarkoitukseen.

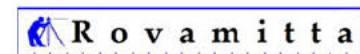
Tornio, Karunki

Karungin fylliittilouhos

851-431-16-3
ANGERIA

851-431-32-2
KOULUMAA

851-431-29-12
KUUSIKANGAS

Rovamitta Oy

Maisemointisuunnitelman havainnekuva

Ensimmäisen vaiheen maanottoalueen maa-aineksen tilavuus 230 000m³, alueet yhteensä 460 000m³
Ensimmäisen vaiheen ottoalueen pinta-ala 2,36ha, alueet yhteensä 3,32ha
Alin ottotaso +20.40m

Koordinaatisto

TM35FIN

N2000

Z-kerroin 1.00

PVM 19.3.2026

PÄÄTÖS
Nro 75/2023
Dnro PSAVI/2246/2022
16.5.2023

ASIA

Karungin fylliittilouhoksen kiviaineksen louhiminen pohjavedenpinnan alapuolelta, pohjavedenpinnan alentaminen ja louhoksen kuivatusvesien johtaminen ojia pitkin Tornionjokeen, Tornio

HAKIJA

Saint-Gobain Finland Oy
Strömberginkuja 2
PL 70
00381 Helsinki
y-tunnus 0951555-3

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HANKETTA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET	3
HANKEALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA MUINAISJÄÄNNÖS	4
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA	5
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	5
Hankkeen kuvaus	5
Suunnitellut työt	6
Hankkeen ympäristön tila	7
Alueen viimeistely ja jälkihoito	8
Hankkeen vaikutukset	9
Aikaisemman toiminnan vaikutukset ja luvan ehtojen toteutuminen	9
Hyödyt	12
Vahingot ja haitat	13
Purkuoja ja sen kunto	13
Tarkkailusuunnitelma	14
HAKEMUKSEN TÄYDENNYKSET	17
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN	18
LAUSUNNOT	18
HAKIJAN SELITYS 3.2.2023	22
TAPAAMINEN 7.2.2023	25
SELITYKSEN JA TÄYDENNYKSEN JOHDOSTA PYYDETYT LAUSUNNOT	25
HAKIJAN SELITYS 13.3.2023	29
MERKINTÄ	30
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	30
Käsittelyratkaisu	30
Pääasiasratkaisu	30
Määräykset	31
Kiviaineksen louhiminen, pohjavedenpinnan alentaminen ja veden johtaminen	31
Vahinkoa estävät toimenpidevelvoitteet sekä viimeistely- ja maisemointityöt	32
Kunnossapito	33
Tarkkailu- ja raportointi	33
Ilmoittaminen töiden aloittamisesta ja valmistumisesta	34
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN EDUNMENETYSTEN VARALTA	34
RATKAISUN PERUSTELUT	35
Käsittelyratkaisun perustelut	35
Pääasiasratkaisun perustelut	35
Määräysten perustelut	38
Sovelletut säännökset	39
Lausuntoihin vastaaminen	39
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	39
KÄSITTELYMAKSU	39
Ratkaisu	39
Perustelut	40
Oikeusohjeet	40
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	40
MUUTOKSENHAKU	42

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Saint-Gobain Finland Oy on 24.2.2022 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Karungin fylliittilouhoksen louhintaan pohjavedenpinnan alapuolelta, pohjavedenpinnan alentamiseen louhintajakson ajaksi ja louhoksen kuivatusvesien johtamiseen ojien kautta Tornionjokeen.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohta

Vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on 10.6.1988 myöntänyt Lohja Ab:lle vesilain mukaisen luvan fylliittikivilouhoksen laajentamiseen ja siinä syntyvien kuivatusvesien johtamiseen Tornionjokeen Karungissa Tornion kaupungissa.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on 23.6.1999 myöntänyt Optiroc Oy:lle vesilain mukaisen luvan (M 2/99) fylliittikiven louhimiseen ja kuivatusvesien johtamiseen Tornionjokeen Tornion kaupungissa.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 29.10.2004 myöntänyt Optiroc Oy Ab:lle vesilain mukaisen luvan (nro 91/04/1) maa-ainesten ottamiseen pohjavedenpinnan alapuolelta Karungin fylliittilouhosalueella ja louhoksen työnaikaiseen pohjavedenpinnan alentamiseen Tornion kaupungissa. Lupa on ollut voimassa 26.11.2012 saakka.

Tornion kaupungin ympäristö- ja pelastuslautakunta on 14.12.2004 myöntänyt Optiroc Oy Ab:lle maa-ainestlain mukaisen luvan maa-ainesten ottoon Karungin fylliittilouhosalueella Tornion kaupungissa. Lupa on ollut voimassa 30.6.2014 saakka.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on 25.11.2005 myöntänyt Maxit Oy Ab:lle (entinen Optiroc Oy) luvan (M 44/04) fylliitin louhimiseen ja kuivatusvesien johtamiseen avolouhokselta Tornionjokeen Karungin avolouhoksella Tornion kaupungissa. Lupa on ollut voimassa 31.12.2014 saakka.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 26.10.2012 myöntänyt Saint-Gobain Weber Oy Ab:lle määräaikaisen vesilain mukaisen luvan (nro 72/12/2) pohjavedenpinnan alentamiseen ja maa-ainesten ottamiseen pohjavedenpinnan alapuolelta Karungin fylliittilouhosalueella Tornion kaupungissa. Lisäksi on myönnetty oikeus johtaa kuivatusvesiä ojien kautta Tornionjokeen. Lupa on ollut voimassa 26.11.2022 saakka.

Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunta on 18.12.2012 myöntänyt Saint-Gobain Weber Oy Ab:lle maa-ainelain mukaisen luvan maa-ainesten ottoon Karungin fylliittilouhosalueella Tornion kaupungissa. Lupa on voimassa 30.6.2027 saakka.

Louhosalue sijaitsee tilojen Angeria (851-431-16-3), Kuusikangas (851-431-29-12) ja Koulumaa (851-431-32-2) alueilla. Hakija on tehnyt vuokrasopimukset alueiden omistajien kanssa. Vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2027 saakka.

Louhosalueen vedet johdetaan tilojen Tornion kaupunki (851-431-32-2), yleinen tie (851-895-2-2), Angeria (851-431-16-3), Tornion kaupunki (851-30-2-2), yleinen katualue (851-30-9901-0) alueilla olevien ojien ja Saharanta (851-431-16-6) alueella olevan putken ja lyhyen ojan kautta Tornionjokeen. Tie- ja vesirakennuslaitoksen Lapin piiri on 10.3.1989 kirjeellään hyväksynyt vesien johtamisen tiealueen sivuojaan (laskuoja 2) ja edelleen rummun kautta laskuojaan. Luvan myöntämisen ehtona on, että luvan saaja vastaa mahdollisesti tierakenteille aiheuttamistaan vahingoista. Hakijan mukaan hyväksyntä koskee yleistä tiealuetta 851-895-2-2, eli valtatie 21:n reunaojaa ja tien alitusta käyttäen olemassa olevaa rumpua.

HANKEALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA MUINAISJÄÄNNÖS

Länsi-Lapin maakuntakaavassa (2015) louhos sijoittuu ”Maatalousalueelle” (MT 5099). Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista.

Tornion yleiskaavassa (2009) nykyinen louhos sijoittuu ”Maa-ainestenottoalueelle” (EO, Karungin fylliittilouhos) ja louhoksen laajentamisalue ”Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta” (MU, Karungin koulun itäpuolinen alue). MU-aluetta koskevan yleiskaavamääräyksen mukaan ”Maa- ja metsätalousmaan hoidon lisäksi alueella voidaan säilyttää ja kehittää hyviä ulkoilumahdollisuuksia. Siksi määräämämme, että alueelle sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asunto- ja loma-asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 1 hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihtumisyöhykkeeseen. Alueella sallitaan ulkoilua ja virkistystä palvelevien rakennelmien rakentaminen.”

Yleiskaavassa on lisäksi osoitettu EO alueen pohjoisrajalle ”Suojeltava muinaisjäännös” (sm) sekä koko alueelle Tornionjokilaakson ”Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue” merkinnällä ma/v.

Louhosalue rajautuu luoteisosastaan Karungin asemakaava-alueeseen (1984), jossa viereinen alue on osoitettu Puistoalueeksi (P). Louhoselle johtava tie sijaitsee tällä puistoalueella.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä louhoksen pohjoispuolella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Häkkisenmäki (1000030773).

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA

Karungin fylliittilouhos sijaitsee Torniossa Karungin kylässä, noin 25 kilometriä Tornion keskustasta pohjoiseen. Lähin asutus sijaitsee noin 180 metrin etäisyydellä hankealueesta lounaan suuntaan, etäisyys valtatiehen on noin 250 metriä ja Tornionjokeen noin 800 metriä.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen kuvaus

Hakija hakee jatkolupaa vesilain mukaiselle päätökselle nro 72/12/2 Karungin fylliittilouhoksen louhintaan pohjaveden pinnan alapuolelta sekä lupaa laskea louhoksen pohjaveden pintaa louhintajakson ajaksi sekä johtaa louhoksen kuivatusvedet tilojen Tornion kaupunki (851-431-32-2), yleinen tie (851-895-2-2), Angeria (851-431-16-3), Tornion kaupunki (851-30-2-2), yleinen katualue (851-30-9901-0) alueilla olevien ojien ja Saharanta (851-431-16-6) alueella olevan putken ja lyhyen ojan kautta Tornionjokeen.

Louhinta on alueella aloitettu vuonna 1979 ja louhoksella on sen toiminta-aikana ollut useampi maa-ainesten ottolupa. Nykyinen louhoksen Tornion, Keminmaan ja Tervolan ympäristölautakunnan 18.12.2012 myöntämä maa-ainelain mukainen ottamislupa on voimassa 30.6.2027 saakka ja uutta maa-ainelupaa tullaan hakemaan ennen nykyisen luvan päättymistä ja hakijan tarkoitus on jatkaa aikaisempaa toimintaa. Luvan mukaisen otettavan kiviaineksen kokonaismäärä on 113 000 m³-ktr, mikä hakijan mukaan riittää maa-aineslupan lupajaksolle.

Louhokselta louhittua fylliittiä käytetään raaka-aineena Tervolan sirote-
tehtaalla ja tehtaan raaka-ainesaannin turvaamiseksi haetaan jatkoa vesilain mukaiseen lupaan vuoden 2042 loppuun asti. Haettavalla lupajaksolla ei ole näkyvissä aikaisemmasta toiminnasta poikkeavia merkittäviä muutoksia ja nykyisellä toiminnalla ei ole havaittu olevan kielteisiä vaikutuksia purkuojaan tai Tornionjoen vedenlaatuun.

Louhoksen nykyisen luvan mukainen louhinta-alue on noin 3,9 hehtaaria. Alin louhintasyvyys säilyy nykyisellä +20,00 (N₆₀) tasolla. Pöyry Oy on laatinut 6.10.2011 päivätyn louhintasuunnitelman ennen vielä käytössä olevien maa-ainesten ottamisluvan ja vesilain mukaisen luvan hakemusta ja tätä louhintasuunnitelmaa noudatetaan edelleen. Louhoksen nykytilanne on 6.10.2011 päivätyn louhintasuunnitelman piirrosliitteiden mukainen.

Suunnitellut työt

Koska alueella on jo pitkään ollut louhostoimintaa, uusia toimenpiteitä hankkeen toteuttamiseksi ei tarvita. Alueella jo nykyiselläänkin suoritettavat toimenpiteet ovat louhokseen kertyneen pohjaveden tyhjennyspumppaus ja veden johtaminen ojastoa pitkin Tornionjokeen, louhinnan aikainen kuivanapitopumppaus sekä itse louhinta ja louhoksen poisajo.

Louhosalueen kokonaispinta-ala on noin 7,34 hehtaaria, josta varsinaisen louhinta-alueen pinta-ala on noin 3,9 hehtaaria. Louhintasuunnitelmaa ei ole ollut tarvetta päivittää, sillä vuoden 2012 jälkeen kiviainesta on louhittu vasta noin 46 400 m³-ktr. Laajennusosalta on louhittu vuosien 2015–2021 aikana yhteensä vasta noin 34 000 m³-ktr.

Louhittavissa olevan kiviaineksen määrä on noin 400 000 m³. Arvioitu ottomäärä on vuosittain keskimäärin noin 7 000–7 500 m³-ktr. Kiviaineksen kokonaisottomäärä vuoden 2042 loppuun mennessä tulee olemaan arviolta noin 150 000 m³-ktr.

Kaikki louhittu kiviaines kuljetetaan kuorma-autoilla Tervolaan hakijan sirotetehtaalte, joten alueelle ei jää juurikaan sijoitettavia materiaaleja pintamaita lukuun ottamatta. Pintamaita voidaan hyödyntää toiminnan loputtua louhoksen jälkirakenteissa.

Kiviaineksen louhinta toteutetaan kesäisin ja louhos tyhjenetään vedestä ennen sitä. Tyhjennyspumppaus aloitetaan yleensä keväällä heti jäiden sulettua louhoksesta ja näin tyhjennyspumppaus ajoittuu samanaikaisen Tornionjoen tulvan aikaan. Tyhjennyspumppaus kestää 3–4 viikkoa ja onnistuessaan kerralla noin 2,5–3 viikkoa. Tyhjennyspumppauksen kestoon vaikuttavat seisontajakson aikana kertyneen vesimäärän lisäksi sekä luonnon olosuhteista tai tekniikasta johtuvat häiriöt. Pumppaus keskeytyy usein tunneiksi tai päiviksi. Viime vuosina käytetyn tyhjennyspumppun laatu on ollut aikaisempaa parempi, jolloin tyhjennysaika on ollut katkosten puuttuessa lyhyempi.

Tyhjennyspumppauksen jälkeen louhos pidetään kuivana pienitehoisella, ja vain hetkittäin pumppaavalla pumpulla niin kauan kuin ottotoiminta kestää, eli 5–6 viikkoa. Vuosittaisen louhintajakson päätyttyä louhoksen annetaan talviaikaan täyttyä vedellä. Kuivanapitopumppauksessa käytetty pumppu on malliltaan Grindex MINETTE 3-V 2,20 kW/3-v 3". Kyseisen pumpun teoreettinen tuotto on 17 l/s, mutta todellinen tuotto jää louhoksen pohjalta pieniä vesimääriä louhoksen pohjantasta nostettaessa nostokorkeuden, käytetyn letkutyypin, letkuvastuksen, pitkän sähköjohdon tarpeen ja muiden syiden johdosta alle 5 l/s. Samaan tulokseen päädytään käyttämällä pumpun toimittajan antamia pumppaustehotietoja tai silmämääräisen arvioinnin perusteella.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Karungin fylliittilouhoksen tyhjennyspumppauksen ajoittuminen ja siihen käytetty aika toimintavuosina 2017–2022.

Toimintavuosi	Tyhjennyspumppauksen alku ja päättyminen	Tyhjennyspumppausaika (vrk)
2022	16.5.–30.5.	15
2021	18.5.–7.6.	21
2020	28.5.–12.6.	15
2019	6.5.–12.7.	61
2018	14.5.–4.6.	21
2017	5.6.–13.8.	123

Louhoksesta on poistettu vettä ajanjaksolla 1997–2022 keskimäärin noin 43 400 m³. Vuosien 2011–2022 välisenä aikana louhoksesta on tyhjennyspumppattu vettä hieman enemmän, eli keskimäärin 53 300 m³ vuodessa. Tällä ajanjaksolla louhosta ei tyhjennetty lainkaan vuonna 2015 ja vuonna 2016 louhos tyhjennettiin vain osittain.

Hankkeen ympäristön tila

Louhosalueen kivilaji on sekä nykyisellä että suunnitellulla laajennusalueella hiukan grafiittipitoista fylliittiä. Fylliitti on syntynyt savi- ja liejukivien muuttumisen tuloksena, ja se koostuu pääosin kiilteistä (biotiitti) ja kvartsista. Fylliitille on ominaista hyvin kehittynyt liuskeisuus, jonka seurauksena lohkeavuusominaisuus on etevä etenkin liuskeisuuden suunnassa. Liuskeisuuden kulku louhosalueella on luode-kaakkosuuntainen ja kaade lähes pystyasentoinen. Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tekemien timanttikairausten mukaan kiven laadussa ei ole odotettavissa muutoksia suunnitellulla louhinta-alueella.

Louhos sijoittuu moreenipeitteisen mäen harjanteelle. Suunnitellulla laajennusalueella tehtyjen tutkimusten mukaan maapeitteen paksuus kallion päällä on keskimäärin 2,8 metriä. Ilmeisesti louhosalueella ja sen lähiympäristössä maaperässä ei ole pohjavesikerrosta kallion päällä tai se on ohut. Pohjaveden todennäköinen virtaussuunta on karttatarkastelun perusteella lounaaseen.

Alue ei sijaitse pohjavesialueella. Louhinta-alueen läheisyydessä on yksi kaivo, mutta se ei ole käytössä. Alueen taloudet ovat liittyneet kunnalliseen vesijohtoverkoston.

Kiviaineksen louhinta tapahtuu kesäisin ja louhos tyhjennetään vedestä sitä ennen. Esimerkiksi vuonna 2010 vettä poistettiin noin 50 385 m³. Tyhjennyspumppauksen jälkeen louhos pidetään kuivana (pumppaus) niin kauan kuin ottotoiminta kestää eli 5–6 viikkoa. Kuivanapitopumppauksen tarve on noin 5 m³/h, jolloin toimintajakson aikana vettä pumpataan noin 5 000 m³.

Louhosalueen luonnontilainen pohjavedenpinta on keskimäärin tasolla +39,5...+40,0 m (N₆₀).

Luonnollista pintavesivaluntaa (esimerkiksi ojia) ei louhosalueella ole. Lähin vesistö, Tornionjoki, sijaitsee noin 800 metriä louhosalueelta louhaaseen. Louhos pumpataan tyhjäksi ennen tuotantokautta ja purkuvedet johdetaan louhosalueen lounaisosassa olevaan purkuojaan.

Suunnitelman mukainen alin ottotaso on tasolla +20,0 m (N₆₀). Luonnontilainen pohjavesipinta on noin tasolla +39,5- +40,0 m, joten louhos jää suurelta osin vesipinnan alapuolelle.

Louhoksen seinämän korkeus tulee olemaan enimmillään noin 20 m. Työkoneita ja -laitteita eikä ajokalustoa huolleta alueella. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden säiliöt on sijoitettava riittävän tilaviin suoja-altaisiin.

Alueen viimeistely ja jälkihoito

Louhoksen pohjois- ja itäpuolen ylärinteet on luiskattu ja metsitetty istutamalla puusto Tornion kaupungin puutarhurin suullisten ohjeiden mukaisesti. Maisemoidut ja istutetut alueet kasvavat jo tiheää puustoa. Jälkihoitotyöt ovat edenneet 100 prosenttisesti niillä alueilla, joilla maisemointi on jo ollut mahdollista.

Laajennusosalla puut on kaadettu ja pintamaat on kuorittu Koulumaa tilan (851-431-32-2) lievästi kaakkoon suuntaavan itäpuoliseen rajaan asti. Kuorittu alue louhosalueella jatkuu kääntyen Koulumaan tilan kaakkoisnurkasta Angeria tilan (851-431-16-3) alueella etelään. Muutoin laajennusosalla ei ole vielä tehty puiden tai pintamaiden poistoa. Pintamaat varataan pääasiassa maisemoinnin tarpeisiin.

Seuraavassa Maanmittauslaitoksen ilmakuvassa on esitetty Karungin fylliittilouhoksen tämänhetkinen pintamaiden ja puuston poistotilanne.

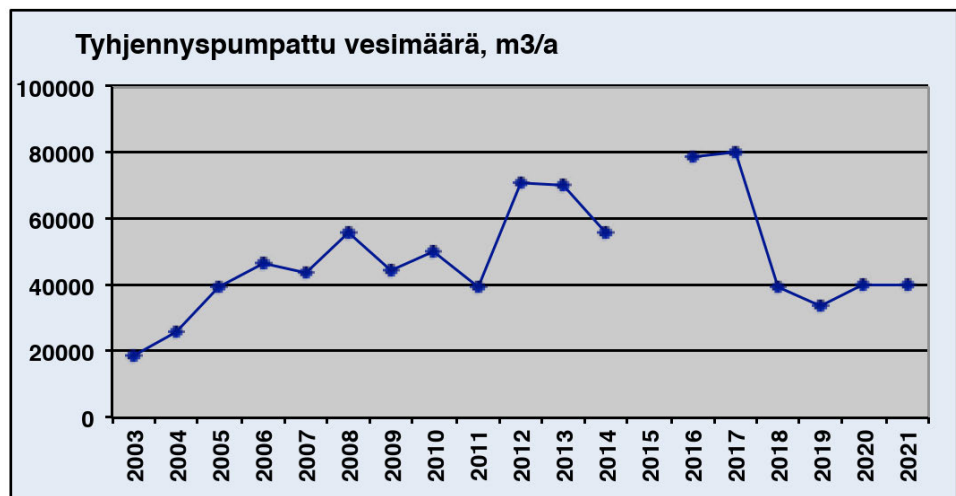
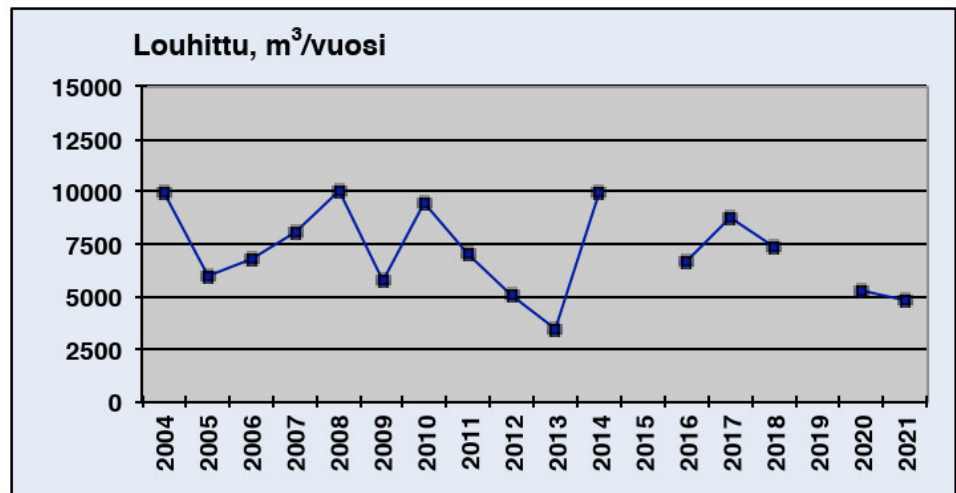
Hankkeen vaikutukset

Aikaisemman toiminnan vaikutukset ja luvan ehtojen toteutuminen

Louhoksesta on louhittu jaksolla 2013–2021 vuosittain keskimäärin noin 6 600 m³. Tällä jaksolla louhoksesta louhittiin yhteensä noin 46 400 m³. Vuosina 2015 ja 2019 ei kuitenkaan louhittu. Viime vuosina räjähdysai-
neena on käytetty Kemiitti-liuosta noin 5–6 t/a.

Louhoksesta vuosittain ennen louhintaa tyhjennettävän vesi on osittain peräisin pohjavedestä ja osittain sadevedestä. Koska louhos sijaitsee lähellä Häkkisenharjun huippua, louhokseen kertyvän pintaveden va-
luma-alue on lähes vain louhoksen alue. Seurantajaksolla 2003–2021 louhoksesta on poistettu vettä keskimäärin 48 600 m³ vuodessa. Lou-
hoksesta on vuosittain poistettu tyhjennyspumppauksessa aikana vettä
pääosin selkeästi alle lupaehdon salliman 150 m³/h tehon.

Seuraavissa kuvissa on esitetty Karungin fylliittilouhokselta louhitut vuo-
sittaiset massamäärät vuosina 2004–2021 ja louhoksesta tyhjennys-
pumpatut vesimäärät vuosina 2003–2021.

Tyhjennyspumppauksen noin ensimmäisen kolmanneksen jälkeen otetun tarkkailuvesinäytteen ottoaikaan louhoksesta lähtevän veden määrä on ollut jaksolla 2012–2021 keskimäärin 29 l/s. Heti pumppauksen aloittamisen jälkeen, jolloin pumppauskorkeus on ollut pienimmillään, korkeimmat arvioidut virtaamahavainnot ovat olleet noin 40 l/s. Pääosin suurin pumppausteho jää selkeästi tämän alle. Ainoastaan yksi hetkellinen havainto tämän yli menevästä pumppauksesta on pumpun vaihdon yhteydessä havaittu yksittäinen havainto vuodelta 2016. Pumppaustehoa laskee suuri nostokorkeus, pitkät sähkö- ja letkulinjat ja niistä johtuvat letkuhäviöt ja ennen kaikkea käytetylle letkutyyppille, niin sanotulle ”Lay Flat”- letkulle tyyppillinen polveilu. Pumppaustehon arviot on varmennettu sekä louhoksen veden tyhjennyksen jälkeisen mittauksen ja tyhjennykseen käytetyn ajan, että käytetyn pumpun tehon, nostokorkeuden ja letkulinjan pituuden avulla.

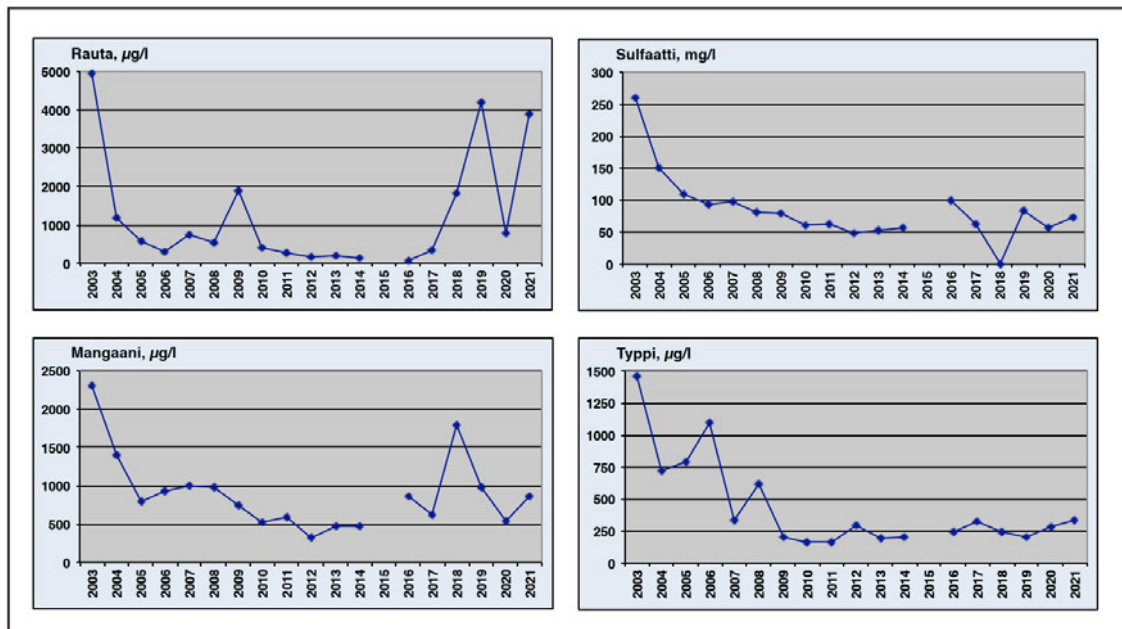
Pumppauksella ei ole ollut heikentävää vaikutusta purkuojaan, eikä tyhjennyspumppauksella ole ollut vaikutusta purkuojan ympäristöön. Tyhjennyspumppaus ei estä, eikä muutoinkaan vaikeuta alueiden muuta kuivatusta. Purkuoja on tarkastettu viimeksi 26.5.2021 tehokkaan tyhjennyspumppauksen ollessa käynnissä. Purkuoja käytiin läpi kokonaisuudessaan havaintopisteeltä P2 louhokselle asti ja kuvattiin kattavasti koko matkalta. Kuvia kertyi tältä jaksolta kaikkiaan 71, eli oja saatiin selkeästi dokumentoitua. Millään ojan jaksolla ei havaittu ojan syöpymiä tai maa-aineksen siirtymiä, vaan purkuojaa peitti pääosin kasvillisuus, joka edelleen suojasi ojaa ja sen penkkoja syöpymiseltä. Louhoksen tyhjennyspumppauksen aikana ei ojan välityskyky ollut vaarantunut ja sen välityskyky riittää selkeästi suuremmillekin virtaamille kuin tarkastushetken louhokselta lähtevän veden arvioitu virtaama 35 l/s. Ainoastaan heti louhoksen purkuputken alapuolella olevan suoalueen kohdalla ojan leveys laajenee hieman, tällöinkin vain pienen suoalueen poikki kaivetun ojan luonteen mukaisesti.

Koska purkuojan veden välityskapasiteetti on selkeästi suurempi kuin nyt käytetyt vesimäärät, lupaa haetaan satunnaisten suurempien pumppausmäärien tarpeen vuoksi korkeimmillaan 200 m³/h. Pumppausmäärä nousisi tällöin noin 42 l/s:sta noin 56 l/s. Tällainen pumppausmäärän nostotarve voi muodostua, jos louhos on välillä tyhjentämättä vuosittain. Pumppauksen alkuvaiheessa vedenpinta louhoksella on tällöin ennen pumppauksen aloittamista tavanomaista korkeammalla ja pumpun tuotto voi tällöin olla nykyistä luparajaa suurempi tyhjennyspumppauksen alkuvaiheessa ennen louhoksen vedenpinnan laskua ja pumppauksen tehon vähenemistä.

Louhoksesta tyhjennetyn veden laatu on ollut vuosituhanen alun jälkeen myös typen osalta entistä parempilaatuista. Vedenlaadun tarkkailuanalysien mukaan vedenlaatu louhoksessa on hyvä, eikä pumppausvesien johtamisella ole tarkkailutulosten perusteella ollut vaikutuksia purkuvesistön, eli Tornionjoen veden laatuun. Koska tyhjennyspumppauksessa poistettava vesimäärä on keväisiin Tornionjoen tulvavesiin (Ympäristöhallinnon Karungin seuranta-aseman jaksolla 1961–2007 yli-virtaama (HQ) keskiarvo oli toukokuussa 1 060 m³/s ja vastaavasti ke-säkuussa 1 059 m³/s) nähden varsin pieni, louhoksen noin 3–3,5 viikkoa

kestävän pumppauksen aikana korkeimpien pumppausmäärien jäädessä yleensä alle 40 l/s. Näin ollen louhokselta tulevien kokonaismäärien osuudet jäävät hyvin pieniksi Tornionjoessa, jossa tulva-aikaan ajoittuvan louhoksen tyhjennyspumppauksen aikana ainepitoisuudet ja ainemäärät ovat merkittävästi korkeampia. Louhoksen vedenlaadun ollessa Tornionjoen vedenlaatua parempi, on vaikutus tulvivaan Tornionjokeen ja etenkin purkuojastoon ja sen vedenlaatuun myönteinen, joskin hyvin vähäinen. Louhokselta tulevan veden vaikutusta Tornionjoen tilaan on näytteenotoin mahdotonta havaita lyhytkestoisessa tyhjennyspumppauksessa pumpattavan suhteellisen pienen vesimäärän ja pienten ainepitoisuuksien vuoksi.

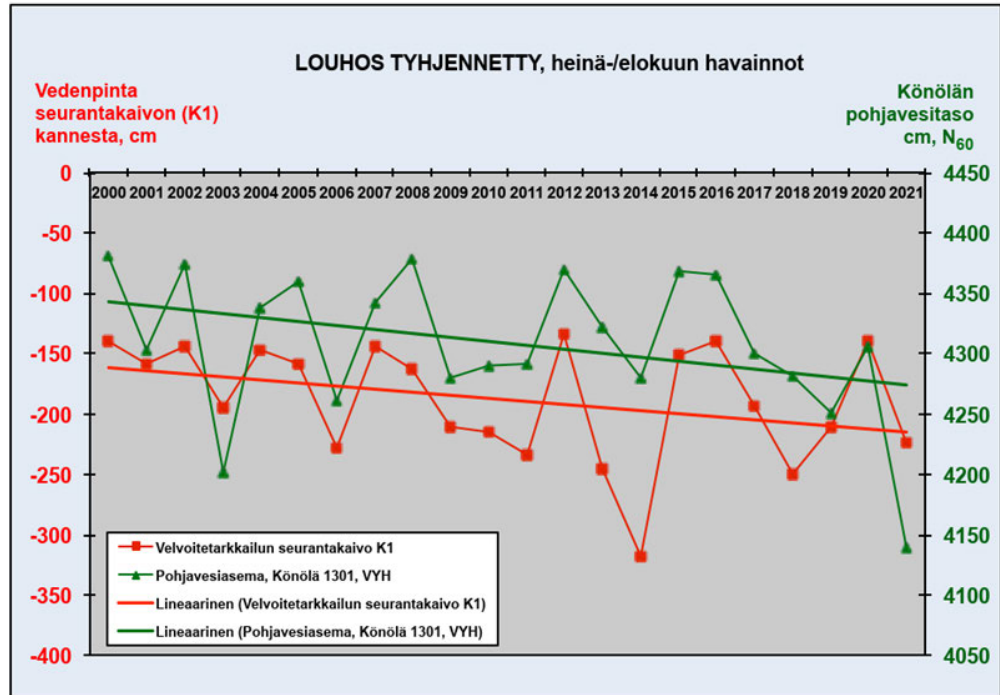
Seuraavissa kuvissa on esitetty Karungin fylliittilouhokselta lähtevän veden raudan, mangaanin, kokonaistypen ja sulfaatin ainepitoisuudet louhokselta vuosittain tyhjenetyssä vedessä ajanjaksolla 2003–2021. Pumppauksen aikaiset havainnot ovat seurantapisteeltä P1 poistoputken suulta.

Louhoksen veden tyhjennyspumppauksen vaikutusta alueen pohjavedenpintaan on tarkkailtu vuodesta 1993 lähtien kahdesta, aikaisemmin talousvesikäytössä olleesta louhoksen läheisestä kaivosta (K1 ja K2). Molemmat kaivot ovat sittemmin käytöstä poiston jälkeen menneet huonoon kuntoon ja niistä toinen (K2) täytettiin maalla vuonna 2016 ja poistettiin seurannasta Lapin ELY-keskuksen tarkkailuohjelman hyväksymiskirjeen 15.2.2017 mukaisesti. Myös toisen tarkkailukaivon (K1) kunto ja tiiveys on käyttämättömänä rapistunut ja sen poisto talon seinän läheisyydestä voi olla tulevaisuudessa välttämätöntä kaivon kellariin tulvimisvaaran vuoksi. Koska louhoksen oma valuma-alue on hyvin pieni ja louhos sijaitsee Häkkisenvaaran huipun läheisyydessä, ei louhoksen tyhjentämisellä ole odotettu olevan vaikutusta alueen pohjaveden pintoi-

hin louhosalueen ulkopuolella. Pitkäaikainen kaivojen pinnantason seuranta tukee tätä olettamusta. Louhoksen tyhjentämisellä kuivaksi lupaehtojen sallimaan tason (+20,0 m (N₆₀)) yläpuolella +27,86 m (N₆₀) ei ole havaittu olevan tarkkailukaivojen pinnankorkeuteen vaikutusta.

Seuraavassa kuvassa on esitetty vedenpintojen vaihtelu vuosina 2000–2021 louhoksen läheisessä seuranta-kaivossa K1 heinä-elokuun vaihteessa. Vertailutieto on samalta ajankohdalta Könölän seurantapisteltä vuosilta 2000–2021.

Hyödyt

Karungin fylliittilouhos on ainoa raaka-ainelähde Tervolassa sijaitsevalle kattosirotehtaalte. Vastaavia, kattosirotteen valmistukseen soveltuvia kiviaineeksia ei löydy lähialueelta. Tervolan kattosirotehdas on Suomessa ainoa laatuaan ja se toimittaa valtaosan kotimaisen kattohuopateollisuuden tarvitsemasta siroteesta.

Ympäristöministeriön julkaisu 2020:24 (Maa-ainesten ottaminen: Opas kestävään käyttöön) mukaan maa-ainesten ottamistoiminnalla voi olla myös positiivisia vaikutuksia ympäristöön. Ottamisen päätyttyä ottamisalueen luonnon monimuotoisuutta voidaan parantaa ja alueen virkistyskäyttöä voidaan edistää. Louhostoiminnan loppuessa aluetta voidaan hyödyntää virkistysalueena, muun muassa uintipaikkana ja sukelluskohteenä.

Vahingot ja haitat

Ympäristöministeriön ympäristöoppaan 85 (Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito, 2001) mukaan pohjavesiluokituksen ulkopuolisilla pohjavesialueilla maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa yleisen vedenhankintatarpeen kanssa. Tällöin kuitenkin tulee varmistua siitä, ettei maa-ainesten ottamisesta aiheudu haittaa yksittäisten talouksien vedenhankinnalle. Karungin fylliittilouhos ei sijaitse pohjavesialueella, eikä louhoksen läheisyydessä ole merkittäviä pohjavesialueita. Ympäristöhallinnon Lapio-karttapalvelun mukaan lähimmät merkittävät pohjavesialueet sijaitsevat noin kymmenen kilometrin etäisyydellä louhoksesta. Alueen taloudet ovat liittyneet kunnallisen vesijohtoverkoston piiriin. Lisäksi louhinnan aikaisella tyhjennys- ja kuivanapitopumppauksella ei ole ollut vaikutusta seurantakaivojen vedenpinnan tasoihin, vaan vesipinnat ovat seuranneet alueen luontaisia vesipinnan vaihteluita. Louhoksen tyhjentämisen vaikutus käytettyyn purkuojaan on ojan kannalta myönteinen. Virtaamat louhoksen tyhjennyksessä jäävät yleisesti kevättulviin ojiin verrattuna verrattain pieniksi, eikä pumppauksesta johtuvia syöpymiä tai ojan tulvimisia ole odotettavissa. Käytetyn purkuojan virtaamien välityskyky on selkeästi suurempi kuin tyhjennyspumppauksella saadaan aikaan. Louhoksen pohjaveden pumppaus laimentaa purkuojaan muulta kuin louhoksen alueelta kertyvän ravinteikkaan veden ennen sen yhtymistä Tornionjokeen.

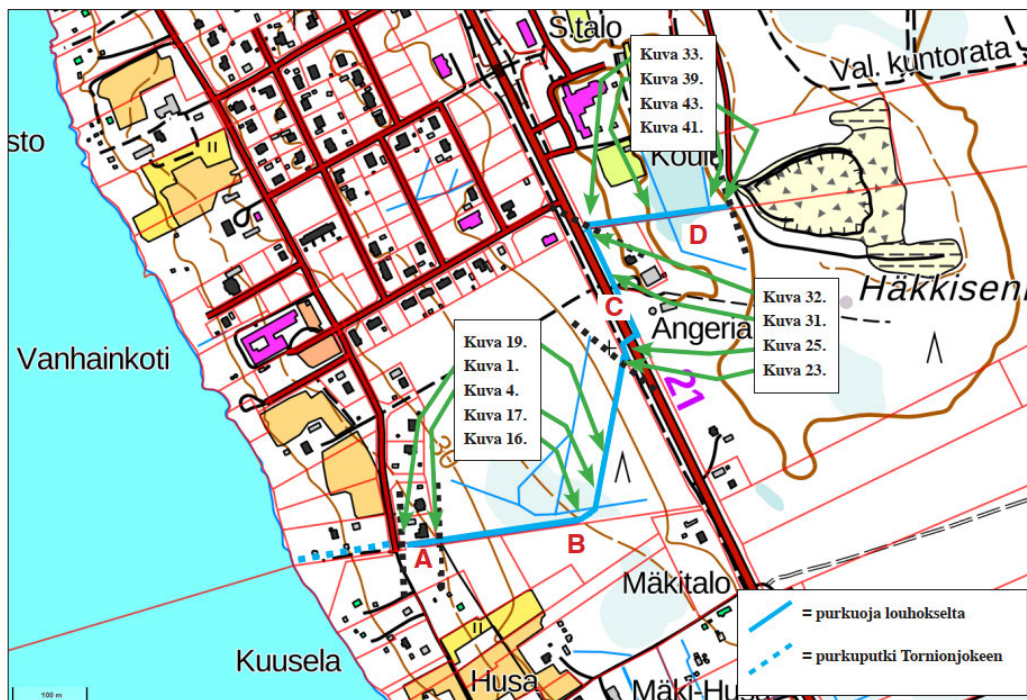
Näin ollen louhinnan aikaisesta pohjavedenpinnan laskusta ei aiheudu haittaa tai vahinkoa yleiseen tai yksityiseen etuun.

Purkuoja ja sen kunto

Koska purkuojan muu valuma-alue purkaa vetensä aikaisemmin, maa-perän lämmitessä louhoksen jääkannen sulamista nopeammin, ei ojaan kohdistu pumppauksen aikana hallitsemattoman tulvimisen vaaraa. Louhoksen tyhjentäminen ajoittuu vuosittain Tornionjoen tulvimisen aikaan, tällöin Tornionjoen virtaama on huipussaan noin 2 000–3 000 m³/s, keskiylivirtaaman ollessa noin 2 200 m³/s. Louhokselle myönnetyn aikaisemman luvan veden pumppausta koskevan lupaehdon mukaan ojaan voidaan pumpata korkeintaan 150 m³/h, eli noin 42 l/s.

Purkuojan pituus Tornionjokeen on hieman yli kilometrin. Louhokselta purkuoja jatkuu avo-ojana noin 880 metriä ja yhtyy Tornionjokeen lopupäässään noin 150 metriä pitkän putken kautta.

Seuraavassa on esitetty kuva purkuojan reitistä Karungin fylliittilouhoksesta Tornionjokeen.

Karungin fylliittilouhoksen purkuojan kunto on hyvä. Ojan penkat ovat selkeät ja korkeat purkuojan lyhyttä suojaksoa lukuun ottamatta. Suomaisen alueen luonteen mukaisesti ojan reunat eivät ole yhtä selkeän suoraviivaiset ja reunoiltaan korkeat kuin muun purkuojan jaksolla. Ojan läpäisykykyä tämä ei heikennä, eikä suoalueella ole tulvimisvaaraa. Vaikka pumppauksen virtausmäärää lisättäisiin merkittävästi, ei tilanne tällä suoalueella muuttuisi eikä vedenpinta nousisi. Tilanne on säilynyt ennallaan ainakin 25 vuotta. Selkeän suoalueen pituus on noin 35 metriä.

Ojan penkat ja pohja ovat pääsääntöisesti kasvillisuuden peittämät ja sitovat hyvin ojan reunat. Ainoastaan paljasta kivennäismaata on lyhyellä jaksolla nähtävissä ojan alaosassa ennen avo-ojan muuttumista maanalaiseen putkeen. Tämä johtuu alueen viime vuosina tapahtuneesta rakentamisesta ja pihojen ja ojien muotoilusta. Louhoksen tyhjennyspumppaus ei ole estänyt ojan jo alkanutta vakioitumasta eikä tyhjennyspumppaus ole vaikuttanut merkittävästi tälläkään ojan jaksolla. Ojaeroosio on koko purkuojan jaksolla hyvin vähäistä, eikä selvästi eroituvia kohtia ole havaittavissa. Oja kestää ojan penkkojen ja pohjan puolesta selkeästi suurempia virtauksia.

Tarkkailusuunnitelma

Louhoksen vesistö- ja pohjavesitarkkailussa on aiemmin noudatettu Ekomac Oy:n 30.9.2011 laatimaa ehdotusta Karungin fylliittilouhoksen vesistö- ja pohjavesitarkkailuohjelmaksi, jonka Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

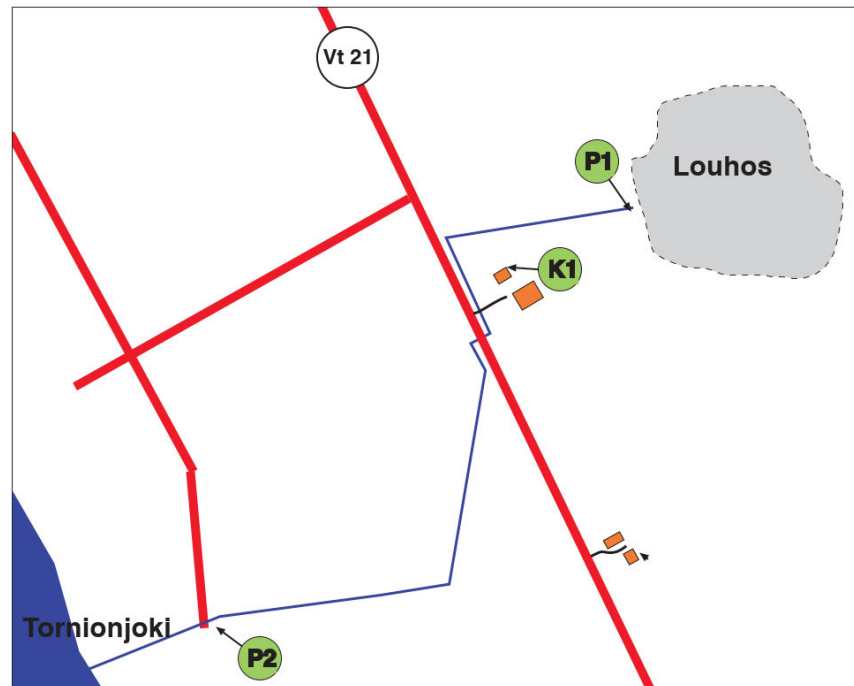
26.10.2012 on myöntämässään luvassa hyväksynyt käyttöön. Tarkkailuohjelma on tästä ohjelmasta muuttunut pohjaveden tarkkailukaivon K2 täyttämisen ja tarkkailusta poistamisen vuoksi. Lapin ELY-keskus on hyväksynyt tarkkailukaivo K2:n poiston tarkkailusta hyväksymiskirjeessä 15.2.2017 (dnro LAPELY/495/07.00/2010), jonka jälkeen tarkkailua on toteutettu Lapin ELY-keskuksen muutuskirje huomioiden 25.3.2017 päivätyn tarkkailuohjelman mukaisesti. Lisäksi muun toiminnan ohessa kiinnitetään huomiota pumppauksen mahdollisiin vaikutuksiin purkuojassa.

Noudatettu tarkkailuohjelma on pääosin ollut sama kuin jo aikaisemmin pitkäaikaisesti noudatettu ohjelma. Tarkkailun vaatimusten lisäksi on jo 1990-luvulta lähtien seurattu ylimääräisin näyttein myös pumpattavan veden laatua louhoksessa ja purkuojan alaosan vedenlaatua ennen louhoksen tyhjennyspumppauksen aloittamista vertailutiedon saamiseksi purkuojasta ja louhoksen veden mahdollisesta kerrostumisesta. Pitkäaikaisen aineiston mukaan louhoksen tyhjentäminen parantaa selkeästi purkuojan vedenlaatua ja laadullisesti Tornionjoen vedenlaatua parempana ei heikennä Tornionjoen tilaa.

Louhoksen läheisten talojen kaivojen vedenpinnantarkkailua on tehty louhoksen alkuvuosista asti. Louhoksen vaikutusta kaivojen vedenpintaan ei ole koskaan havaittu. Alueella on kunnallinen vesijohtoverkosto, eivätkä tarkkailukaivot ole olleet viime vuosikymmeninä talousvesikäytössä. Talousvesikäytöstä poistettujen kaivojen kunto on rapistunut ja molemmista tarkkailussa olleista kaivoista on muodostunut ongelmia talojen kellareille kaivojen sijaitessa hyvin lähellä talojen sokkeleita ja vedenpinnan pysytellessä korkealla. Tarkkailukaivo K2 täytettiin vuonna 2017 huonokuntoisuuden ja sen tuottamien ongelmien vuoksi ja se poistettiin myös tarkkailusta. Tarkkailukaivon K1 tarkkailua edelleen jatkettiin, mutta senkin tulevaisuus remontoitavan rakennuksen seinän läheisyydessä on epävarmaa.

Ottaen huomioon louhoksen vedenlaatu ja tyhjennyspumppattavan veden määrä suhteessa Tornionjoen virtaamaan ja pitkäaikaisen seurannan todentama louhoksen veden laatu, hakija on ehdottanut tarkkailua harvennettavaksi kolmen vuoden välein tapahtuvaksi näytteenotoksi havaintopisteillä P1 ja P2. Koska pitkäaikainen tarkkailu on osoittanut, ettei louhoksen tyhjennyspumppauksella ole vaikutusta lähialueen kaivojen vedenpinnan tasoihin, on ehdotettu tältä osin myös kaivon K1 tarkkailua lopetettavaksi.

Seuraavassa kuvassa on esitetty vesinäytepisteiden P1 ja P2 sekä tarkkailukaivon K1 sijoittuminen Karungin fylliittilouhoksen läheisyydessä.

Karungin fylliittilouhoksen vesistötarkkailuohjelma 25.3.2017

Tyhjennyspumppattavan veden laadun seuranta

Louhokselta poistettavan veden laatua seurataan vesinäytteenotolla kerran pumppauksen aikana. Näytteet otetaan kahdesta pisteestä:

P1, 7329803–3365710 Purkuojasta heti pumppauskohdan alapuolelta
P2, 7329330–3365262 Purkuojasta, ennen ojan yhtymistä Tornionjokeen

Näytteistä analysoidaan:

sameus	väri	kokonaiskovuus
sähkönjohtokyky	kiintoaine	rauta
alkaliteetti	kok-tyyppi	mangaani
pH	kloridi	sulfaatti

Näytteenoton yhteydessä kirjataan myös näytepisteiden virtaamamäärät. Vesistönäytteenoton tarpeellisuutta, tiheyttä ja analyysien määrää arvioidaan ja ohjelmaa tarvittaessa muutetaan saatujen tulosten pohjalta.

Näytteenotossa noudatetaan vesi- ja ympäristöhallinnon hyväksymiä näytteenottomenetelmiä sekä analyyseissä käytetään standardoituja (SFS tai EN) tai niiden puuttuessa muita yleisesti hyväksyttyjä menetelmiä. Näytteet analysoidaan akkreditoidussa tutkimuslaitoksessa.

Seurantakaivon vedenpinnan korkeuden tarkkailu

Louhoksen mahdollista vaikutusta pohjaveden pinnankorkeuteen tarkkaillaan seurantakaivon avulla:

Seurantakaivo K1 7329732–3365577

Kaivon pinnankorkeus mitataan heinä-elokuun vaihteessa, mikäli louhoksen vedenpintaa alennetaan.

Seurantakaivon pinnantasoa verrataan Könölän mittausaseman vastaavan ajankohdan tietoihin. Kaivojen mittauksen yhteydessä kirjataan myös seurantakaivon mahdolliset pumppaukset.

Raportointi

Analyysitulokset ja niihin liittyvät virtaamatiedot toimitetaan heti niiden valmistuttua tai viimeistään kuukauden kuluttua Lapin ELY-keskukselle. Vuosittain maaliskuun loppuun mennessä edellisen vuoden tarkkailusta laaditaan lyhyt yhteenveto, joka toimitetaan edellä mainituille tahoille sekä Tornion kaupungille.

HAKEMUKSEN TÄYDENNYKSET

Hakija on 4.10.2022, 5.10.2022, 16.11.2022, 23.11.2022, 3.2.2023 ja 2.5.2023 täydentänyt hakemusta muun ohella asiaan liittyvillä aiemmillä lupapäätöksillä ja hakemusasiakirjoilla, 6.10.2011 päivytyllä louhintasuunnitelmalla ja louhintasuunnitelman liitteenä olleilla piirustuksilla ja leikkauskuvilla, 30.9.2011 ja 25.3.2017 päivytyillä tarkkailuohjelmilla, Lapin ELY-keskuksen 15.2.2017 päivytyllä kaivon K2 tarkkailun lopettamista koskevalla kirjeellä, louhoksen vuoden 2022 tarkkailuraportilla, purkuajan kunnosta ja veden välityskyvystä kertovalla 14.11.2022 päivytyllä raportilla, tiedoilla tyhjennyspumppauksen keskimääräisestä kestosta, sen ajoittumisesta sekä siinä poistettavasta vesimäärästä, tiedolla kuivanapito-/ylläpitopumppauksen aikaisesta maksimivirtaamasta, ajantasaisilla asianosaistiedoilla sekä tiedoilla siitä, mikä on louhosalueen jälkihoitotöiden ajantasainen tilanne.

Lisäksi hakija on täsmentänyt muun ohella sitä, mitä hakemuksessa tarkoitetaan aikaisemman lupahakemuksen mukaisuudella, mikä on louhoksen nykytilanne, onko louhosalueen itäpuolisella laajennusalueella suoritettu vielä puiden ja/tai pintamaiden poistoa ja onko pintamaille osoitettavissa muitakin käyttömahdollisuuksia louhosalueen maisemoinnin lisäksi.

Täydennysten tiedot on tarpeellisilta osin sisällytetty edellä olevaan ker-toelmaosaan.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat henkilötietoja sisältävät asiakirjat pois lukien lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 29.11.2022–5.1.2023. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös yleisessä tietoverkossa Tornion kaupungin verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Kotikulmilla -lehdessä.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnot Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskuksen) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta, Tornion kaupungilta ja sen ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisilta, Museovirastolta, Tornionlaakson museolta ja Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta.

LAUSUNNOT

1) Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan todennut seuraavaa:

Luontoasiat

Lupahakemuksessa mainitulle kiinteistölle, sen välittömään läheisyyteen tai purkuojien varsille ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2021/521) liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen lajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (19.12.2022 Lajitietokeskus).

Louhosalueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien alueita. Louhoksen kuivatusvedet puretaan ojastoa pitkin Tornionjoen-Muonionjoen vesistön Natura-alueelle. Alue on sisällytetty Natura-verkostoon luontodirektiivin mukaisena alueena eli alueen suojelun perusteena ovat luontodirektiivin liitteen I luontotyytit ja liitteen II lajit. Tornionjoen-Muonionjoen vesistön Natura-alueella suojelun perusteena ovat luontotyytit Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, Pikkujoet ja purot ja Tunturijoet ja -purot sekä lajeista saukko. Saadussa lupahakemuksessa tai sen liitteissä Natura-aluetta ei ole mainittu. Lupa-hakemusasiakirjoissa on todettu, että louhoksesta pois pumpattu vesi on laadultaan hyvää eikä pumppausvesien johtamisella ole tarkkailutosten perusteella ollut vaikutusta Tornionjoen vedenlaatuun. Lisäksi pumppaus suoritetaan keväällä sulan veden aikaan. Näin ollen Lapin ELY-keskus on lausunnossaan katsonut, ettei haettu toiminnan jatkaminen tule heikentämään niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Tornionjoen-Muonionjoen vesistö on sisällytetty Natura 2000-verkostoon.

Haitallisten aineiden joutuminen maaperään

Toiminnasta ei saa aiheutua haitallisten aineiden valumista maaperään. Urakoitsija tuo alueelle kuorma-autojen lastauksen ajaksi oman polttoainesäiliönsä. Polttoaineiden säilytyksessä ja tankkauksessa tulee noudattaa maa-ainesluvan määräystä 24 ja myös uudessa nyt haettavassa luvassa tulee olla määräys, jolla varmistetaan alueen säilyminen mahdollisimman puhtaana.

Tyhjennyspumppauksen vesimäärä

Hakija esittää tyhjennyspumppauksen aikaisen enimmäisvesimäärän nostoa nykyisestä 150 m³/h:sta 200 m³/h:iin. Suurempi pumppausmäärä voi olla tarpeen, jos louhosta ei tyhjennetä vuosittain. Hakemuksen liitteenä 11 olevan purkuojan kuntoa ja vedenvälityskykyä vuonna 2021 käsittelevän raportin mukaan purkuojan kunto on hyvä ja ojaeroosio on vähäistä. Raportissa todetaan, että oja kestänee ojan penkkujen ja pohjan puolesta selkeästi suurempia virtaamia.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan enimmäisvesimäärää voidaan nostaa hakijan esittämällä tavalla. Vesien johtamisesta ei saa kuitenkaan aiheutua vahinkoa maa-alueilla, joiden kautta vedet johtuvat laskuojassa eikä alapuolisessa vesistöissä. Pumpattavan vesimäärän ylittäessä 150 m³/h hakijan tulee huolellisesti seurata purkuojan kuntoa pumppauksen aikana ja laatia vastaava raportti kuin nyt on esitetty hakemuksen liitteenä 11. Mikäli ojaeroosio lisääntyy merkittävästi tai on vaarassa aiheutua muita vahinkoja, tulee pumpattavaa vesimäärää pienentää. Toiminnanharjoittajan tulee korvata tai korjata tyhjennysvesien pumppauksesta aiheutuneet vahingot.

Tyhjennysvesien aiheuttama kuormitus

Tarkkailutietojen perusteella louhoksen tyhjennysvesistä on aiheutunut Tornionjokeen lähinnä mangaani- ja sulfaattikuormitusta. Tornionjoen virtaamaan ja omiin pitoisuuksiin suhteutettuna päästöt eivät todennäköisesti ole merkittäviä.

Tarkkailuun esitetyt muutokset

Toiminnanharjoittaja ehdottaa purkuojan vuosittaista tarkkailua harvennettavaksi kolmen vuoden välein tapahtuvaksi havaintopisteillä P1 ja P2 ja kaivon K1 pinnankorkeuden tarkkailun lopettamista. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nykyinen vuosittainen tarkkailu on aiheellista ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaisen selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi. Jos kaivo K1 poistetaan käytöstä, tulee yhtiön esittää ELY-keskukselle korvaavan pohjavesiputken sijaintia.

Yhtiö on ottanut ylimääräiset näytteet louhoksen vesistä eri syvyyksiltä ja purkuojan vedestä ennen pumppauksen aloittamista. Käytännön jatkuminen tulee lupamääräyksellä varmistaa.

Toiminnasta tehty valitus

Meri-Lapin ympäristöpalveluille valitettiin joulukuussa 2018 louhoksen toiminnan mahdollisista vaikutuksista osoitteessa Metsurintie 120 sijaitsevan kiinteistön porakaivon vesimäärään. Toiminnanharjoittajan laadi-

tuttaman lausunnon liitteenä olevan raportin mukaan on epätodennäköistä, että porakaivon ongelmat johtuvat louhoksen räjäytysten aiheuttamasta tärinästä.

Muinaisjäännös

Louhoksen pohjoispuolella sijaitsee Häkkisenmäen aluomainen kiinteä muinaisjäännös. Tämä tulee toiminnassa huomioida.

2) Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on lausunnossaan todennut, että ympäristölautakunta on antanut Saint-Gobain Finland Oy:lle maa-aineslain mukaisen ottamisluvan 15.1.2013. Lupa on voimassa 30.6.2027 asti. Uusi vesilain mukainen lupahakemus kohdistuu samalle alueelle, kuin olemassa oleva maa-aineslain mukainen lupa-alue.

Ympäristönsuojeluviranomainen on lausunnossaan todennut, että hakemuksen louhintasuunnitelma tulee vastata nykytilannetta ja olla ajantasainen. Hakemusta tule täydentää ajantasaisella louhintasuunnitelmalla leikkauskuvineen, josta ilmenee selkeästi koko suunnitelma-alue, louhintaa-alue sekä ottamiseen liittyvät varastointi ja tukitoiminta-alueet.

Toiminnan päätyttyä louhosaluetta on suunniteltu käytettävän myös uimapaikkana. Alla on kuva louhoksesta kesältä 2020, jossa näkyy voimakas kellertävä väri alueen pohjalla ja kiviaineksessa. Ympäristönsuojeluviranomainen on lausunnossaan todennut, että alueen soveltuvuutta suunniteltuun virkistyskäyttöön on tarpeen selvittää tarkemmin. Lisäksi alueen turvallisuus ja alueen sopeuttaminen ympäristöön tulee ottaa erityisesti huomioon, sillä alueen läheisyydessä sijaitsee valaistu kuntorata ja koulu.

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Erityisistä syistä lupa voidaan myöntää 15 vuodeksi ja kalliokiven louhintaan 20 vuodeksi. Tässä tapauksessa tulevaa maa-aineslupan lupa-aikaa ei pystytä vielä määrittelemään. Lähtökohtaisesti maa-aineslain ja vesilain mukaiset lupa-ajat olisi hyvä olla yhtenäiset muun muassa toiminnan valvonnan näkökulmasta.

3) Tornionlaakson museo on lausunnossaan todennut suunnittelu- ja kaavatilanteen sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta, että kaavallisesti lupahakemuksen kohteena oleva alue kuuluu Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) sekä Tornion yleiskaavan (2009) alueille. Maakuntakaavassa louhos sijoittuu ”Maatalousalueelle” (MT 5099). Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja jonka peltoalueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen ja muun maankäytön aiheuttamilta pysyviltä muutoksilta, jotka vaikeuttavat maatalouden harjoittamista. Yleiskaavassa nykyinen louhos sijoittuu ”Maa-ainestenottoalueelle” (EO, Karungin fyltiililouhos) ja louhoksen laajentamisalue ”Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta” (MU, Karungin koulun itäpuolinen alue). MU-aluetta koskevan yleiskaavamääräyksen mukaan ”Maa- ja metsätalousmaan hoidon lisäksi alueella voidaan säilyttää ja kehittää hyviä ulkoilumahdollisuuksia. Siksi määräämämme, että

alueelle sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä haja-asutusluonteinen asunto- ja loma-asuntorakentaminen. Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 1 hehtaari. Peltoalueelle on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Uudisrakentaminen tulee sijoittaa aukeilla alueilla jo olevien tilakeskusten yhteyteen tai pellon vaihtumissyöhykkeeseen. Alueella sallitaan ulkoilua ja virkistystä palvelevien rakennelmien rakentaminen.”

Yleiskaavassa on lisäksi osoitettu EO alueen pohjoisrajalle ”Suojeltava muinaisjäänös” (sm) sekä koko alueelle Tornionjokilaakson ”Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue” merkinnällä ma/v. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luettelo (VAMA 2021) on päivitetty yleiskaavan voimaan tulon jälkeen, eikä lupahakemuksen kohteena oleva alue sisälly enää valtakunnallisesti arvokkaan alueen rajauksen sisälle. Lähin yleiskaavassa suojeltavaksi osoitettu rakennetun kulttuuriympäristön kohde, Karungin koulu, sijaitsee 250 metrin päässä louhoksesta.

Alueella ei ole tarkempaa kaavaa, mutta louhos rajautuu luoteisosastaan Karungin asemakaavaan (1984), jossa viereinen alue on osoitettu Puistoalueeksi (P). Louhokselle johtava tie on tällä puistoalueella.

Lupahakemuksen kohteena oleva avolouhos sijaitsee Häkkisenmäellä Karungissa ja sen ympärillä on metsää ja taimikkoa. Häkkisenmäki muodostaa sen pohjoispuolella sijaitsevan Huruvaaran kanssa Tornionjoen laaksoa rajaavan selänteen, jonka länsirinteeseen ja joenrannalle Karungin kirkonkylän asutus sijoittuu. Louhintasuunnitelmasta mainitusta poiketen louhosta lähin asuinrakennus sijaitsee noin 180 metrin päässä länsilounaassa. Lisäksi noin 300 metrin etäisyydellä louhoksesta sijaitsee 3–4 muuta asuinrakennusta sekä päiväkotia, koulu, urheilukenttä ja valaistu kuntorata/hiihtolatu.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Tornionlaakson museo on todennut, että ottoalueen rajalla on tunnettu muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös ja ottoalueella potentiaalia tuntemattomille muinaisjäänöksille, koska kyseisen tunnetun kohteen tiedot ovat vanhentuneita ja maasto korkeuskäyrineen otollinen arkeologisten jäänteiden löytämiselle. Tämä lähin tunnettu kohde, Häkkisenmäki (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000030773) kuoppakohde, sijaitsee noin 10 metrin päässä louhoksesta pohjoiseen. Tornionlaakson museon arkeologi tarkastaa kohteen ja sitä ympäröivän alueen sekä pintakuorimattoman uuden ottoalueen kesä kautena 2023 sovittuna ajankohtana. Tarkastuksen tuloksiin perustuen Tornionlaakson museo antaa uuden lausunnon. Louhostoimintaa ja pintakuorintaa ei tule laajennusalueella aloittaa ennen uutta lausuntoa.

Louhoksen laajennusalue sijoittuu louhoksen itäosaan, jossa se osin ylittää 10 metrin päähän muinaisjäänösalueesta. Häkkisenmäki kohteen ja sitä ympäröivän alueen pintamaata ei tule muokata eikä aluetta tule käyttää varastointiin. Maanmuokkaus ei ole muinaisjäänösalueella sallittua. Louhintasuunnitelman (6.10.2011) yleiskartan 4 mukaan osittain muinaisjäänösalueelle suunnitellaan vaihtoehtoisia maamassojen läjitysalueita. Maamassat tulee läjittää kartan 4 mukaiselle ensisijaiselle maamassojen läjitysalueelle, joka sijoittuu louhoksen eteläreunalle, ei muinaisjäänösalueelle.

Tietoa kohteesta löytyy Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta: https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030773

Tornionlaakson museo on edelleen todennut lausunnossaan, että arkeologin tekemän tarkastuksen jälkeen voidaan antaa uusi lausunto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ja sen huomioimisesta maa-aineksenotolupa-asiassa. Maisemallisten ja kyläkuvallisten haittavaikutusten osalta ratkaisevassa asemassa on louhosta ympäröivän metsän suojaavan vaikutuksen säilyminen ja louhoksen maisemointi toiminnan päätyttyä.

HAKIJAN SELITYS 3.2.2023

Hakija on selityksessään todennut seuraavaa:

Tornionlaakson museon 5.1.2023 lausunto

Hakija on selityksessään todennut, että osittain Tornionlaakson museon osoittamalle potentiaaliselle muinaisjäännösten alueelle on jo aiemman toiminnan johdosta läjitetty ottamisalueelta kuorittuja pintamaita, kuten myös lausunnon liitteenä olevasta kuvasta voidaan havaita. Pintamaiden läjitystä ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa tarpeen toteuttaa lisää tällä alueella eikä varsinainen maa-ainesten ottamistoiminta kohdistu esitetyn tarkasteltavan muinaisjäännösalueen läheisyyteen. Ottaminen suuntautuu tällä hetkellä itään, pois päin havaitusta muinaisjäännöksestä ja ottamista tullaan toteuttamaan lähivuosina jo kuoritulla alueella. Hakija on selityksessään ehdottanut, että vesilupapäätöksessä annetaan tarvittava määräys tutkimusalueen väliaikaisen toimenpidekiellon osalta, kunnes Tornionlaakson museo on tutkinut alueen kesällä 2023 ja antanut lausunnon tarkasteltavaa aluetta koskien. Hakija on huomauttanut kuitenkin, ettei alueen, jolle toimenpidekielto kohdistetaan, tulisi olla merkittävästi suurempi, kuin Tornionlaakson museon osoittaman alueen turvaaminen vaatii. Pintamaiden läjittäminen louhoksen pohjoispuolella esimerkiksi tilan Kuusikangas (851-431-29-12) alueella ei tältä osin aiheuta vaaraa potentiaalisen muinaisjäännösalueen osalta. Tarvittaessa Tornionlaakson museon tulee tarkentaa aluetta, jonka se katsoo perustellusti potentiaalisiksi tuntemattomille muinaisjäännöksille.

Häkkisenmäen (1000030773) kiinteä muinaisjäännös on huomioitu toiminnassa jo ennestään. Alueelle vuonna 2012 myönnetyn vesiluvan yhteydessä on todettu, ettei ottamisalue laajene muinaisjäännöksen suuntaan eikä toiminnasta aiheudu jatkossakaan sellaisia vaikutuksia, että kyseessä olevan muinaismuistokohteen olemassaolo vaarantuisi. Museoviraston kohdetiedoissa tunnuksella Häkkisenmäki (1000030773) oleva kohde louhoksen pohjoispuolella on inventoitu Tornion muinaisjäänneinventoinnin yhteydessä 1994, mutta kohde ei ennen vuotta 2017 ole ollut muinaisjäännösrekisterissä.

Hakija on selityksessään huomauttanut, että lupa maa-ainesten ottamiseen on ratkaistu maa-ainelain (555/1981) mukaisella lainvoimaisella lupapäätöksellä, jota myös vesilupahakemuksen liitteenä oleva louhintasuunnitelma koskee. Tältä osin hakemuksella ei haeta Tornionlaakson

museon lausunnossa mainitusti varsinaiseen kiviainesten ottamiseen, joka on maa-aineslain mukaisesti ratkaistava asia. Koska hankkeessa maa-aineksia kuitenkin otetaan pohjavedenpinnan alapuolelta ja maa-ainestenottamisen toteuttamiseksi louhosta tulee tyhjentää ja pitää kuivana, tulee toiminnalle lisäksi olla vesilain (587/2011) mukainen lupa. Tältä osin hakija on katsonut, että louhoksen sijoittumisen ja louhosalueen rajausten osalta varsinainen toimivaltainen viranomainen on maa-aineslupan mukainen valvontaviranomainen ja vesilain mukaisessa lupapäätöksessä tulisi ennen kaikkea ratkaista hankkeen vesivarojen ja vesiympäristön käyttöön liittyvät seikat.

Tornionlaakson museo on lausunnossaan tuonut esiin, että hakemuksesta poiketen louhosta lähin asuinrakennus sijaitsee noin 180 metrin päässä länsilounaassa. Lisäksi noin 300 metrin etäisyydellä louhoksesta sijaitsee 3–4 muuta asuinrakennusta sekä päiväkotia, koulu, urheilukenttä ja valaistu kuntorata/hiihtolatu. Hakija on selityksessään todennut, että vesilupahakemuksessa on tältä osin ollut virhe lähimmän asuinrakennuksen osalta.

Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen 20.12.2022 lausunto

Hakija on selityksessään huomauttanut, että kuten ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa on todettu, on sillä olemassa oleva, lainvoimainen maa-ainesten ottamislupa alueelle, jolle vesilain mukaista lupaa nyt haetaan. Vesilain mukainen aluehallintoviraston lupa edellytetään muun muassa maa-ainesten ottamishankkeelle, jos maa-ainesten ottaminen voi muuttaa pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos aiheuttaa pohjavesiesiintymän tilan huononemista tai olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Vesilain mukainen lupa tulee hankkia maa-ainesten ottamishankkeelle tavallisesti, mikäli suunniteltu maa-ainesten ottaminen kohdistuu pohjavedenpinnan alapuolelle, pohjaveden ottamon suoja-alueelle tai laaja-alaisesti pohjavesialueelle.

Karungin louhoksen osalta vesiluvassa ratkaistaan varsinaisen pohjavedenpinnan alaisen maa-ainestenottamisen ja pohjavedenpinnan toiminta-aikaisen laskemisen osalta myös lupa johtaa louhoksen kuivatusvedet hakemuksessa esitettyjen tilojen kautta Tornionjokeen. Hakijan näkemyksen mukaan vesilain mukaisessa lupapäätöksessä ei olekaan tarve arvioida hanketta niiltä osin, kun lupaharkinta on osa maa-aineslain mukaista lupaharkintaa, vaan ratkaisussa tulee ennen kaikkea huomioida hankkeen vaikutukset vesivaroille ja vesiympäristölle. Vesilupahakemuksen liitteenä ollut maa-ainesten ottamissuunnitelma vuodelta 2011 liittyy vuonna 2013 myönnettyyn maa-aineslupaan. Koska päätös on myönnetty tämän asiakirjan perusteella, ei maa-ainesten ottamissuunnitelmaa voida tältä osin jälkikäteen muuttaa ilman, että maa-ainesten ottamissuunnitelmaan haetaan muutosta. Toiminnanharjoittaja korostaakin, että vesilupaa haetaan jo luvitetun maa-ainesten ottamistoiminnan toteuttamiseen aiempaa, vuonna 2012 myönnettyä vesilupaa vastaavasti. Ottamistoiminta toteutetaan vuoden 2011 ottamissuunnitelman ja maa-aineslupan mukaisesti, kuten maa-aineslaissa edellytetään.

Hakija ei hae tässä yhteydessä muutosta sille myönnettyyn maa-ainesten ottamislupaun. Vesilupahakemuksen yhteydessä on esitetty ajantasaista tietoa esimerkiksi vesien johtamiseen käytettävien kiinteistöjen ja hankekiinteistöjen rajanaapureiden osalta. Niiltä osin, kun vesilain mukainen lupaviranomainen on katsonut, että hankealueen nykytilan ja ympäristön kuvausta tulee osana vesilain mukaista lupahakemusta edelleen täydentää, tulee nämä tiedot esittää nyt haettavan lupahakemuksen yhteydessä, ei maa-ainesluvan perusteena ollut maa-ainestottamissuunnitelmaa muuttamalla.

Louhoksen suunniteltuun virkistyskäyttöön liittyen hakija on viitannut selitys- ja täydennyskirjelmän kohdassa 5 esitettyihin tietoihin louhoksen vedenlaadun soveltuvuudesta uimakäyttöön. Louhosalueen maisemointitoita koskevat seikat on esitetty maa-ainesten ottamissuunnitelman yhteydessä. Tältä osin maisemointitoiden vihertöitä koskien on maa-ainesten ottamistoiminnan loppuvaiheessa esitetty tehtävän erillinen suunnitelma, joka hyväksytetään erikseen maa-ainesluvan valvontaviranomaisella. Tässä yhteydessä alueen turvallisuus ja alueen sopeuttaminen ympäristöön otetaan vielä huomioon maa-ainesluvassa jo edellytettyjen ja esitettyjen maisemointitoimenpiteiden lisäksi.

Lapin ELY-keskuksen 21.12.2022 lausunto

Hakija on selityksessään todennut, että sillä on ELY-keskuksen kanssa sama näkemys toiminnan vaikutuksista Tornionjoen-Muonionjoen vesistöön. Hakija on selitys- ja täydennyskirjelmän liitteenä olevassa nykytilannekartassa esittänyt alueen, jolla toiminnassa käytettävien polttoainelaitteiden varastointi toimintajaksojen aikana tapahtuu. Polttoainelaitteiden varastointipaikka ja tankkausalue sijoittuvat louhoksen ylätasanteelle. Alueelle on rakennettu vuonna 2011 koneiden säilytys/tankkauspaikka, joka on varustettu Tornion kaupungin määräysten mukaisesti geokallalla. Säiliön ja koneiden tankkausalueen alle on asennettu yhtenäinen luja muovikelmu. Hakija on katsonut, että kuvatuilla toimenpiteillä riski louhoksen maaperän ja pohjaveden likaantumiselle on minimoitu. Vuonna 2012 myönnettyssä vesiluvassa on ollut louhosalueen puhtautta ja kemikaalien käyttöä koskeva lupamääräys 4 ja vastaavalla määräyksellä voidaan haettavassa vesiluvassa varmistaa alueen säilyminen mahdollisimman puhtana.

Hakija on todennut, että purkuajan kuntoa pumppauksen aikana on seurattu myös aiemman toiminnan aikana. Tätä tarkkailua tullaan louhoksen tyhjennyspumppauksen osalta myös jatkossa toteuttamaan ja mikäli toiminnasta havaitaan aiheutuvan lisääntyvää ojaeroosiota, tullaan pumpattavien vesimäärien osalta toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet haittojen ehkäisemiseksi. Hakija on katsonut, että vuosittaista tarkkailua voidaan jatkaa Lapin ELY-keskuksen esittämällä tavalla.

Hakija on kuitenkin katsonut, että kaivon K1 tarkkailulla on ollut tarkoitus tarkkailla nimenomaan pohjaveden pinnankorkeutta kiinteistöllä, jossa kaivo sijaitsee. Jo pitkään jatkuneen toiminnan aikana toiminnan ei ole havaittu aiheuttavan haittaa pohjavedenpinnan laskemisesta kiinteistöllä. Hakija on selityksessään todennut, että sille onkin epäselvää, mikä tällaisen korvaavan pohjavesiputken tarkoitus pistettä K1 korvaavana tarkkailupisteinä olisi, eikä sitä nähdä tarkoituksenmukaisena.

Louhos ei ole pohjavesialueella, eikä sitä voida pitää pohjaveden muodostumisalueena. Louhoksen vaikutusta lähitalojen kaivojen vedenpintojen korkeuteen on seurattu säännöllisesti jo noin 30 vuotta, alkuvuosina kahdesta kaivosta avovesikautena kuusi kertaa vuodessa. Näiden pitkän aikavälin seurantatietojen mukaan louhoksen tyhjennyspumppauksella ei ole havaittu minkäänlaista vaikutusta seurattujen talousvesikaivojen pinnantasoihin. Alueella on nykyisin kunnallinen vesijohto.

Koska louhos sijaitsee Häkkisenvaaran huipun läheisyydessä ja on ohutta pintamaata lukuun ottamatta kalliota, ei louhoksen alueella muodostu, eikä kerry merkittävästi pohjavettä. Virtaussuuntina louhoksen alueelta voidaan olettaa olevan louhoksen itäreunalta itään kohti Mustajokea ja länsireunalta länteen kohti Tornionjokea. Louhoksen molemmilla puolilla on siis selkeästi vesistöön laskevat rinteet, jotka laskevat nopeasti louhoksen alimman louhintatason alapuolelle.

TAPAAMINEN 7.2.2023

Aluehallintovirasto on hakijan pyynnöstä järjestänyt tapaamisen, jossa on ollut läsnä aluehallintoviraston ja hakijan edustajat. Tapaamisen tarkoituksena on ollut, että hakija esittelee 3.2.2023 päivätyn hakemuksen täydennyksen ja selityksen ja tarpeen mukaan keskustellaan asioista.

Hakijan edustaja totesi tapaamisessa, että tarkkailua voitaisiin harventaa muutaman vuoden välein tehtäväksi ja sitä voitaisiin tarvittaessa tihentää, mikäli muutoksia näkyisi tuloksissa eli tihentämiseen olisi tarvetta. Hakijan edustaja ei nähnyt syytä laajentaa tarkkailua tai säilyttää sitä edes ennallaan. Kuitenkin hakijan puolelta todettiin tähän liittyen, ettei tarkkailu ole kynnyskysymys hakijalle, mutta pohdittiin, mikä on peruste sen laajentamiselle siten, kuten Lapin ELY-keskus esittää. Edelleen hakijan edustaja totesi, että kaivojen K1 ja K2 tarkkailu on nimenomaisesti määrätty vedenkorkeuden tarkkailemiseksi kyseisillä kiinteistöillä, joten miksi muualla pitäisi tarkkailla tätä vedenkorkeutta. Tarkoitus on alun perin ollut tarkkailla nimenomaisesti talousveden turvaamista kiinteistöillä. Kaivot ovat poistuneet talousvesikäytöstä 15–20 vuotta sitten.

Hakijan edustaja totesi myös haettavan luvan määrääjän osalta, että sitä haetaan ensisijaisesti edelleen alkuperäisen hakemuksen mukaisesti.

SELITYKSEN JA TÄYDENNYKSEN JOHDOSTA PYYDETYT LAUSUNNOT

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijan 3.2.2023 aluehallintovirastoon toimittaman selityksen ja täydennyksen johdosta täydentävät lausunnot Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Tornionlaakson muusolta.

4) Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan 20.2.2023 todennut seuraavaa:

Pohjavesitarkkailu

Hakija esitti hakemuksessaan kaivon K1 vedenpinnan tarkkailua lopetettavaksi. Kaivo ei ole enää talousvesikäytössä ja sen poisto talon seinän läheisyydestä voi olla tulevaisuudessa välttämätöntä kaivon kellariin tulvimisvaaran vuoksi.

Alun perin pohjaveden pinnankorkeutta on tarkkailtu seurantakaivoista K1 ja K2, joista jälkimmäisen osalta tarkkailu lopetettiin ELY-keskuksen 15.2.2017 päivätyllä hyväksymiskirjeellä. ELY-keskus on tuolloin edellyttänyt kaivon K1 vedenkorkeutta seurattavan toimintavuosittain kerran vuodessa heinä-elokuun vaihteessa, mikäli pohjavedenpinnan korkeutta lasketaan.

ELY-keskus esitti näkemyksensä 21.12.2022 päivätyssä lausunnossaan kaivon K1 pinnankorkeuden vuosittaisen tarkkailun olevan aiheellista ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaisen selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi. Jos kaivo K1 poistetaan käytöstä, tulee yhtiön esittää ELY-keskukselle korvaavan pohjavesiputken sijaintia.

2.2.2023 päivätyn selityksen mukaan hakija katsoo, että kaivon K1 tarkkailulla on ollut tarkoitus tarkkailla nimenomaan pohjaveden pinnankorkeutta kiinteistöllä, jossa kaivo sijaitsee. Jo pitkään jatkuneen toiminnan ei ole havaittu aiheuttavan haittaa pohjavedenpinnan laskemisesta kiinteistöllä. Toiminnanharjoittajalle on epäselvää, mikä korvaavan pohjavesiputken tarkoitus pistettä K1 korvaavana tarkkailupisteinä olisi, eikä toiminnanharjoittaja näe sitä tarkoituksenmukaisena.

Louhoksen aiemman ympäristöluvan nro 72/12/2 määräyksen 10 mukaan luvan saajan on tarkkailtava louhokselta poisjohdettavan veden määrää ja laatua, vesien johtamiseen käytettävien ojien vedenjohtokykyä, pohjavedenpinnan alentamisen ympäristövaikutuksia sekä pohjavesioloja hakemuksen liitteenä 5 olevan Saint-Gobain Weber Oy Ab:n Karungin fylliittilouhoksen vesistötarkkailuohjelman (ohjelmaehdotus 30.9.2011) mukaisesti. Lupamääräysten perusteluissa todetaan: "Tarkkailun perusteella voidaan havaita, mikäli toiminnasta aiheutuu haitallisia vaikutuksia alueen pohjavesioloihin tai muuhun vesitalouteen".

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pohjavesitarkkailun tarkoituksena ei ole seurata pohjaveden pinnankorkeutta pelkästään kaivon sijaintikiinteistöllä, vaan laajemmin pohjavedenpinnan alentamisen ympäristövaikutuksia. ELY-keskus näkee pohjaveden pinnankorkeuden tarkkailun jatkossakin tarpeelliseksi toimintavuosittain ympäristövaikutusten seuraamiseksi ja ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaisen selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi, mikäli pohjavedenpinnan korkeutta lasketaan.

Pumpattavan veden laadun tarkkailu

Hakija esitti hakemuksessaan tarkkailun harventamista kolmen vuoden välein tapahtuvaksi havaintopisteillä P1 ja P2. Hakijan mukaan louhoksen tyhjentäminen parantaa selkeästi purkuojan vedenlaatua ja laadullisesti Tornionjoen vedenlaatua parempana ei heikennä Tornionjoen tilaa.

ELY-keskus esitti 21.12.2022 päivätyssä lausunnossaan näkemyksensä havaintopisteiden P1 ja P2 vuosittaisen tarkkailun olevan aiheellista ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaisen selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi. Yhtiö on ottanut ylimääräiset näytteet louhoksen vesistä eri syvyyksiltä ja purkuojan vedestä ennen pumppauksen aloittamista. Käytännön jatkuminen tulee lupamääräyksellä varmistaa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarkkailua havaintopisteillä P1 ja P2 tulee jatkossakin harjoittaa toimintavuosittain. Ilman tarkkailua ei ole varmuutta toiminnan ympäristövaikutuksista, jolloin selvilläolovelvollisuus ei täyty. On myös toiminnanharjoittajan oma etu pystyä todentamaan, että ympäristövaikutuksia ei ole.

Louhoksen vesistä ennen pumppaamista otetut näytteet antavat mahdollisuuden varautua vedenlaadun yllättäviin muutoksiin. Purkuojan vesistä ennen pumppausta otetuista näytteistä saadaan tieto alueen luonnonvesien laadusta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan molempien näytteiden ottaminen on jatkossakin aiheellista toimintavuosittain.

5) Tornionlaakson museo on lausunnossaan 22.2.2023 todennut, että Tornionlaakson museo edellytti ottoalueen läheisyydessä olevan Häkkisenmäki -muinaisjäännösalueen tarkastusta ja pintakuorimattoman uuden ottoalueen inventointia kesäkautena 2023. Kyseiset tarkastuksen ja inventoinnin alueet ovat esitettynä alla olevassa kartassa. "Muinaisjäännösalueen tarkastus 2023" -alue, joka on mustalla rajattu alue ottoalueen pohjoispuolella, tullaan tarkastamaan muinaisjäännösalueen nykytilan määrittämiseksi. Hakija osoittaa esityksessään, että "Pintamaiden läjitystä ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa tarpeen toteuttaa lisää tällä alueella eikä varsinainen maa-ainesten ottamistoiminta kohdistu esitetyn tarkasteltavan muinaisjäännösalueen läheisyyteen." Tarkastuksessa otetaan huomioon se, että Häkkisenmäki kohde on rekisteröity muinaisjäännösrekisteriin vuonna 2017, vaikka inventoitu jo vuonna 1994. Läjitystä on tehty Maanmittauslaitoksen karttojen mukaan jo vuonna 2016, ennen kohteen rekisteröintiä. Tarkastuksen 2023 pohjalta muinaisjäännösalueen rajat määritellään ja ohjeistetaan kohdistamaan pintamaiden läjitystä muinaisjäännösalueeseen nähden turvalliselle etäisyydelle. Maamassat tulee tässä vaiheessa läjittää ensisijaiselle maamassojen läjitysalueelle, joka sijoittuu louhoksen eteläreunalle, ei pohjoispuolelle. Tornionlaakson museo on pitänyt hyvänä asiana, että muinaisjäännösalue on jo huomioitu louhoksen toiminnassa.

Hakijan näkemyksen mukaan "Pintamaiden läjittäminen louhoksen pohjoispuolella esimerkiksi tilan Kuusikangas 851-431-29-12 ei tältä osin aiheuta vaaraa potentiaalisen muinaisjäännösalueen osalta". Kyseisen kiinteistön läntinen osa on arkeologisesti inventoitava osa (alla olevassa kuvassa "Inventointi 2023"), jolle ei tule kohdistaa louhostoimintaan liittyviä toimenpiteitä tai maanmuokkausta ennen inventoinnin 2023 tekemistä ja siitä lausumista. Kuvassa esitetyt mustalla rajatut alueet "Muinaisjäännösalueen tarkastus 2023" ja "Inventointi 2023" tulee jättää väliaikaisesti toiminnan ulkopuolelle. Näiden edellä mainittujen alueiden ulkopuolella toimintaa voi harjoittaa vapaasti. Hakija vastineessaan ehdottaa, että "...vesilupapäätöksessä annetaan tarvittava määräys tutkimus-

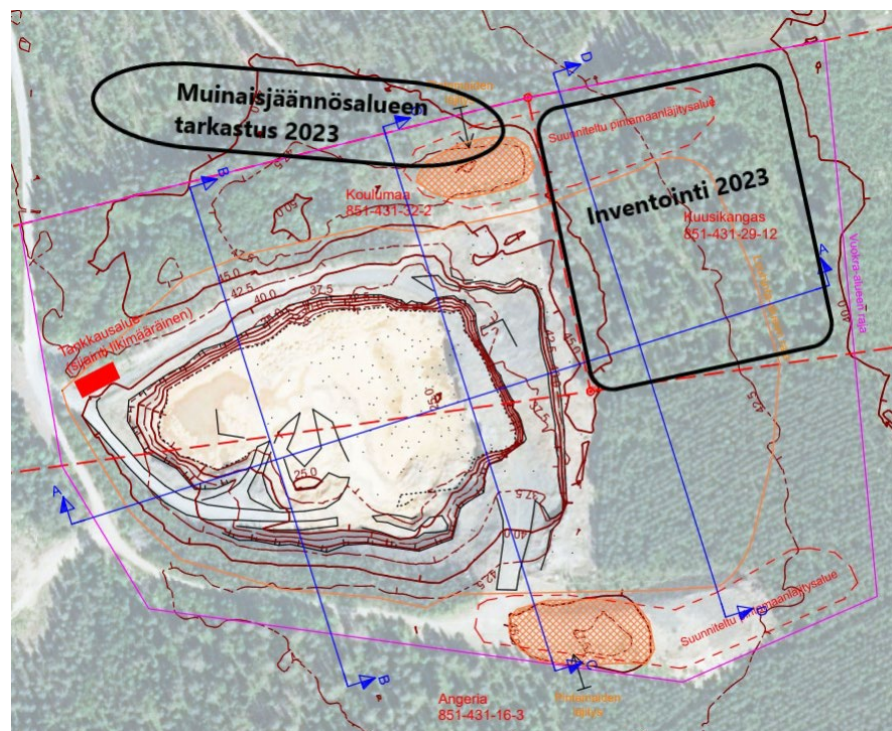
alueen väliaikaisen toimenpidekiellon osalta, kunnes Torniolaakson museo on tutkinut alueen kesällä 2023 ja antanut lausunnon tarkasteltavaa aluetta koskien.” Tornionlaakson museo on lausunnossaan tukenut ehdotusta.

Hakija katsoo esityksessään, että ”louhoksen sijoittumisen ja louhosalueen rajausten osalta varsinainen toimivaltainen viranomainen on maa-ainesluvan mukainen valvontaviranomainen ja vesilain mukaisessa lupapäätöksessä tulisi ennen kaikkea ratkaista hankkeen vesivarojen ja vesiympäristön käyttöön liittyvät seikat”.

Muinaismuistolaki (295/1963) suojaa kiinteitä muinaisjäännöksiä. Muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti on ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Tätä kieltoa ei kumoa minkään muun lain nojalla myönnetty lupa. Museovirasto ja alueelliset vastuumuseot ovat toimialueidensa viranomaisia koskien sekä rakennettua että arkeologista kulttuuriperintöä (Museolaki [314/2019] 7 §). Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamien kiinteiden muinaisjäännösten alueella tai niiden läheisyydessä tapahtuvaan sekä niihin kohdistuvaan toimintaan alueellisten vastuumuseoiden viranomaiset antavat poikkeuksetta viranomaislausunnot.

Arkeologin tekemän tarkastuksen jälkeen Tornionlaakson museo antaa uuden lausunnon arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ja sen huomioimisesta lupa-asiassa. Väliaikainen toimenpidekielto kohdistuu rajatuille alueille, jotka on esitetty kuvassa (alla).

Seuraavassa karttakuvassa on esitetty tarkastuksen ja inventoinnin alueet. Mustalla rajatuilla alueilla ”Inventointi 2023” ja ”Muinaisjäännösalueen tarkastus 2023” ei tule harjoittaa louhostoimintaa, pintamaiden läjitystä tai maanmuokkausta ennen arkeologisen inventoinnin lausuntoa. (kartta.museoverkko.fi)

HAKIJAN SELITYS 13.3.2023

Hakija on selityksessään todennut seuraavaa:

Tornionlaakson museon 22.2.2023 lausunto

Hakija on selityksessään todennut, ettei lupaa ole alun perinkään haettu muinaismuistoon kajoamiseen ja se on myös selkeästi tuonut aiemmin antamassaan selityksessä esiin, että Häkkisenmäen (1000030773) kiinteä muinaisjäännos on huomioitu toiminnassa jo ennestään. Pintamaiden läjitys muinaisjäännosrekisterissä nykyisessä laajuudessaan merkitylle alueelle johtuu siitä, ettei kohde ennen vuotta 2017 ole ollut muinaisjäännosrekisterissä.

Hakija on todennut, ettei sillä ole tällä hetkellä välittömästi tarpeellista kohdistaa maanmuokkausta museon merkitsemälle "Inventointi 2023" alueelle. Asiassa voidaan edetä museon esittämällä tavalla inventoimalla esitetyt alueet kesällä 2023, jonka jälkeen museo antaa tarkennetun lausunnon muinaisjäännostien huomioimisesta alueella. Museo on erikseen hakijan kanssa käydyssä puhelinkeskustelussa 23.2.2023 todennut, ettei inventointi estä lupa-asian ratkaisemista.

Lapin ELY-keskuksen 20.2.2023 lausunto

Hakija on todennut, että mikäli kaivon K1 pinnankorkeuden tarkkailusta ei luovuta sen esittämällä tavalla, on paras ratkaisu jatkaa pinnankorkeuden tarkkailua tästä kaivosta aiempaa vastaavasti. Kyseisen kaivon osalta pinnankorkeudesta on olemassa olevaa vertailutietoa pitkältä ajalta, jonka osalta vertailua aiempiin vuosiin voidaan tehdä.

Hakijan näkemyksen mukaan selvilläolovelvollisuus täyttyisi myös pinnankorkeuden tarkkailusta luovuttaessa, koska kuten se on todennut, louhoksen vaikutusta lähitalojen kaivojen vedenpintojen korkeuteen on seurattu säännöllisesti jo noin 30 vuotta, alkuvuosina kahdesta kaivosta avovesikautena kuusi kertaa vuodessa. Näiden pitkän aikavälin seurantatietojen mukaan louhoksen tyhjennyspumppauksella ei ole havaittu minkäänlaista vaikutusta seurattujen talousvesikaivojen pinnantasoihin.

Mitä pohjaveden laadun tarkkailuun tulee, katsoo hakija, että selvilläolovelvollisuus toteutuisi myös nykyistä harvemmalla tarkkailulla, jota hake muksessa on esitetty. Tasalaatuisen kiven louhinta ei tulevaisuudessaakaan aiheuttane nopeita muutoksia tyhjennyspumppattavassa vedessä. Koska nykyisellä, vuosikymmeniä jatkuneella tarkkailun perusteella ei ole havaittu riskiä ympäristölle ja vuosittaiset tulokset ovat jatkuneet vuodesta toiseen samanlaisina, ei oletettavissa ole tulevaisuudessaakaan nopeita ympäristöä vaarantavia muutoksia.

Jos tarkkailun jatkaminen jokaisella pumppauskerralla katsotaan tarpeelliseksi, näkee hakija, että ennen louhoksen tyhjentämistä otettavat näytteet tai tyhjennyspumppauksen aikana otettavat näytteet antavat hyvän ennakkotiedon pumpattavan veden laadusta sekä purkuojan veden laadusta. Tarkkailua ei hakijan näkemyksen mukaan ole perusteltua seurantahistorian tietojen perusteella ainakaan tiukentaa ELY-keskuksen alkuperäisessä lausunnossaan (21.12.2022) esittämällä tavalla, niin että hakijan tähän mennessä vapaaehtoisesti ottamat ylimääräiset

näytteet ennen pumppauksen aloittamista varmistettaisiin lupamääräyksellä. Tämä näytteenotto voisi kuitenkin korvata nykyisen tyhjennyspumppauksen aikaisen näytteenoton. Vedenlaatua tarkkaillaan tyhjennyspumppauksen yhteydessä, pumppaus ei tältä osin tapahdu välttämättä joka vuosi.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on asiaa ratkaistaessa ollut esillä Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 26.10.2012 antama päätös nro 72/12/2 (dnro PSAVI/5/04.09/2012) asiakirjoineen ja Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 29.10.2004 antama päätös nro 91/04/1 (dnro PSY-2004-Y-49) asiakirjoineen.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Oikeus louhosalueelta pumpattavan veden johtamiseen toisten maalla oleviin ojiin ratkaistaan tämän hakemusasian yhteydessä.

Pääasiasratkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Saint-Gobain Finland Oy:lle määräaikaisen vesilain mukaisen luvan Karungin fyliittilouhoksen tyhjentämiseen vedestä ja pohjavedenpinnan alentamiseen louhintajakson ajaksi, kiviaineksen louhimiseen pohjaveden pinnan alapuolelta Tornion kaupungissa sijaitsevilla tiloilla Angeria (851-431-16-3), Kuusikangas (851-431-29-12) ja Koulumaa (851-431-32-2) sekä louhoksen kuivatusvesien johtamiseen Tornionjokeen. Pohjavedenpinnan alapuolista kiviaineksen louhimista saadaan tehdä noin 3,9 hehtaarin alueella enintään tasoon $N_{60} + 20,0$ m saakka. Lupa on voimassa 31.12.2042 saakka.

Pohjaveden alentamistarkoituksessa aluehallintovirasto myöntää Saint-Gobain Finland Oy:lle määräaikaisen oikeuden johtaa louhoksen kuivatusvesiä tilojen Tornion kaupunki (851-431-32-2), yleinen tie (851-895-2-2), Angeria (851-431-16-3), Tornion kaupunki (851-30-2-2), yleinen katualue (851-30-9901-0) alueilla olevien ojien ja Saharanta (851-431-16-6) alueella olevan putken ja lyhyen ojan kautta Tornionjokeen. Oikeus on voimassa 31.12.2042 saakka.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Ennakoimattoman edunmenetyksen varalta annetaan ohjaus.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että luvan saajalla on oikeudet hanketta varten tarvittaviin louhosalueisiin.

Luvan saajan on noudatettava jäljempää ilmeneviä lupamääräyksiä.

Määräykset

Kiviaineksen louhiminen, pohjavedenpinnan alentaminen ja veden johtaminen

1. Kiviainesten louhinta pohjavedenpinnan alapuolelta on toteutettava 23.11.2022 aluehallintovirastoon toimitetun louhintasuunnitelman liitteenä olevien piirustusten "Louhintasuunnitelma. Karunki, Tornio. Nykytilanne. Leikkaukset A-A – D-D. 16WWE1306 nro 2. 6.10.2011" MK 1:1 000, "Louhintasuunnitelma. Karunki, Tornio. Nykytilanne. Leikkaukset A-A ja B-B. 16WWE1306 nro 3.1. 6.10.2011" MK 1:2 000/1:200, "Louhintasuunnitelma. Karunki, Tornio. Nykytilanne. Leikkaukset C-C ja D-D. 16WWE1306 nro 3.2. 6.10.2011" MK 1:2 000/1:200, "Karungin louhosalueen laajennus. Louhintasuunnitelma. Yleiskartta, lopullinen tilanne. 16WWE1306 nro 4. 6.10.2011" MK 1:2 000, "Karungin louhosalueen laajennus. Louhintasuunnitelma. Laajennusalue, lopullinen tilanne. Leikkaukset A-A, B-B. 16WWE1306 nro 5. 6.10.2011" MK 1:1 000 ja 3.2.2023 toimitettujen piirustusten "Karunki 2022. Karungin louhosalue nykytilanne. 26.1.2023" MK 1:2 000, "Karunki 2022. Karungin louhosalue nykytilanne. Ilmakuva. 26.1.2023" MK 1:2 000, "Karunki. Karungin fylliittilouhos. Leikkaus A-A. 26.1.2023" MK 1:1 250, "Karunki. Karungin fylliittilouhos. Leikkaus B-B. 26.1.2023" MK 1:1 000, "Karunki. Karungin fylliittilouhos. Leikkaus C-C. 26.1.2023" MK 1:1 000 ja "Karunki. Karungin fylliittilouhos. Leikkaus D-D. 26.1.2023" MK 1:1 000 mukaisesti.

Tässä päätöksessä mainitut korkeudet on esitetty N_{60} -korkeusjärjestelmässä.

2. Pohjavedenpinnan alentamisen saa toteuttaa lupamääräyksessä 1 sanotun mukaisen ja laajuisen louhosalueen kuivanapitämiseksi. Tyhjennyspumppauksen ja louhintajakson aikana pohjavedenkorkeutta saa louhosalueella alentaa louhintasyvyyteen $N_{60} + 20,0$ m saakka niin, että louhinta voidaan toteuttaa. Louhintajakson päättyessä pohjaveden pumppaus on lopetettava ja louhinnan loputtua pohjaveden pinnan annettava nousta takaisin luontaiseen tasoonsa.

3. Louhoksesta pumpattavat vedet on johdettava ojien kautta Tornionjokeen aluehallintovirastoon 16.11.2022 saapuneen hakemuksen täydennyksen liitteenä 5a olevasta piirustuksesta "Kiinteistökartta. Ojan varren tilat." ilmenevästi.

Tyhjennyspumppauksen aikana poisjohdettava vesimäärä saa olla enintään $200 \text{ m}^3/\text{h}$. Louhoksen tyhjentämisen jälkeen louhokseen kertyvää pinta- ja pohjavettä voidaan pumpata louhoksen kuivanapidon edellyttämä määrä.

4. Luvan saajan on jatkuvasti huolehdittava siitä, ettei kuivatusvesien johtamisesta aiheudu tulvimista, ojien syöpmistä tai muuta vahinkoa maa-alueilla, joiden kautta vedet johtuvat laskuojassa eikä alapuolissa vesistöissä.

Veden johtaminen on ajoitettava siten, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa alapuolisen alueen kuivatukselle ja se on suoritettava mahdollisimman luonnonmukaisesti. Vettä ei saa johtaa ojaan aikana, jolloin on olemassa riski paannejään muodostumisesta.

Mikäli purkuojan kunnossa havaitaan merkittäviä muutoksia tai on vaarassa aiheutua muita vahinkoja, luvan saajan on viipymättä keskeytettävä pumppaus, vähennettävä pumppausmäärää, parannettava ojien vedenjohtokykyä ja/tai ryhdyttävä muihin vastaaviin toimenpiteisiin veden johtamisesta aiheutuvien haittojen estämiseksi.

Vahinkoa estävät toimenpidevelvoitteet sekä viimeistely- ja maisemointityöt

5. Louhosalue on pidettävä mahdollisimman puhtaana.

Työkoneiden hydraulikkajärjestelmissä on käytettävä biohajoavaa öljyä. Pohjavettä pilaavia aineita, kuten poltto- ja voiteluaineita ei saa alueella varastoida tai käyttää niin, että ne aiheuttavat pohjaveden pilaantumista. Mikäli alueella varastoidaan edellä mainittuja aineita, on ne varastoitava tiiviissä astioissa ja sateelta suojattuna sekä siten, että ulkopuoliset eivät pääse niihin käsiksi. Polttoaineen irtosäiliöt on varastoitava tiiviillä ja kantavalla alustalla siten, että polttoaine voidaan vuodon sattuessa kerätä talteen tai imeyttää imeytysaineella. Koneiden tankkaus- ja huoltotyöt on järjestettävä niin, ettei niistä aiheudu päästöjä maaperään tai pohjaveteen.

6. Luvan saajan on viipymättä ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle poikkeus- ja häiriötilanteista, joista voi aiheutua alueen pohjaveden tai louhoksesta pumppattavan veden määrän tai laadun haitallisia muutoksia sekä ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin tällaisista tilanteista aiheutuvien haittojen estämiseksi. Öljyvahingoista on ilmoitettava lisäksi viipymättä Lapin pelastuslaitokselle.

Alueella tulee näkyvälle paikalle sijoittaa taulu, jossa ovat toiminnanharjoittajan yhteystiedot vahinkotapausten ilmoittamiseksi.

7. Luvan saajan on väliaikaisesti rajoitettava kaikki maata muokkaava tai vaurioittava toiminta ja myös maamassojen läjittäminen sekä varastointi kiinteän muinaisjäännöskohteen Häkkisenmäki (tunnus 1000030773) läheisyydessä sekä louhoksen suunnitellulla kiinteistölle Kuusikangas (851-431-29-12) sijoittuvalla laajennusalueen osalla.

Karttakuva alueista, joiden käyttöä rajoitetaan väliaikaisesti, on esitetty edellä tämän päätöksen kertoelmaosassa referoidussa Tornionlaakson museon 22.2.2023 antaman lausunnon yhteydessä kohdassa ”Selityksen ja täydennyksen johdosta pyydetyt lausunnot”. Väliaikainen rajoitus koskee karttakuvaan mustalla rajattuja alueita.

Toimintaa on rajoitettava, kunnes Tornionlaakson museo on luvan saajaa asiasta toisin ohjeistanut.

Louhoksen pohjoispuolella sijaitseva kiinteä muinaisjäännöskohde Häkkisenmäki on rauhoitettu muinaismuistolain (295/1963) mukaisesti.

8. Luvan saajan tulee kiinnittää huomiota siihen, että hankkeen toteuttamisesta aiheutuu mahdollisimman vähän maisemakuvan rikkoutumista. Louhosalueen ympäristöstä ei saa poistaa puustoa tarpeettomasti. Alue on tasoitettava ja siistittävä työn edistymisen mukaan.

Louhosalueella ei saa olla louhinnan aikanaan tarpeettomasti luiskamattomia jyrkäniteitä.

Vedenpinnan yläpuolelle jäävät luiskat on loivennettava kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Veden alle jäävä osa tasolta $N_{60} + 39,50$ m alaspäin on loivennettava noin 5 metrin etäisyydelle rantaviivasta samalla luiskakaltevuudella, mistä alaspäin kaltevuuden on oltava pohjan tasolle saakka noin 1:1. Osa veden alle jäävästä osasta lammen länsireunalla on muotoiltava suunnilleen kaltevuuteen 1:10, jotta lampea voidaan käyttää turvallisena uimapaikkana.

Toiminnan loputtua ottoalueen reunat ympäristöineen on siistittävä sekä muotoiltava ja maisemoitava ympäristöön sopeutuviksi ja alueella liikkuville turvallisiksi. Alueen tasauksessa ja muotoilussa on käytettävä puhdasta maa-ainesta. Humuspitoisen maan käyttö on sallittua ainoastaan ohuena pintakerroksena alueen verhoiluun siten, että humusta ei pääse huuhtoutumaan pohjaveteen.

Viimeistely- ja maisemointityöt on tehtävä luvan voimassaoloaikana.

Vahinkojen estämiseksi louhosalue on aidattava ja merkittävä maastoon selvästi havaittavalla tavalla.

Kunnossapito

9. Luvan saajan on tarkastettava säännöllisesti ottoalueen vesien johtamiseen käytettävien putkirakenteiden ja ojien kunto sekä osallistuttava niiden sekä ojan Tornionjoen laskukohdan kunnossapitoon siltä osin kuin kunnossapitotarve johtuu ottoalueen vesien johtamisesta.

Putkirakenteiden ja ojien kunto on tarkastettava aina ennen louhoksen tyhjennyspumppauksen aloittamista.

Tarkkailu- ja raportointi

10. Ottoalueelle on sijoitettava riittävästi korkeusmerkkejä, joista ottotaso voidaan aina tarvittaessa tarkistaa.

11. Luvan saajan on tarkkailtava louhokselta poisjohdettavan veden määrää ja laatua, vesien johtamiseen käytettävien ojien vedenjohtokykyä, pohjavedenpinnan alentamisen ympäristövaikutuksia sekä pohjavesioloja aluehallintovirastoon 16.11.2023 toimitetun hakemuksen täydennyksen liitteenä 9b olevan Saint-Gobain Weber Oy Ab:n Karungin fylliittilouhoksen 25.3.2017 päivätyn vesistötarkkailuohjelman mukaisesti.

Lisäksi luvan saajan on toimintavuosina ennen louhoksen tyhjentämisen aloittamista selvitettävä louhoksessa olevan veden ja purkuojan veden laatu edustavin vesinäyttein. Näytteet on otettava louhoksen altaasta kahdesta eri syvyydestä (metri vedenpinnasta ja metri louhoksen poh-

jasta) ja purkuajan alaosa P2 havaintopisteestä ennen purkuajan yhtymistä Tornionjokeen. Näytteistä on määritettävä ainakin Saint-Gobain Weber Oy Ab:n Karungin fylliittilouhoksen vesistötarkkailuohjelmassa 25.3.2017 mainitut muuttajat.

Tarkkailutulokset on toimitettava tiedoksi viipymättä tarkkailutulosten valmistuttua Lapin ELY-keskukselle ja Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Luvan saajan on pidettävä pohjaveden ja muuhun tarkkailuun liittyvät tarkkailulaitteet asianmukaisessa kunnossa.

12. Pumpattavan vesimäärän ylittäessä 150 m³/h luvan saajan on laadittava purkuajan kunnosta ja veden välityskyvystä kertova raportti valokuvineen siltä hetkeltä, kun tyhjennispumppaus on käynnissä ja pumpausteho on suuri. Tällöin on myös kiinnitettävä erityistä huomiota purkuajan kuntoon ja seurattava sitä. Purkuajan kuntoa koskeva raportti on toimitettava viipymättä sen valmistumisen jälkeen Lapin ELY-keskukselle.

Ilmoittaminen töiden aloittamisesta ja valmistumisesta

13. Luvan saajan on ennakolta hyvissä ajoin ilmoitettava tyhjennispumppauksen aloittamisesta kirjallisesti Lapin ELY-keskukselle ja Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

14. Louhinnan ja siihen liittyvän kuivatuspumppauksen lopettamisesta sekä maisemointi- ja viimeistelytöiden valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Lapin ELY-keskukselle ja Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 60 päivän kuluessa töiden ja toimenpiteiden päättymisestä lukien. Valmistusilmoitukseen on liitettävä louhoksen syvyystiedot esitettynä mittakaavaltaan sopivalla kartalla.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN EDUNMENETYSTEN VARALTA

Mikäli tässä päätöksessä tarkoitettu toimenpiteestä aiheutuu edunmenetys, jota nyt lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa siten kuin vesilain 13 luvun 8 §:ssä on säädetty.

Mikäli tässä päätöksessä tarkoitettu toiminnasta on seurauksena veden saannin estyminen tai huomattava vaikeutuminen joltakin alueelta, luvan saajan on, ellei asiasta toisin sovita, viipymättä korvattava aiheuttamansa edunmenetys tai korvaukseen oikeutetun vaatimuksista rahalla korvaamisen sijasta tehtävä tarpeelliset toimenpiteet vedensaannin turvaamiseksi.

RATKAISUN PERUSTELUT

Käsittelyratkaisun perustelut

Vesilain 5 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan veden johtamista toisen maalla olevaan ojaan koskevan asian ratkaiseminen kuuluu ensisijaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Tässä hakemusasiassa on kuitenkin kysymys hankekokonaisuudesta, johon sisältyvät kiviaineksen louhiminen pohjavedenpinnan alapuolelta, pohjavedenpinnan alentaminen pumppaamalla ja vesien johtaminen toisten maalla oleviin ojiin. Kaikkien maanomistajien suostumusta ei ole myöskään esitetty. Näin ollen tässä asiassa tulee ratkaista myös kysymys oikeudesta vesien johtamiseen toisten maalla oleviin ojiin.

Hakemusasiakirjoissa on esitetty Tie- ja vesirakennuslaitoksen Lapin piirin 10.3.1989 päivätty kirje koskien Karungin louhoksen vesien purkureittiä tiealueilla. Tilanteen vakiinnuttamiseksi aluehallintovirasto katsoo tarpeelliseksi oikeuden myöntämisen myös tähän oja-alueeseen.

Pääasiasratkaisun perustelut

Vesitalouslupahakemuksessa on kyse jo vuonna 1979 aloitetusta louhinnasta noin 7,34 hehtaarin kokoisella louhosalueella Tornion Karungissa, pohjaveden pinnan vuosittaisesta alentamisesta, louhoksen tyhjentämisestä ja louhinnan aikaisesta kuivapidosta sekä tyhjennys- ja kuivanapitovesien johtamisesta. Louhinnan seurauksena nykyinen avolouhos laajenee hakemuksen mukaisesti enintään noin 3,9 hehtaarin laajuiseksi.

Pohjaveden käyttöön pohjaveden pinnan alenemisen ei arvioida vaikuttavan, sillä alueen läheisyydessä ei ole asutusta, missä talousvesi otettaisiin kaivoista eikä muuta pohjaveden ottotoimintaa. Luvan saajan aiemman toimintansa kymmenien vuosien tarkkailutulosten perusteella louhoksen tyhjennys- ja kuivanapitopumppauksella ei ole havaittu olevan vaikutuksia seurattujen talousvesikaivojen pinnantasoihin. Louhos ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai pohjaveden muodostumisalueella.

Vesilain 5 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin mukaan hyödynsaajalle voidaan antaa oikeus johtaa vettä toisen ojaan, jos se on tarpeen alueen tarkoituksenmukaista kuivattamista varten. Edelleen 2 momentin mukaan oikeus johtaa vettä toisen putkiojaan voidaan antaa vain, jos veden johtaminen pois muutoin ei ole mahdollista ilman kohtuuttomia kustannuksia. Lain 5 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ojitus on lisäksi toteutettava niin, ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä.

Louhosvesien purkuoja alkaa avo-ojana noin 880 metriä ja yhtyy Tornionjokeen loppupäässään noin 150 metriä pitkän putken kautta. Louhoksen keskimääräinen vuosittainen tyhjennysmäärä on vuosien 1997–2022 aikana ollut noin 43 400 m³ ja vuosien 2011–2022 aikana noin 53 300 m³. Tyhjennyspumppauksessa louhoksesta on poistettu vettä pääosin selkeästi alle aiemman päätöksen lupamääräyksen salliman

150 m³/h tehon. Vuonna 2022 louhokselta pumpattiin tyhjennysvesiä purkuojaan keskimäärin 104 m³/h 15 vuorokauden ajan. 5–6 viikkoa kestävä kuivanapitopumppauksen aikana vettä on pumpattu 5 m³/h teholla keskimäärin 5 000 m³. Louhosvesien pumppauksesta ja johtamisesta ei ole käytettävissä olevien tarkkailutulosten ja selvitysten perusteella aiheutunut haittaa purkuojan varressa oleville tiloille eikä purkuojan kunnolle. Tyhjennyspumppauksen aikaisen enimmäisvesimäärän nostolle aiemman luvan mukaisesta 150 m³/h:sta 200 m³/h:iin hakemuksen mukaisesti ei ole purkuojan hyvä kunto ja vähäinen ojaeroosio huomioiden estettä. Suurempi pumppausmäärä voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, jos louhosta ei tyhjennetä vuosittain.

Veden johtaminen louhosalueelta ei ole mahdollista muutoin kuin olemassa olevaa purkuojaa ja putkea pitkin. Pumpattavien vesien johtaminen ojastoon ja edelleen Tornionjokeen ei lupamääräyksissä määrättyllä tavalla toteutettuna aiheuta edunmenetystä toisten alueilla ja oikeus veden johtamiseen voidaan myöntää.

Luvan saaja on tässä päätöksessä veloitettu ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin, jos hakemuksessa ja tässä päätöksessä tarkoitetusta vesitaloushankkeesta aiheutuu pohjaveden määrän haitallista vähenemistä tai laadun heikkenemistä taikka purkuojan kunnossa ilmenee merkittäviä muutoksia. Lisäksi ennakoimattoman edunmenetyksen varalle on annettu ohjaus.

Louhosalueelle, sen välittömään läheisyyteen tai purkuojan varsille ei sijoitu tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (2021/521) liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen lajien esiintymiä, liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (19.12.2022 Lajitietokeskus).

Louhosalueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien alueita. Louhoksen tyhjennys- ja kuivanapitovedet johdetaan purkuojaa pitkin Tornionjokeen Tornionjoen-Muonionjoen vesistön Natura-alueelle (FI1301912). Tarkkailutulosten perusteella louhoksen kuivatusvesien johtaminen ei tule heikentämään niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Tornionjoen-Muonionjoen vesistö on sisällytetty Natura 2000-verkostoon.

Louhoksen pohjoispuolella sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kiinteä muinaisjäänös Häkkisenmäki (tunnus 1000030773). Muinaisjäänös on suurimmilta osin kiinteistön Palonperä (851-431-12-14) alueella ja sen itäpuolinen osa yltää myös kiinteistön Koulumaa (851-431-32-2) alueelle. Ympäristöhallinnon karttapalvelussa tehdyn karttatarkastelun perusteella etäisyys louhoksen nykyiseltä reunalta kiinteään muinaisjäänöksen on lähimmillään noin 50 metriä. Suunniteltu louhoksen laajennusosa sijoittuu puolestaan lähemmäksi muinaisjäänöstä. Hakemuksen piirustuksissa on esitetty vaihtoehtoinen maamassojen läjitysalue niin, että se sijoittuisi osin muinaisjäänöksen päälle. Tornionlaakson museo on lausunnossaan 5.1.2023 todennut, että ottoalueella on potentiaalia tuntemattomille muinaisjäänöksille, koska kyseisen tunnetun kohteen tiedot ovat vanhentuneita ja maasto korkeuskäyrineen otollinen arkeologisten jäänteiden löytämiselle. Tornionlaakson museo on

todennut, että se tarkastaa kohteen ja sitä ympäröivän alueen sekä pintakuorimattoman uuden ottoalueen kesä kautena 2023 sovittuna ajankohtana ja antaa tarkastuksen tuloksiin perustuen uuden lausunnon. Luvan saajan toimintaa inventoitavilla alueilla väliaikaisesti rajoittamalla turvataan tulevan kesän arkeologisen inventoinnin edellytykset. Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja suoraan muinaismuistolain nojalla, joten kiinteäksi muinaisjäännökseksi merkitylle alueelle ei saa esimerkiksi läjittää maamassoja. Toiminnasta ei muutoin aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka vaarantaisivat kysymyksessä olevan muinaismuistokohteen olemassaolon.

Vesitaloushanke ei vaikeuta Tornionjoen vuosille 2022–2027 laaditun vesienhoitosuunnitelman toteuttamista tai tavoitteiden saavuttamista. Kaavat eivät aseta estettä hankkeen toteuttamiselle eikä hankkeelle myönnetty lupa merkittävästi vaikeuta mahdollisten tulevien kaavojen laatimista hankealueella.

Luvan saaja on esittänyt asianmukaisen selvityksen oikeudestaan louhosalueen edellyttämiin alueisiin kiinteistöillä Angeria (851-431-16-3), Kuusikangas (851-431-29-12) ja Koulumaa (851-431-32-2). Louhosalueella koskevat vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2027 saakka. Vuokrasopimukset on niiden päättyessä uusittava, jotta luvan saajalla on edellytys toimia tämän luvan mukaisesti. Luvan myöntämiselle hakemuksen mukaisesti määräaikaisena 31.12.2042 saakka ei ole estettä.

Tämän vesilain mukaisen vesitalousluvan lisäksi louhintaan tarvitaan voimassa oleva maa-aineslain mukainen maa-ainesten ottolupa. Luvan saajan maa-aineslupa on voimassa 30.6.2027 saakka.

Hakemuksen ja tämän päätöksen mukaisesti toimittaessa pohjaveden pinnan alentamisesta ja louhoksen tyhjentämisestä sekä kuivana- pidosta, kiviaineksen louhinnasta pohjavedenpinnan alapuolelta sekä tyhjennys- ja kuivanapito-vesien johtamisesta aiheutuvat haitat jäävät vähäisiksi. Vesitaloushankkeesta ei aiheudu asutus- ja elinkeino-oloja huonontavaa veden saannin estymistä tai vaikeutumista laajalla alueella tai huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa. Ennalta arvioiden vesitaloushankkeesta ei myöskään aiheudu korvattavaa edunmenetystä.

Vesitaloushanke on tarpeen Tervolan kattosirotehtaan raaka-ainesaannin turvaamiseksi. Karungin fylliittilouhos on ainoa raaka-ainelähde Tervolassa sijaitsevalle tehtaalte ja vastaavia, kattosirotteen valmistukseen soveltuvia kiviaineita ei löydy lähialueilta. Tervolan kattosirotehdas toimittaa valtaosan kotimaisen kattohuopateollisuuden tarvitsemasta siroteesta. Kallion louhinnasta ja hakemuksen mukaisesta vesitaloushankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Näin ollen vesitaloushanke täyttää vesilain mukaiset vesitaloushankkeen luvan myöntämisen edellytykset.

Määräysten perustelut

3. Määräyksen mukaiset tyhjennys- ja kuivanapitovesien purkureitti ojustoa pitkin ja tyhjennyksen enimmäispumppausmäärä ovat hakemuksen mukaiset.

4. Määräyksen mukaisesti toimittaessa pystytään välttämään veden johtamisesta aiheutuvat merkittävät vahingot.

5. Biohajoavia hydraulikkaöljyjä valmistetaan kasviöljypohjaisista ja täysin synteettisistä öljyistä. Uusimpien biohajoavien öljyjen käyttöominaisuudet vastaavat mineraaliöljypohjaisia tuotteita. Biohajoavan öljyn käyttäminen koneiden hydraulikkajärjestelmissä on ympäristön pilaantumisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja sillä voidaan minimoida pohjaveden pilaantumisvaara.

6. Poikkeus- ja häiriötilanteita koskevalla määräyksellä varmistetaan, että valvontaviranomaiset saavat viipymättä tiedon tällaisista tilanteista. Lisäksi se varmistaa osaltaan sen, että luvan saaja ryhtyy toimenpiteisiin tällaisista tilanteista aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Määräys täydentää maa-ainesten ottopäätöksessä poikkeus- ja häiriötilanteista määrättyä.

7. Tornionlaakson museon vaatimuksen mukainen väliaikainen määräys on tarpeen, jotta museo pystyy tekemään arkeologisen inventoinnin ja tarkastuksen maastossa suunnitelluille alueille. Luvan saaja on todennut, että määräyksen mukaiselle toiminnan väliaikaiselle rajoittamiselle ei ole estettä.

Luvan saaja on muinaismuistolain 14 §:n mukaisesti velvollinen ottamaan toiminnassaan huomioon kiinteät muinaisjäännökset muun muassa ilmoittamalla niistä asiassa toimivaltaiselle viranomaiselle. Vastaava ilmoitusvelvollisuus irtainten muinaisesineiden osalta on muinaismuistolain 16 §:ssä.

8. Määräys täydentää maa-ainesten ottopäätöksessä määrättyä.

9. Louhoksesta pumpattavien ja ojaan johdettavien pumppaus- ja johtamisjärjestelmien kunnon säännöllinen tarkastaminen on tarpeen vesitaloushankkeesta aiheutuvien haittojen estämiseksi.

11. Havaintopisteiden P1 ja P2 vedenlaadun ja pohjavedenpinnan korkeuden vuosittainen tarkkailu kaivosta K1 on edelleen tarpeen hankkeen ympäristö- ja vesistövaikutusten säännöllisen seuraamisen ja valvomisen vuoksi.

Luvan saaja on säännönmukaisesti ottanut ylimääräiset näytteet louhoksen vedestä eri syvyyksistä ja purkuojasta ennen tyhjennyspumppauksen aloittamista. Tämä etukäteen tehtävä näytteenotto on syytä sisällyttää tarkkailuohjelmaan, sillä sen avulla voidaan varautua mahdollisiin yllättäviin muutoksiin vesien laadussa. Luvan saajalla on tämän määräyksen mukaan toimittaessa jatkossakin tieto louhoksen veden kerrostuneisuudesta ja purkuojan peruskuormasta. Myös valvontaviranomainen on edellyttänyt jatkamaan tarkkailua nykyisen tarkkailuohjelman mukaisena ja lisäämään siihen luvan saajan aikaisemmin ottamat ylimääräiset vesinäytteet.

12. Määräyksen 12 tarkkailu-, raportointi- ja huolellisuusvelvoitteella varmistetaan, ettei purkuojan kunto tai sen veden välityskyky huonone johdettavan vesimäärän ollessa suurempi, kuin mitä luvan saajan toiminnassaan ojaa pitkin tähän saakka johtanut. Määräys on annettu myös valvonnan toteuttamisen helpottamiseksi.

13. ja 14. Sekä töiden aloittamista että toiminnan lopettamista koskeva ilmoitusvelvollisuus on tarpeen toiminnan valvonnan mahdollistamiseksi.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 7 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 3 momentit, 11 §:n 1 momentti, 18 § sekä 5 luvun 8 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto on ottanut **Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen** vaatimukset huomioon määräyksistä 4, 5, 11 ja 12 ilmenevällä tavalla. Luvan saajalla on suoraan muinaismuistolakiin perustuva velvollisuus olla kajoamatta kiinteään muinaisjäänökseen, mikäli tällainen tavattaisiin hankealueella.

Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vaatimukseen louhintasuunnitelman ja leikkauskuvien ajantasaisuudesta aluehallintovirasto toteaa, että hakija on toimittanut täydennyksenä ajantasaisia tietoja, joista Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisella on myös ollut mahdollisuus lausua. Hakija on täydentänyt hakemusta myös tiedoilla toiminnan päättymisen jälkeisestä alueen soveltuvuudesta suunniteltuun virkistyskäyttöön.

Tornionlaakson museon vaatimus määriteltyjen alueiden väliaikaisesta käytön rajoittamisesta on otettu huomioon määräyksestä 7 ilmenevästi.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

Tämä lupa ei vapauta toiminnanharjoittajaa velvollisuudesta hakea maa-aineslaissa edellytettyä lupaa tai ympäristölupaa.

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Käsittelymaksu on 5 925 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Perustelut

Maksun määrittämisessä sovelletaan hakemuksen vireilletuloajankohdasta voimassa ollutta aluehallintovirastojen maksuista tammi-maaliskuussa vuonna 2022 annettua valtioneuvoston asetusta (1230/2021).

Valtioneuvoston asetuksen liitteen kohdan 3.2 taulukon mukaan muuta vesilain 3 luvun mukaista hanketta koskevan hakemuksen käsittelymaksu on 3 950 euroa.

Valtioneuvoston asetuksen liitteen kohdan 3.2 taulukon alakohdan 3 mukaan maksu voidaan periä 50 prosenttia suurempana, jos työmäärä ylittää taulukossa mainitun työmäärän vähintään 50 prosentilla. Tässä tapauksessa työmäärä on ollut tavanomaista suurempi muun muassa useiden selitys- ja täydennyspyyntökertojen vuoksi, joten käsittelymaksu peritään 50 prosenttia suurempana. Käsittelymaksu on näin ollen 5 925 euroa.

Oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista tammi-maaliskuussa vuonna 2022 (voimassa 1.1.2022-31.3.2022) (1230/2021)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista tammi-kesäkuussa vuonna 2023 (1396/2022) 8 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Tornion kaupunki

Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen / Meri-Lapin ympäristöpalvelut, Tornion kaupunki

Tornion kaupungin terveydensuojeluviranomainen / Meri-Lapin ympäristöterveysjaosto, Tornion kaupunki

Tornion kaupungin kaavoitusviranomainen

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen

Tornion kaupunki Tornionlaakson museo

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja sanomalehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Tornion kaupungin verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Kotikulmilta -nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Anna-Maria Juntunen

Laura Lindström

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Anna-Maria Juntunen ja esitellyt ympäristölakimies Laura Lindström.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 672 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **22.6.2023**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuussa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja PSAVI/2246/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/2246/2022 har godkänts elektroniskt

Juntunen Anna-Maria 12.05.2023 11:12

Lindström Laura 12.05.2023 11:01

From:

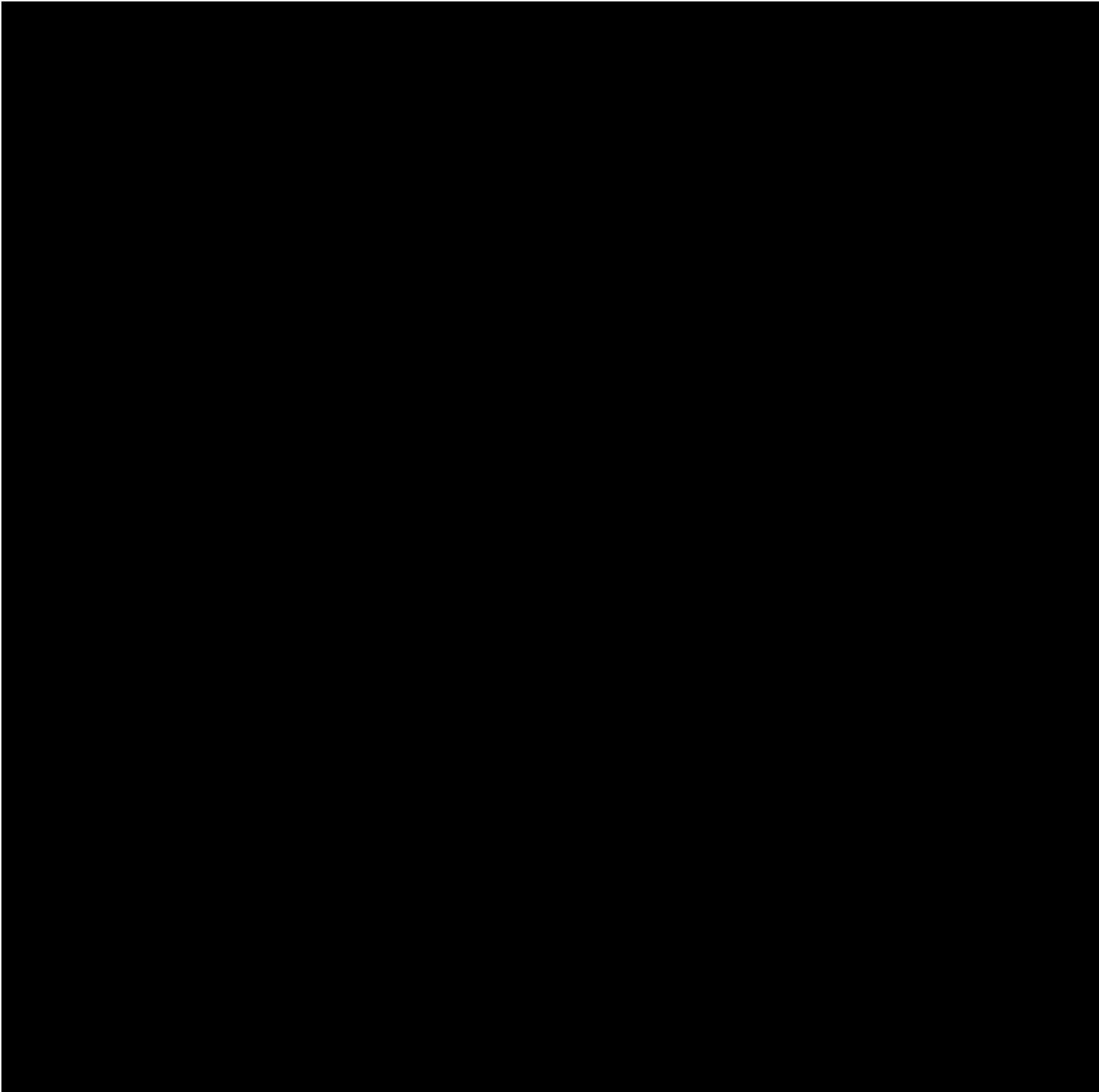
To:

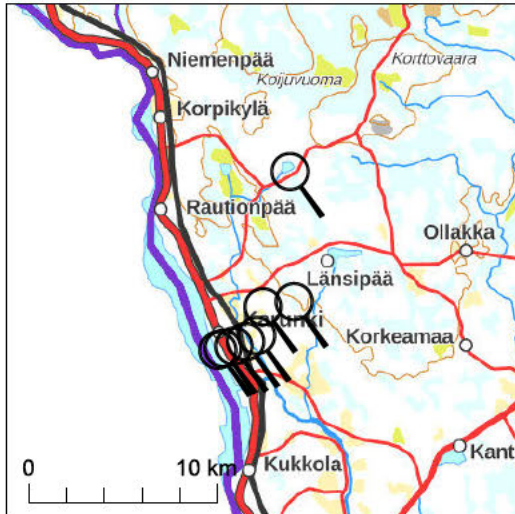
Subject:

Date:

Re: Täydennys hakemukseen koskien maa-aineslupaa (Karungin fylliittikaivos)
tiistai 11. elokuuta 2026 15:46:48

Moi. Räjäytykset arkisin 08-18, kiven lastausta ja kuljetusta arkisin klo 06-20.
10 vuotta ok jos 15 ei onnistu. Ilmoittele jos voin olla jotenkin avuksi asian tiimoilta.
Toivon yhteydenottoja matalalla kynnyksellä.

Kiinteistötunnus: 851-431-16-3
 Nimi: ANGERIA
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Tornio (851)
 Palstojen lukumäärä: 8

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava ja yleiskaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 10.11.2025.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

7339607

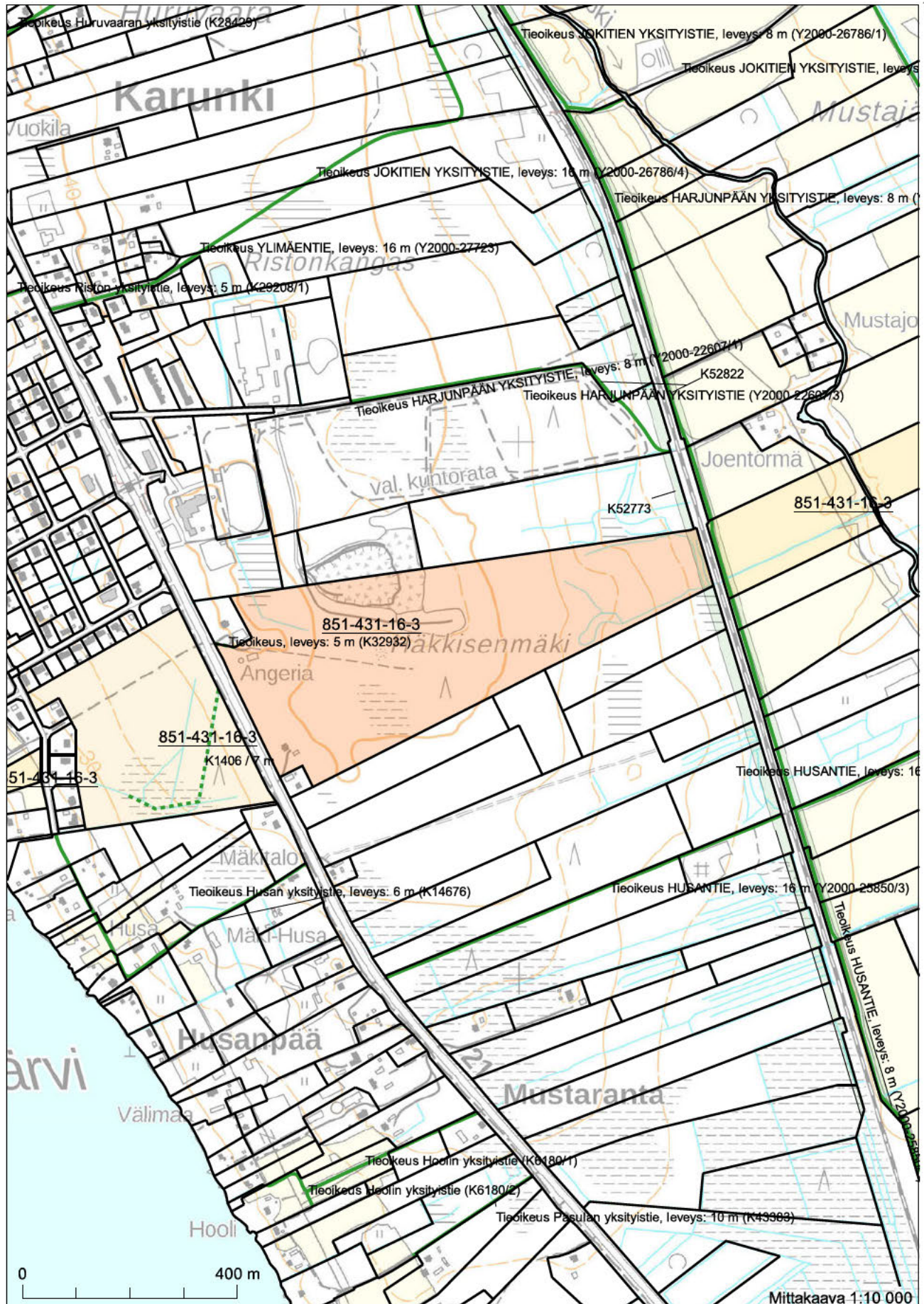

0 4 km

Mittakaava 1:100 000

7322607

7327813

7325383

365748

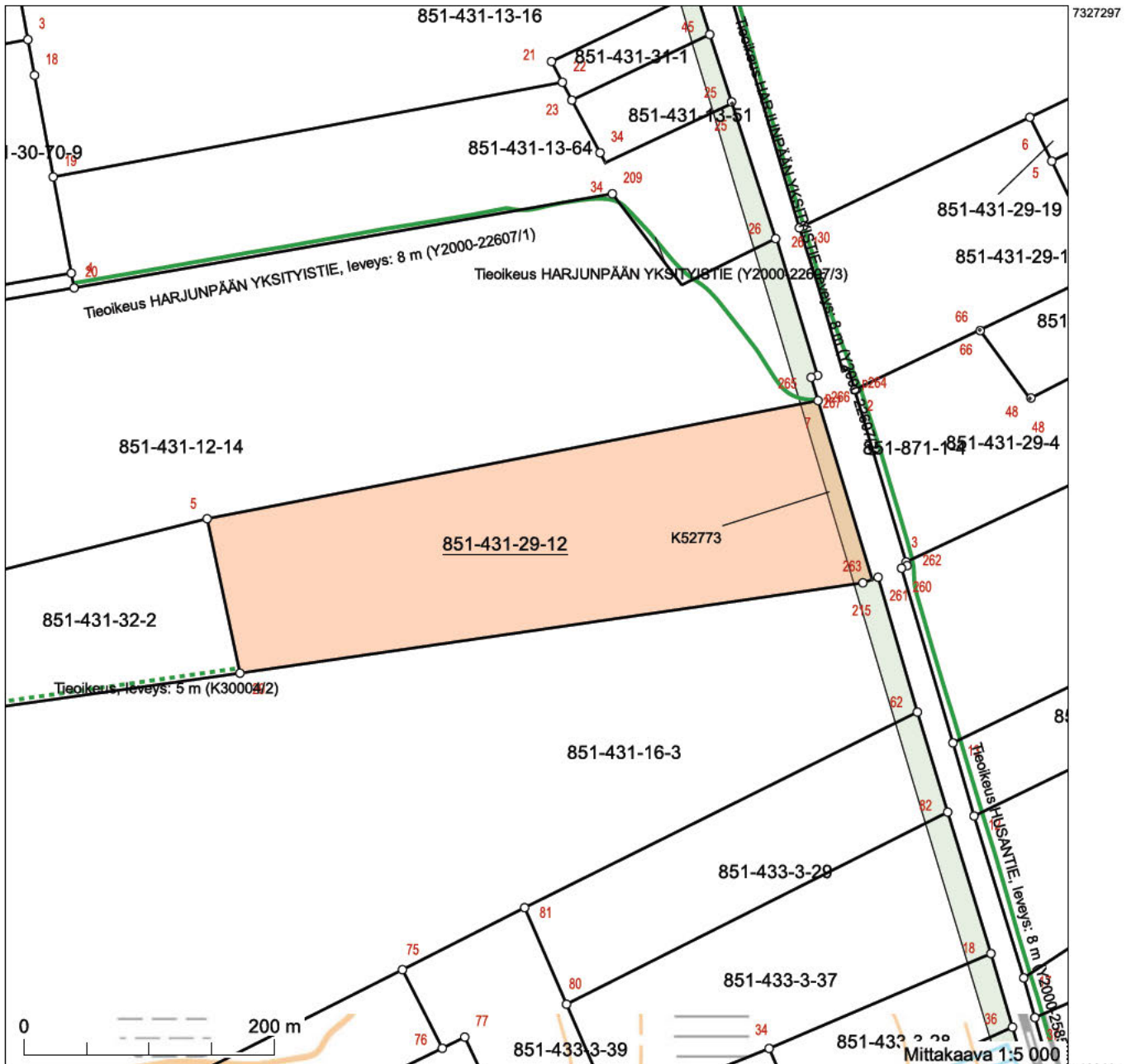

Kiinteistötunnus: 851-431-29-12
 Nimi: KUUSIKANGAS
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Tornio (851)
 Palstojen lukumäärä: 1

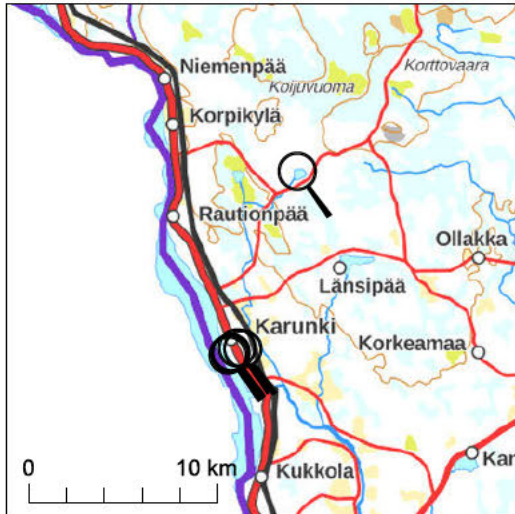
Rekisteriyksikön alueella on yleiskaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 10.11.2025.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia.
 Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää
 toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin
www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

Koordinaatisto: ETRS-TM35FIN
 Taustakartta on viitteellinen.

Kiinteistötunnus: 851-431-32-2
 Nimi: KOULUMAA
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Tornio (851)
 Palstojen lukumäärä: 6

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava ja yleiskaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 10.11.2025.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia.
 Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää
 toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin
www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

7339968

0 4 km

Mittakaava 1:100 000

7322968

